Dziś dodatek ilustrowany Jlustracja Poznańska i Nowiny Sportowe

Dzisiaj 16 stron

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem. — w niedziele i święta tylko wydanie poranne. — natomiast w dni poświąteczne tylko wydanie wieczorne.

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu. św Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 140

Poznań, wtorek dnia 25 marca 1930

Rok XXV

Przyczyna

Jeżeli wracamy do zajść niedzielnych, czynimy to nie w celu dłuższego zatrzymywania się przy „czynach" policji; bo — poza ludźmi zupełnie już zacietrzewionymi „sanacją" — opinja powszechna jest zgodna w „czynów" tych potępieniu bezwzględnem. Nikt bowiem nigdy nie zrozumie, dlaczego, ażeby rozproszyć grupy młodzieży akademickiej, użyto bagnetów, kolb i pałaszy.

Już wczoraj znaznaczyliśmy, że nawet pruska policja robiła to w sposób znacznie umiarkowańszy, a była to walka Niemców z Polakami, wrogami pruskiej państwowości. W niedzielę zaś bagnety, kolby i pałasze polskich policjantów skierowane były w głowy i piersi Polaków, rodaków, młodzieży polskiej.

Nie wiemy, czy te bagnety, kolby i pałasze były już użyte w walce z zewnętrznymi czy wewnętrznymi wrogami państwowości polskiej, czy racze zabarwienie ich krwią polską nie było ich krwawym chrztem, ponurym w czerwieni swej chrztem...

W związku z tem przypominamy, że w ostatnich latach dokonano masowego przenoszenia w stan spoczynku policjantów, pochodzących z wielkopolskiego społeczeństwa, a obsadzono urzędy policyjne elementami, sprowadzanemi z różnych stron, i to przeważnie w młodszym wieku.

Ale powtarzamy: te rzeczy nie wymagają szczegółowych komentarzy.

Natomiast słyszeliśmy pytanie: „Co do zachowania się policji — zgoda, ale na co młodzież demonstrowała?"

Nie należymy do ludzi, którzy uwakają, że demonstracje są początkiem i końcem politycznego działania. Ale stwierdzić musimy, że w obecnych czasach nietylko młodzież, ale całe społeczeństwo ulega brutalnej p r o w o k a c j i w swych najszlachetniejszych uczuciach m o r a l n y c h".

Jeżeli cały pomajowy okres cynicznie tak zwanej „sanacji moralnej" był niszczeniem moralności publicznej, to rzeczy, które się dzieją ostatnio, są już wprost szyderstwem z moralności. To wylewanie na naród polski pomyj, to częstowanie go kałem nie może na wszystko, co w narodzie zdrowe, działać inaczej, jak p r o w o k a c j a.

Ponieważ chodzi nie o szczegóły polityczne, lecz o ogólne, wielkie zagadnia n a r o d o w o - m o r a l n e, dlatego prowokacja działa z natury rzeczy najsilniej na młode pokolenie, najżywsze, najwrażliwsze.

Ale łudzą się ci, którzy sądzą, że starsze społeczeństwo będzie te dania przyjmowało w nieskończoność cierpliwie. Nawet cierpliwości najcierpliwszych istnieje kres.

Jeżeli zaś chodzi o młodzież, wyobrażamy sobie, co przeżywają jej wychowawcy. Usiłują oni w duszę jej wpoić najszlachetniejsze pojęcie o narodzie polskim, najwznioślejsze zrozumienie posłannictwa państwa polskiego, a tu na tronie wyniosłości zjawiają się „wychowawcy narodu" i powiadaja całemu narodowi, powiadają też młodzieży, że Polska — to „naród idjotów", i „kształcą" młodzież i całe społeczeństwo polityką „talerzy z ekskrementami do spróbowania"... A potem przychodzą inni i wznoszą jeszcze ołtarze bałwochwalstwa...

Gdzież jest w żywym narodzie żywa młodzież, któraby się tem nie czuła sprowokowana?

Rzecz inna, że uważamy sobie za obowiązek, zaapelować do młodzieży w jej własnym interesie, by w sposobie reagowania na to, co jej serce i duszę boli i rani, nie przekraczała granic słusznych i liczyła się z życzliwemi radami swych wychowawców, którzy w przygniatającej większości tak samo, jak ona, boleją nad wyrządzaną społeczeństwu wielką, niepowetowaną krzywdę moralną

Manifestacyjny korowód młodzieży

Reakcja młodzieży na bezczeszczenie jej przez prasę „sanacyjną" — Spokojny korowód — Symboliczny „talerz"

W związku z stanowiskiem „Dziennika Poznańskiego" wobec manifestantów Młodzież Wszechpolska wystosowała pismo o następującej treści do Poznańskiego Komitetu Akademickiego, jako naczelnej reprezentacji studentów Uniwersytetu Poznańskiego i Wyższej Szkoły Handlowej:

W numerze 70. „Dziennika Poznańskiego" z dnia 24. marca 1930 r. w rubryce „kronika" na stronie 3-ciej w notatce zatytułowanej: „Występ mętów przed uniwersytetem" (podtytuł: aresztowano kilku komunistów i złodziei) w sposób niesłychany potraktowano pełne godności wystąpienia młodzieży akademickiej, nazywając ją „mętami społecznemi", „komunistami" i pośrednio „złodziejami", wymieniając przytem nazwisko członka naszej organizacji kol. Wyganowskiego.

Prosimy Komitet, jako naczelną reprezentację i obrońcę honoru akademickiego, o natychmiastową interwencję w celu uzyskania najdalej idącej satysfakcji.

Za Młodzież Wszechpolską:
(—) Dr. Zdzisław Jaroszewski.

Dziś w południe głównemi ulicami miasta kroczyły długie i barwne sznury młodzieży akademickiej w liczbie około dwóch tysięcy. Młodzież wyszła z Coll. Minus, przez pl. Wolności, skierowała się Al. Marcinkowskiego na Pocztową i przed redakcję „Dziennika Poznańskiego", dokąd udała się delegacja w osobach wiceprezesa Poznańskiego Komitetu Akademickiego Smoczkiewicza, b. prezesa korporacji „Silesia" Kołodzieja i prezesa Młodzieży Wszechpolskiej dr. Jaroszewskiego z żądaniem zadośćuczynienia za napaść na młodzież akademicką z powodu zajść niedzielnych.

W redakcji „Dziennika Pozn." delegacja zażądała widzenia się z naczelnym redaktorem. Oświadczono jej, że niema redaktora naczelnego. Stwierdzono dalej, że nieobecny jest również zastępca naczelnego redaktora i redaktor odpowiedzialny. Członkowie delegacji byli upoważnieni do żądania sprostowania kłamliwej i uwłaszczającej młodzieży akademickiej notatki, stawiającej młodzież akademicką na równi z mętami ulicznemi, złodziejami i komunistami. Ze zdumieniem, dowiedzieli się przedstawiciele poznańskiej młodzieży akademickiej, że w redakcji „Dziennika Poznańskiego" za notatkę wspomnianą nikt ze składu redakcji nie chciał wziąć odpowiedzialności.

Długie sznury młodzieży akademickiej poszły spokojnie dalej ulicami miasta, podając sobie ponad głowami symboliczny — talerz... Znamienny ten dokument złożono na środku placu Wolności, poczem młodzież rozeszła się do domów.

Nadmieniamy, że widocznie — na wskazówkę daną — cała prasa „sanacyjna" zestawiła młodzież akademicką z „mętami społecznemi". Komunikat P. A. T. — również niewątpliwie inspirowany — pisze o „motłochu" wraz z korporantami".

Zabiegi i plany marsz. Szymańskiego

W a r s z a w a, 25. 3. (AW.) Marsz. Szymański przystępuje do ułożenia składu personalnego gabinetu i w tym celu odwiedzi min. Piłsudskiego. Marszałek Szymański ma nadzieję utworzenia gabinetu do czwartku. W związku ze zwołaniem posiedzenia Senatu na piątek oczekiwane jest wyznaczenie przez marsz. Daszyńskiego plenarnego posiedzenia Sejmu.

„Kurjer Warszawski" oceniając sytuację, pisze, że opinja parlamentarna oczekuje z zainteresowaniem czwartkowego terminu, ale nie dozna rozczarowania, jeśli marsz. Szymańskiemu nie uda się stworzyć gabinetu.

„Kurjer Warszawski" donosi, że marsz. Szymański zamierza stworzyć w swym gabinecie stanowiska 2 wicepremjerów. Wicepremjerem wyłącznie dla spraw gospodarczych ma być poseł Byrka z B. B. Jako kandydata na ministra oświaty wymienia się prof. Krzyżanowskiego z B. B., na stanowisko min. pracy i op. społ. obecnego wiceministra gen. Kubickiego, zaś na stanowisko podsekretarza stanu w tem ministerstwie Moraczewskiego. Marszałek Szymański poza tem ma zabiegać o współpracę większości członków gabinetu prof. Bartla.

W razie pomyślnego zakończenia misji tworzenia gabinetu, Szymański na piątkowem posiedzeniu Senatu zrezygnowałby ze stanowiska marszałka.

W a r s z a w a, 25. 3. (Tel. wł.) O godz. 13,30 marsz. Szymański był przyjęty na konferencji przez min. Piłsudskiego. Według pogłosek zmiany w gabinecie miałyby być następujące:

Teka spraw wewn. miałaby przypaść senatorowi Dąbskiemu (B. B.), teka pracy generałowi Hubińskiemu, dotychczasowemu wiceministrowi, a podsekretarjat stanu w dziedzinie opieki społecznej Zofji Moraczewskiej, oświata b. posłowi Okuliczowi a reformy rolne Zygmuntowi Meysztowiczowi, który jednakże chce się uchylić od przyjęcia tej teki. Prawdopodobnie jutro marsz. Szymański będzie na Zamku. (w)

Pogróżki nacjonalistów gdańskich

G d a ń s k, 25. 3. (PAT) Z inicjatywy nacjonalistów niemieckich, stahlhelmowców i narodowych socjalistów, odbyło się tutaj zebranie, na którem poseł do sejmu gdańskiego Falkenberg potępił Hindenburga, który — jego zdaniem — zawiódł na całej linji. — Mówca zapowiedział narodową rewolucję w Niemczech, która rozbije traktat wersalski i plan Younga i złączy zpowrotem z Rzeszą Gdańsk oraz inne „zrabowane Niemcom obszary".

„Wychowawcy" naszej młodzieży

Katolicka Agencja Publicystyczna pisze: Ukazało się szczegółowe sprawozdanie z konferencji oświatowej w Łowiczu, która z powodu naszego wystąpienia stała się głośną w Polsce. Sprawozdanie, wydrukowane w „Oświacie Polskiej", organie Wydziału Wykonawczego Zjednoczenia Polskich Towarzystw Oświatowych i napisane przez znanego działacza społecznego, Adama Chętnika, nietylko zawiera te wszystkie szczegóły, które w swoim czasie podaliśmy w komunikatach K. A. P., ale widnokrąg pola walki z katolicyzmem znacznie rozszerza.

Nie chodzi tu tylko o atak na ministra oświaty, choć trudno zabronić komukolwiek czerpania z komunikatu argumentów, które przeciwko ministrowi przemawiają. Chodzi tu jednak o rzeczy znacznie ważniejsze, bo o system i ideologję pracy kulturalno-wychowawczej wśród młodzieży i dorosłych.

Wystąpienia przedstawicieli ministerstwa i kuratorjów szkolnych i podane przez nas przemówienia były i są prawdą. B. minister Czerwiński zarzucił „nieprawdę", ale wnet polski obóz socjalistyczny potwierdził prawdę w prasie i na specjalnej akademji, na której wszyscy mówcy kończyli swoje przemówienia wyrażeniem uznania dla b. min. Czerwińskiego.

Przedstawiciel kuratorjum wołyńskiego, p. Dec, nie lubiący Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej, był na konferencji szczery. Jemu nietylko „artykuły kodeksu karnego zamykają usta" do walki „z tem, co z kościołów płynie", — on pozwolił sobie na zgoła demagogiczny atak na duchowieństwo, tak, że prof. Bujak po tem przemówieniu uważał za właściwe zaraz głos zabrać i usprawiedliwić wystąpienie p. Deca, nazywając je „reakcją uczuciową, wskutek świeżych przeżyć mówcy".

W całości tego szczegółowego sprawozdania występują jaśniej sylwetki tych, którzy z ramienia rządu kierują dzisiejszą pracą oświatową pozaszkolną, i tych, którzy ją bezpośrednio prowadzą. Charakterystyczny to łańcuch: p. Radwan z ministerstwa „wróg tradycjonalizmu, płynącego czy to z form religijnych, czy narodowych"; p. Poniatowski, wizytator liceum krzemienieckiego, posiadający w swym zarządzie największe w Polsce majątki i oddający duże sumy na pracę p. Deca, a bojący się mówić, że kultura polska „będzie kulturą chrześcijańską"; p. Dracz z kuratorjum wileńskiego, dla którego religja chłopa „przejawia się np. w czasie wielkiej burzy"; p. Solarz, kierownik uniwersytetu ludowego w Szycach, dla którego religja „to tylko formy i już wszystko"; p. Lutyk instruktor kół młodzieży wiejskiej „Wici", który gotów „apoteozować Szelę" i t. d.

Światłej opinji katolickiej nie wolno zachowywać się biernie.

Bez konsekwencji

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Warszawa, w marcu.

Prowadzone od czwartku rozmowy marszałka Senatu p. Szymańskiego z przedstawicielami stronnictw zostały nakoniec w poniedziałek zakończone. — Sekretarjat marszałka Senatu ogłosił w formie komunikatu deklaracje stronnictw, przedstawione mu podczas konferencji. Noszą one mniej lub więcej zdecydowany charakter.

Deklaracja B. B. stwierdza, iż klub prorządowy „nie wierzy w możliwość stworzenia gabinetu, któryby w warunkach wytworzonych obecnie przez większość opozycyjną mógł pracować z tym Sejmem". Jeżeli stanowisko B. B. odpowiadałoby w czemkolwiek stanowisku czynników decydujących w państwie, w takim razie narzucałaby się jedna jedyna możliwość wyjścia: rozwiązanie parlamentu i odwołanie się do wyborców. Byłaby to droga jedynie racjonalna, uczciwa, rozsądna i celowa. Dlaczegóż decydujące sfery tolerują ten Sejm i taki stan rzeczy, a w ten sposób przyczyniają się do powiększenia chaosu i zamętu i pogłębiania demoralizacji życia publicznego? Nie podejmując takiego rozwiązania, dają świadectwo tylko swej bezsilności i potwierdzają słuszność zarzutów, że faktycznie nowych wyborów chcą uniknąć i ich się boją.

Deklaracja centrolewu stanowi poniekąd tłumaczenie się, dlaczego postawiono wniosek o votum nieufności p. Prystorowi i dlaczego dopuszczono do uchwalenia wniosku, który spowodował przesilenie. Melancholijnie mówi o konieczności zlikwidowania systemu. Istotę rzeczy wymieniają ostrożnie:

„Ministrowie Rzpltej nie mogą być nadal biernymi wykonawcami woli p. ministra spraw wojskowych, marszałka Piłsudskiego, lecz, biorąc na siebie odpowiedzialność konstytucyjną i parlamentarną, winni stanowić czynnik samodzielny w życiu państwowem".

Najjaśniej i najotwarciej stawia kwestję deklaracja Klubu Narodowego:

„Trwanie rządów, pozornie opartych o przepisy konstytucyjne, a spoczywających w rzeczywistości oraz wedle wyraźnych oświadczeń ministrów w ręku p. ministra spraw wojskowych Piłsudskiego, jako czynnika rozstrzygającego, pogrąża państwo w dalszy rozstrój. Usunięcie tej swoistej dyktatury jest warunkiem uzdrowienia stosunków w państwie".

Stronnictwa centrolewicowe zajmują stanowisko gotowe do współdziałania z rządem, gdy Klub Narodowy jako warunek unormalnienia naszego życia stawia konieczność usunięcia przyczyn, wywołujących stan obecny. Dlatego też pochodzi niezdecydowana linja polityczna i kierownictwa Sejmu i kierownictwa centrolewu. Podobnie jak na sesji poprzedniej centrolew manewrował nieustannie, żeby przypadkiem nie dopuścić do postawienia na porządku dziennym sprawy kredytów za r. 1927-8, wiedząc, iż przy nich musi wystąpić sprawa słynnych 8 miljonów na fundusz dyspozycyjny ówczesnego premjera Piłsudskiego, aż w końcu uległ, zniewolony do tego żelazną konsekwencją życia, tak samo i teraz kierował się względami oportunistycznemi, by nie postawić sprawy jasno.

Przy otwarciu pierwszego posiedzenia i zagajenia sesji marsz. Daszyński wyraźnie postanowienia art. 25 konstytucji o czasie i długości trwania sesji interpretował inaczej: wręcz powiedział, iż od tej chwili, t. j. od 5 grudnia zaczynamy zastrzeżony przez konstytucję okres 5-miesięczny, a tymczasem skapitulował przed stanowiskiem rządu i dzisiaj wszyscy liczą się z faktem, iż owe 5 miesięcy kończą się 31 marca. Centrolew zaś odesłał do komisji konstytucyjnej wniosek Klubu Narodowego o dokonanie natychmiast zmiany konstytucji, stanowiącej o terminie i czasie trwania sesji budżetowej. Rząd przeciwko wnioskowi Klubu Narodowego się wypowiedział, a centrolew usłużnie poszedł rządowi na rękę i wniosek zlikwidował.

Teraz oportunizm się mści. Sejm nietylko nie obradował przez 5 miesięcy, lecz nawet nie może jakoś wypełnić wyznaczonego mu przez konstytucję pensum. Również wskutek oportunizmu kierowniczych kół centrolewu. Rezolucja B. B. zapowiadała, iż Sejm „nie ma prawa" podczas przesilenia obradować. Takiego prawa nigdzie w naszem ustawodawstwie niema. Była to tylko groźba. Tej groźbie marszałek Daszyński uległ, posiedzenia nie zwołuje, a na załatwienie czeka i budżet na rok przyszły i kredyty dodatkowe na rok bieżący. Natomiast o wiele samodzielniejszy okazał się tym razem p. Szymański, który wbrew groźbom B. B. zapowiedział posiedzenie Senatu na piątek z powodu... wygasania terminu prekluzyjnego dla ustawy o drobnych dzierżawcach rolnych! Gdzież jaka proporcja w doniosłości budżetu i ważnej zresztą sprawy dzierżawców rolnych!...

O tem, by sprawa Czechowicza i wydanie opinji o celowości wydatku 8-miljonów na fundusz dyspozycyjny premjera w r. 1927-8 mogło w tej sesji budżetowej nastąpić, już chyba nikt niema złudzeń.

Centrolew nie posiada decyzji postępowania. Nie ma siły przeciwstawienia się stanowi rzeczy, chciałby w formie pacyfikacyjnej zlikwidować stan rzeczy, do którego powstania w wysokim stopniu sam się przyczynił. Dlatego gotów iść na kompromisy. Dlatego popada w iluzje, aż życie samo w konsekwencji wydarzeń zniewoli go do pójścia zdecydowanie, prędzej czy później, jak przed rokiem w sprawie Czechowicza!....

H. W.

Rząd niemiecki ma kontrolować stosunki wewnętrzne Polski

Ostatni numer (z 21 bm.) tygodnika „Ostland", organu „ostmarkowców" i hakatystów dawniejszych, zajmuje się zawartą codopiero umową polsko - niemiecką, przyczem uwagi jego stanowią niezbity dowód, w jaki sposób sobie w owych kołach tłumaczą znaczenie tej umowy.

W artykule pod tytułem „Hindenburg i kwestje wschodnie", wspominając o wątpliwościach, jakie początkowo miał przeciwko układowi i prezydent Rzeszy, pismo to zaznacza, że ostatecznie mógł on je był przezwyciężyć z uwagi jedynie na korzyści, jakie ten układ daje Niemcom w Polsce pozostałym, oraz żądając jednocześnie przeprowadzenia szeroko zakreślonego planu niesienia pomocy „Ostmarkom", celem łagodzenia skutków gospodarczych i politycznych umowy polsko - niemieckiej. Te same wątpliwości rzekomo na ostatnim zjeździe „ostmarkowców" wypowiedział również ich prezes, znany hakatysta p. Ginschel, zastrzegając się stanowczo, żeby to nie było zakapturzone Locarno wschodnie, rzecz — dodaje „Ostland" — której prezydent Hindenburg ze zrozumiałych przyczyn nie mógł był poruszyć, ale którą z pewnością miał na myśli, jak to można wyczytać między wierszami.

W końcu artykuł „Ostland" zawiera taki ustęp:

„Skoro p. Hindenburg podkreśla, że niemiecko-polska umowa finansowa przedewszystkiem ma przynieść korzyści niemczyźnie na ziemiach odstąpionych, to też snać ma nadzieję, że to istotnie nastąpi. Tem samem w formie najwytworniejszej wskazuje on na wątpliwości, istniejące w szerokich kołach niemieckich. Poza tem jednak ustęp ten w jego orędziu ma pewnie być zarazem wskazaniem dla niemieckiego rządu Rzeszy, ażeby dokładnie kontrolował, czy Polacy umowy co do tego punktu rzeczywiście lojalnie dotrzymują i ją przeprowadzają. (! — red.) Wskazaliśmy już na to, iż umowa ta w całkiem innej mierze, niż dotąd, daje uprawnienie rządowi niemieckiemu do zajmowania się w punktach wymienionych w umowie sprawami Niemców po tamtej stronie granicy. (! — red.) Jeżeli dotychczas chciał to czynić, musiał stale się z tem liczyć, że rząd polski byłby to uznał jako niedozwolone wtrącanie się do spraw wewnętrznopolitycznych Polski. Teraz jednak niemiecki rząd Rzeszy ma prawo do obstawania, przynajmniej w kwestji utrzymania niemieckiego stanu posiadania ziemi, żeby umowa z polskiej strony była dotrzymana i żeby nie była obchodzona lub udaremniana przez szykany". (! — red.)

Jak wiadomo, chodzi o kolonistów, obywateli państwa polskiego. Ładna ilustracja umowy polsko - niemieckiej i stosunków, stworzonych przez „mocarstwową" politykę „sanacji"!

KTO KUPUJE TOWARY ZAGRANICZNE, ODBIERA CHLEB ROBOTNIKOM POLSKIM!

Zjazd Stronnictwa Narod. w Krakowie

W niedzielę dn. 23 marca obradowała w Krakowie Rada Okręgowa Stronnictwa Narodwego. Przybyli delegaci z 19 powiatów. Sprawozdanie organizacyjne złożył red. Rymar, referaty polityczne wygłosili poseł Wierczak i red. Rymar. Przyjęto szereg uchwał, stwierdzających konieczność ostrzejszej walki z obecnym systemem. W osobnych uchwałach wyrażono opinję o ostatniem wystąpieniu Piłsudskiego.

Jak „sanacja" tworzy komitety imieninowe

Radny miasta p. Wł. Zakrzewski, należący jak wiadomo do grupy p. Namysła, nadesłał „Orędownikowi Wielkop." następujące oświadczenie:

„Proszę Panów uprzejmie o opublikowanie w „Orędowniku Wielkopolskim" co następuje:

„W związku z umieszczeniem nazwiska mojego pod odezwę Komitetu Obchodu imienin J. Piłsudskiego oświadczam, iż podpis mój umieszczono bez mej wiedzy i zgody, a dowiedziałem się o tem dopiero post factum. Zaznaczam, że nigdy do żadnej partji politycznej nie należałem i nie należę.

„W nadziei, że W. Panowie umieszczą powyższe w Ich poczytnem piśmie, kreślę się

z poważaniem
W. Zakrzewski,
radny miasta".

Podobne oświadczenie otrzymał „Orędownik Wielkp." od p. Bresińskiego, przedstawiciela Chrześcij. Związków Zawodowych.

Akademja imieninowa „całego Poznania"

Od jednego z tutejszych dziennikarzy otrzymujemy następujące informacje:

Byłem bodajże jedynym dziennikarzem z nie-„sanacyjnej" prasy, który zdołał przedostać się na pilnie strzeżoną salę. Ale bo też, że pilnie jej strzeżono — to prawda. U wejścia sam p. naczelnik urzędu śledczego Żbikowski kontrolował bilety, poczem biedny, w wąskiem i jedynem wejściu „sprasowany" gość przechodził jeszcze przez kilka par energicznych rąk i badawczych oczu. U wejścia bowiem utworzyli panowie z tajnej i mundurowej policji oraz strzelcy imponujący szpaler.

Nic więc dziwnego, że zmaltretowany niczem na komorze celnej przybysz rozglądał się z pewnym niepokojem po sztywnych postaciach, obserwujących go zpodełba.

Sala zapełniła się bardzo powoli. Na 10 minut przed rozpoczęciem uroczystości znajdowało się w auli około 200 osób, w tem przygniatająca część mundurów. Goście przychodzili jeszcze, ale nie bardzo licznie.

Po kilku dzwonkach orkiestra odegrała marsza, który rozpoczął akademję. Dalej chór odśpiewał piosenkę „Wesoło żeglujmy, wesoło!" Czyż może być bardziej dobrana ilustracja dźwiękowa do dzisiejszych stosunków? Przymknąłem oczy i widzę jak korab „sanacji" żegluje wesoło („wesoła twórczość") po wzburzonych wodach, po „szerokich wodach". A dziadek — Noe wiezie na korabiu po parze z każdego gatunku... Poza tem w przemówieniach nie brakło dobrych mimowolnych dowcipów i point.

Nagle na korytarzach rozległ się dosyć podejrzany szmer, który po chwili urósł do głośnych okrzyków. Aula poczęła się niepokoić. Tu i ówdzie poruszył się strzelec i wybiegał na schody w „ostrem pogotowiu". Wyszedłem i ja na korytarze. Ujrzałem, jak kilku komisarzy z podinspektorem na czele biegało dość bezradnie po schodach, nie mogąc się zorjentować w obcym dla siebie terenie (uniwersytet). Przy każdych drzwiach tłoczyły się gromadki strzelców.

Chciałem wyjść: wszystkie drzwi pozamykane. Pytam się jakiegoś jegomościa, czy niema wyjścia. Niema — odpowiada. Jak to, dziwię się przecież to akademja, a nie kryminał.

— Gdzie są klucze? — woła jakiś policjant. Muszę wyjść.

No, myślę sobie, może uda się i mnie.

— Pedel ma przy sobie.

— A gdzie on jest?

— Djabli go wiedzą.

— Masz tobie! Ładny byłby interes, gdyby tak naprzykład wybuchł pożar. „Cały Poznań" („sanacyjny") spłonąłby w tym miłym gdańskim gmachu.

Nareszcie udało mi się wyślizgnąć oknem.

Na ulicy zbierała się młodzież mówiąc — różne rzeczy. Jedno słowo, rozpoczynające się od litery „f", bardzo często się powtarzało. Resztę już znacie...

Głos z pogranicza

Skutki fatalnego pociągnięcia granicy Zamierające miasto — Szkodliwe i nieodpowiedzialne poczynania

(Korespondencja własna)

Zbąszyń, w marcu.

Po ustaleniu granic zachodnich Zbąszyń stał się typowem miastem kresowem, skazanem jakby zgóry na zatratę swego dawniejszego znaczenia; granicę bowiem wytknięto jak najfatalniej, w oddaleniu zaledwie 1/2 klm. od stacji kolejowej, przyczem zupełnie nie wzięto pod uwagę interesów gospodarczych ani miasta ani odciętej od niego okolicy. Decydowała „wyższa polityka", dzięki której kilkanaście najzamożniejszych wiosek i dworów, które stanowiły naturalne zaplecze gospodarcze Zbąszynia, pozostało po drugiej stronie granicy.

Okolica zaś na wschód od miasta ciąży do Nowego Tomyśla, miasta powiatowego i siedziby władz państwowych. Niedość tego, to jeszcze zlikwidowano w Zbąszyniu szereg urzędów lub przeniesiono je gdzieindziej; urząd ruchu kolejowego np. dostał się do Leszna, inspektorat został zlikwidowany, pocztę zamieniono na urząd II. klasy, zlikwidowano obywatelską szkołę typu średniego, ponieważ koszta jej utrzymania przechodziły osłabione siły finansowe miasta.

Optymiści liczyli na kolej, tj. na stację pograniczną; łudzili się wielkim ruchem pogranicznym i handlem z Niemcami, z czego miasto nadzwyczajne miało ciągnąć korzyści itp. Lecz nadzieje te prysły, jak bańki mydlane. Pociągi, które przychodzą i odchodzą, są przeważnie puste i ruchu z Niemcami jak nie było tak niema, a chociażby było inaczej, to i takby nikt nie wstąpił do miasta przeciętnego i obojętnego jak Zbąszyń, oddalonego w dodatku o jakie trzy klm. od stacji kolejowej. Tylko sprytnych żydków warszawskich zauważyć można od czasu do czasu, mających wyłącznie interes własny na oku.

Tak więc życie gospodarcze naszego miasteczka toczy się już od kilku lat po linji pochyłej; handel zamiera coraz bardziej, targi miejscowe i jarmarki świecą pustkami, ruch budowlany nie istnieje zupełnie, ponieważ warunki rozwoju miasta są zgóry przesądzone.

W takich okolicznościach łatwo wyrobić sobie sąd o panujących wśród obywatelstwa nastrojach. Wszyscy, czy to kupcy, czy rzemieślnicy lub przedsiębiorcy walczą ciężko o swój byt. Obraz ten szczególniej nabiera wyrazistości w chwili obecnego kryzysu gospodarczego; wszyscy skarżą się na niebywały zastój ekonomiczny i brak pieniądza, poza tem na niesumienność odbiorców, na wyzysk dobrej wiary, na nadużywanie kredytów itp. Jak zmora zaś ciążą na kupiectwie i rzemiośle śruba podatkowa i najróżnorodniej sze świadczenia. Zaiste, czasy przeżywamy ciężkie, krytyczne — i niejeden, przejęty trwogą, pyta, co będzie jutro...

Na domiar złego przechodzimy tu jeszcze inne udręki, które zniechęcają społeczeństwo i szkodzą interesom miasta; chodzi tu o partyjnictwo i prywatę, wniesione przez ideologję „radosnej twórczości". Dzięki wywołanym fermentom wzrasta nieufność, przechodząc niekiedy w niechęć a nawet zawiść. Hasła narodowe, dzięki którem przetrwaliśmy najgorsze czasy niewoli, idą coraz bardziej w zapomnienie i poniewierkę. Czas największy, by położono kres robocie, która na kresach bodaj najmniej jest pożądana.

Civis.

Pobicie posła komunistycznego

Warszawa, 25. 3. (Tel. wł.) Wczoraj w Grodnie 3 nieznani sprawcy pobili bardzo dotkliwie posła komunistycznego Krynczuka.

Grypę, kaszel i bronchit uleczysz systematycznem piciem szczawnickich wód kruszcowych „Stefana" i „Józefiny". Choroby żołądka i przemian materji usunie Ci szczawnicka „Magdalena" i „Wanda". Do nabycia w aptekach i skład. aptecznych.
nw 7766

Burzliwe posiedzenie komisji budżetowej

Posłowie z B. B. rozpoczęli łobuzerską obstrukcję

Warszawa, 25. 3. (Tel. wł.). Dzisiejsze posiedzenie komisji budżetowej rozpoczęło się o godz. 11,15 i było bardzo burzliwe. Na początku posiedzenia posłowie z B. B. nie byli obecni. Przewodniczący pos. Wyrzykowski zawiadomił o nowym podziale miejsc komisji budżetowej pomiędzy poszczególne kluby, według którego „frakcja rewolucyjna" traci swego przedstawiciela. Klub B. B. ma 10 przedstawicieli, Klub Narodowy 3 zamiast 2, jak dotąd, Chrześcijańska Demokracja 2 zamiast 1, Klub Ukraiński traci 1, pozostaje 2, Klub Piasta traci 1, pozostaje 1. Następnie przydzielono posł. Korneckiemu (Kl. Nar.) do zreferowania na plenum ustawę o kredytach dodatkowych na rok 1928/29.

W tej chwili weszli na salę przedstawiciele Klubu B. B. Głosu zażądał pos. Kozłowski, który oświadczył, że Klub B. B. na jednem z poprzednich posiedzeń wniósł o odroczenie obrad do chwili utworzenia rządu. Wprawdzie potem odbyły się dwa posiedzenia komisji, lecz dotyczyły one spraw, do których Klub B. B. nie przywiązuje zbytniej wagi. Obecnie zaś na porządku są poprawki Senatu do budżetu i Klub B. B. przywiązuje do nich duże znaczenie. Dlatego mówca powtórnie wnosi o odroczenie obrad.

Pos. Czapiński (P. P. S.) sprzeciwił się temu wnioskowi podkreślając, że marszałek przekazał załatwienie sprawy komisji i przypominając, że według powszechnej opinji marszałek Szymański w najbliższych dniach utworzy rząd i pozostaje bardzo mało czasu dla załatwienia poprawek Senatu na plenum. Jest więc obowiązkiem komisji, tem się zająć.

Przewodniczący pos. Wyrzykowski oświadcza, że z urzędu również sprzeciwia się wnioskowi pos. Kozłowskiego ze względów formalnych. Dnia 29 bm. upływa termin załatwienia poprawek senackich a regulamin żąda, aby druki rozdane były na 2 dni przed posiedzeniem plenarnem. Obowiązkiem konstytucyjnym jest więc załatwienie tych poprawek przez komisję.

Pos. Sławek (B. B.): „Nie my jesteśmy winni wywołania przesilenia i temu, że p. Prezydent ma obecnie kłopoty z załatwieniem przesilenia. Uważamy, że w tym okresie obrady są niedopuszczalne i postanowiliśmy do nich nie dopuścić, nie cofając się przed użyciem środków nawet bardzo ostrych. Ważniejsze są obecnie kłopoty p. Prezydenta, niż termin rozdania druków".

Przewodniczący pos. Wyrzykowski: „Oświadczenia prezesa Sławka, które zawiera groźbę, nie mogę przyjąć do wiadomości ani też dopuścić do dyskusji nad niem. Oddaję pod głosowanie wniosek pos. Kozłowskiego o odroczenie obrad.

Wniosek pos. Kozłowskiego upadł.

Przewodniczący pos. Wyrzykowski podaje do wiadomości komisji, że referent generalny pos. Krzyżanowski (B. B.) oświadczył, iż poprawek senackich na dzisiejszem posiedzeniu komisji referować nie będzie. Wobec tego przewodniczący z obowiązku sam je musi zreferować, ale wskutek tego musi złożyć przewodnictwo i prosi obecnego na sali wicemarszałka Czetwertyńskiego, aby objął przewodnictwo.

Wicemarszałek Czetwertyński (Kl. Nar.) obejmuje przewodnictwo i udziela głosu p. Wyrzykowskiemu jako referentowi poprawek senackich. Z chwilą, gdy p. Wyrzykowski zaczyna mówić, na ławach B. B. wybucha wrzawa, bicie w pulpity i zbiorowe okrzyki: „Dosyć, dosyć!" Pomimo to referent nie przestaje mówić a słowa jego giną w ogólnej wrzawie. Z polecenia przewodniczącego Czetwertyńskiego woźni wnoszą na salę tablicę, która ma służyć do głosowania. Wówczas poseł Zdz. Stroński (Kl. B. B.) zrywa się z miejsca, podbiega do tablicy i obala ją wraz ze sztalugami. Posłowie z B. B. tłumnie podbiegają, z drugiej zaś strony podbiegają posłowie z P. P. S. i „Wyzwolenia". Pos. Wojtowicz z B. B. wyrywa stalugi tablicy i z rozmachem ciska je na korytarz. Posłowie z B. B. gromadzą się za krzesłem przewodniczącego i referenta i starają się przeszkodzić w referacie i w prowadzeniu obrad. Pos. Zdz. Stroński chwyta krzesło i bije niem stół prezydjalny. Inny poseł usuwa krzesło, na którem siedzi referent. Pos. Wyrzykowski kończy referat stojąc. Przewodniczący pos. Czetwertyński ogłasza przerwę. (w)

Sprawa Jakubowskiego

Rewizja procesu Nogensów

Berlin, 25. 3. (PAT). Przed sądem przysięgłych w Neustrelitz rozpoczął się proces rewizyjny przeciwko rodzinie Nogensów skazanych w czerwcu roku ub. w związku z głośną sprawą niewinnie straconego robotnika polskiego Jakubowskiego za zamordowanie nieletniego Ewalda. Proces rewizyjny może w pewnym sensie mieć znaczenie procesu rehabilitacyjnego na korzyść śp. Jakubowskiego.

Odrzucenie wyroku przeciwko Nogensom trybunał Rzeszy umotywował okolicznością, iż sąd przysięgłych przyjął wprawdzie ogólnikowo współwinę Jakubowskiego, nie wyjaśnił jednak dokładnie, w jakim stopniu brał on udział w morderstwie.

Przed sądem przysięgłych przesuwa się znowu galerja znanych dobrze z poprzedniego procesu postaci. Na ławie oskarżonych zasiadają skazani na śmierć August Nogens, jego brat Fritz, oraz ich matka Koehlerowa primo voto Nogensowa.

Do oskarżenia dopuszczono ponownie niemiecką „Ligę Obrony Praw Człowieka", występującą w zastępstwie rodziców śp. Jakubowskiego za pośrednictwem adw. dr. Brandta.

Sensacją pierwszego dnia procesu było zeznanie Koehlerowej, która w przeciwieństwie do dotychczasowej taktyki stara się odciążyć zupełnie swoich synów, zwalając całą winę na Jakubowskiego i robotnika Kreuzfelda.

Neustrelitz, 25. 3. (Tel. wł.) W drugim dniu procesu na podstawie odwołania swego poprzedniego zeznania przez Fritza Nogensa i częściowego odwołania przez Kohlerową, adwokat dr. Brandt zawiadomił sąd, że, jego zdaniem, wobec tych odwołań — upadają istotnie momenty, które skłoniły poprzedni sąd przysięgłych do wydania wyroku śmierci na Jakubowskiego. Wobec tego adwokat Brandt rezygnuje z przeprowadzenia odpowiedniego postępowania dowodowego.

Zeznania świadka, b. współoskarżonego, parobka Blöckera obciążają bardzo poważnie obu Nogensów.

Spór teatralny na G. Śląsku załatwiony

Katowice, 25. 3. (AW). Dnia 28. b. m. odbędzie się pierwsze wystąpienie opery niemieckiej z Bytomia w teatrze miejskim w Katowicach. Teatr katowicki zaś da pierwsze przedstawienie na Śląsku Opolskim w Bytomiu dnia 31. r. b. Wystawione będzie „Wesele na Górnym Śląsku", pióra prof. Ligonia.

Ambasador Polski u Hoovera

Nowy Jork, 25. 3. (PAT) Wręczając prezydentowi Stanów Zjednoczonych Hooverowi listy uwierzytelniające, ambasador Filipowicz wygłosił przemówienie, w którem m. in. zapewnił, że nazwisko prezydenta Hoovera jest otaczane wysokiem poważaniem i czcią przez każdego Polaka. Teraźniejsze i przyszłe pokolenie Polaków, będą wspominały z najgłębszą wdzięcznością akcję humanitarną Hoovera, specjalnie w stosunku do dzieci polskich, w czasie kiedy Polska była spustoszona przez wojnę.

Prez. Hoover odpowiadając, powiedział m. in.: „Naród amerykański który patrzał z przyjaznem zainteresowaniem i sympatją na szybki rozwój Państwa Polskiego, wyraził swą gorącą aprobatę dla akcji zmierzającej do podniesienia naszej dyplomatycznej misji do rangi ambasady. W tej akcji, jak również w odpowiednich czynach rządu polskiego, można znaleźć całkowite potwierdzenie pragnień Stanów Zjedn. i Polski utrzymania stosunków jak najbliższych i najserdeczniejszych".

Tekst umowy handlowej z Polską

Berlin, 25. 3. (PAT). „Dziennik Ustaw" Rzeszy ogłasza 24 b. m. nr. 70 w części nieurzędowej tekst umowy handlowej między Rzeszą niemiecką a Rzplitą Polską podpisanej w dn. 17 bm. w Warszawie przez pełnomocnika niemieckiego i polskiego.

Napad obłąkanego

Lwów, 25. 3. (PAT.) Wczoraj zgłosił się na policję osobnik, podający się za Jakóba Finkersa i oświadczył że wraca od dr. med. Miecz. Świtalskiego, do którego strzelił 3 razy z rewolweru, który wręczył komisarzowi. Okazało się, że zeznanie jest prawdziwe. Finkers był u dr. Ś. Jedna kula trafiła w ścianę, druga w okno a trzecia zadrasnęła dr Świtalskiego w rękę. Dr. Ś. oświadczył, że nieznał Finkersa. Stwierdzono, że jest to umysłowo chory.

Tragedja małżeńska

Wiedeń, 25. 3. (AW) Z Bad Hall donoszą, że prymarjusz szpitala dr. Peterka został zamordowany siekierą przez żonę, która potem popełniła samobójstwo. Przyczyną była zazdrość. Peterkowa była znacznie starsza od męża.

Odbudowa Tokio

Tokio, 25. 3. Dzisiaj rozpoczynają się w Tokio uroczystości, związane z odbudową miasta, zniszczonego przez trzęsienie ziemi w r. 1923. Uroczystości trwać będą trzy dni. W ostatnim dniu uroczystości mikado uda się do grobowców królewskich, gdzie cieniom przodków złoży sprawozdanie ze stanu odbudowy miasta. Koszt odbudowy wyniósł około 400 miljonów dolarów.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji notowania cen.

Poznań, 25 marca 1930.

Spędzono: wołów 131, buhai 235, krów 454, świń 1841, cieląt 620, owiec 193; razem 3 474 sztuk zwierząt.

Płacono za 100 kg żywej wagi za:

(Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowemi).

BYDŁO:	
Woły:	
Pełnomięsiste, wytuczone nieoprzęgane	132—138
Mięsiste tuczone młodsze do 3 lat	120—126
Mięsiste tuczone starsze	108—116
Miernie odżywione	000—000
Buhaje:	
Wytuczone pełnomięsiste	130—136
Tuczone mięsiste	118—122
Nietuczone, dobrze odżywione starsze	104—110
Miernie odżywione	096—100
Krowy:	
Wytuczone pełnomięsiste	122—128
Tuczone mięsiste	110—114
Nietuczone, dobrze odżywione	096—100
Miernie odżywione	076—080
Jałowice:	
Wytuczone pełnomięsiste	128—134
Tuczone mięsiste	114—122
Nietuczone, dobrze odżywione	100—106
Miernie odżywione	094—096
Młodzież:	
Dobrze odżywione	100—104
Miernie odżywione	096—100
Cielęta:	
Najprzedniejsze cielęta wytuczone	140—15.
Tuczone cielęta	126—136
Dobrze odżywione	116—124
Miernie odżywione	104—114
OWCE:	
Wytuczone, pełnomięsiste jagnięta i młodsze skopy	134—138
Tuczone starsze skopy i maciórki	124—130
Dobrze odżywione	110—120
Miernie odżywione	000—000
ŚWINIE (TUCZNIKI):	
Pełnomięsiste od 120 do 150 kg żywej wagi	246—250
Pełnomięsiste od 100 do 120 kg żywej wagi	236—242
Pełnomięsiste od 80 do 100 kg żywej wagi	228—234
Mięsiste świnie ponad 80 kg	218—224
Maciory i późne kastraty	210—214
Świnie bekonowe	228—234

Przebieg targu spokojny.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 25 marca 1930.

Dzisiejsza giełda miała przebieg spokojny i kursy nie uległy prawie żadnej zmianie.

Z pap. procent. wzgl. lokacyjnych płacono za 5 proc. poż. konwers. 54 proc., za 7 proc. obligacje mieszkaniowe m. Poznania 85 proc. w złocie oraz robiono transakcje 8 proc. listami dolarowemi Pozn. Ziem. Kredyt. po 94 proc. (przy dew 8.90) i 4 proc. listami zast. konwert. po 42 proc. Mniejszą ilość 6 proc. listów żytnich handlowano po 22,— (za 1 ctr. mtr.).

Akcje bankowe bez notowania.

Z akcyj przemysłowych płacono za Lubań 40,—, natomiast R. May był w oddaniu po 65,—. Poza tem dopytywano się o Unję po 80,— bez oddawców.

Cedula urzędowa z dnia 25 marca 1930 r.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału)

5% Pożyczka konwersyjna 54% P.
7% oblig. mieszkan. m. Poznania 85% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kred. 94% +
4% listy zastaw. konw. Pozn. Ziem. Kred. 42% +

Akcje przemysłowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Lubań, Fabryka przetw. ziemniaczanych I—IV em. 40,— P.
Dr. Roman May I em. zł. 65,— O.
Tendencja: Bez zmiany.

Kurs złotego. Dziś rano notowano w obrotach nieoficjalnych kurs dolara w Warszawie zł 8.89 1/4, w Gdańsku na Warszawę zł 8.90.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mkn. w dewizach zł 212.44—212.74, w gotówce zł 212.04; za 100 guld. gd. w dewizach zł 173.19—173.45, w gotówce zł 172.85.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 25. 3. 1930.

Waluty	Gotówka trans	sprzed.	kup.
Dolary St. Zjed. tr.:	8,89 sp.:	8,91 kup.:	8,87
Dewizy:			
Holandja	357,98	358,88	357,08
Nowy Jork	8,90,6	8,92,6	8,88,6
Nowy Jork kabel	8,91,9	8,93,9	8,899,
Londyn	43.41	43,52	43,30
Paryż	34.94	35,03	34,85
Praga	26,43 1/4	26,49 1/4	26.37
Szwajcarja	172,70	173,13	172,27
Sztokholm	239,85	240,40	239,25
Wiedeń	125.69	126,00	125.38
Włochy	46.71	46,83	46,59

Tendencja niejednolita.

Papiery państwowe i obligacje:

4% poż. inwest.	125,25	125,00
5% poż premj. dol.	76.25	77.50
5% poż. konw.	55,25	55,50
Akcje w złotych:		
Bank Dyskontowy	0.00—125,00	
Bank Polski	167,50—168.00	
Bank Zw. Sp. Zarob.	0,00— 78.50	
Spiess	0,00—102.50	
W. T. Węgla	0,00— 53.50	
Cegielski	0,00— 40,00	
Lilpop	0.00— 24.00	
Parowozy	0,00— 17,00	
Starachowice	0,00— 21,00	

Tendencja niejednolita.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg, reszta za 100 kg.

Berlin, 25 marca 1930.

Pszenica march. od st. załad. 76-77 kg przeciętn. jakości	247,00—248,00
Tendencja mocniejsza.	
Żyto march. od stacji załad. 72 kg przeciętne jakości	142,00—145,00
Tendencja słabsza.	
Owies march. do stacji zał.	128,00—138,00
Tendencja mocniejsza.	
Jęczmień browarowy	162,00—172,00
Tendencja stała.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	143,00—153,00
Tendencja stała.	
Kukurydza loco Berlin	0,00—163,00
Tendencja mocniejsza.	
Kukurydza loco Hamburg	0,00—147,00
Tendencja mocniejsza.	
Mąka pszenna	27,25—35,00
Tendencja spokojna.	
Mąka żytnia	20,65—23,90
Tendencja słabsza.	
Ospa pszenna	08,50—09,00
Tendencja wzmocniona.	
Ospa żytnia	08,50—09,00
Tendencja stała.	
Groch Victoria	20.00—25.00
Groch drobnoziarnisty	18.00—20,00
Groch pastewny	16.00—17,00
Peluszka	16,50—19,00
Bób polny	16.00—17,50
Wyka	19,00—22.00
Łubin niebieski	13,50—15,00
Łubin żółty	17,50—18.50
Seradela nowa	30,00—34.00
Makuch rzepakowy	13.00—14,00
Makuch lniany	17.20—18,00
Wytłoki suche	06.60—06.80
Śrót Soya	14,60—15.20
Płatki ziemniaczane	13.50—14.00
Słoma żytnia pras. drut.	1,10— 1.30
Słoma pszenna pras. drut.	1,05 1.20
Słoma owsiana pras. drut.	0,90— 1.00
Słoma jęczm. pras. drut.	0,95 - 1.05
Słoma żytnia luz. wiąz.	1,15— 1,40
Słoma żytnia pras. sznur.	0,95— 1.20
Słoma pszenna pras. sznur.	0,85— 1,05
Sieczka	1,70— 1.90
Siano dr. I pokos	2,50— 2,90
Siano zw. handl.	1,80— 2,10
Tymoteusz luźny	3,40— 3,80
Siano konicz.	3,40— 3,80
Siano Mielitz luźne (Havel)	1.70— 1.90

Siano pras. drut. 40 fg. wyżej notowania.

Ogólna tendencja niepewna.

Notowania złotego w Berlinie
z dnia 25. 3. 1930.

Wypłaty na Warszawę	46,85 —47.05
Noty wielkie	46,675—47,075

Koszników Mydła Toaletowe przetłuszczone

Pw 9678-63,175

Manifestacje antypolskie na niemieckim G. Śląsku

Berlin, 25. 3. (PAT). Wczoraj, jako w piątą rocznicę plebiscytu górnośląskiego, odbyły się w miastach G. Śląska niemieckiego manifestacje antypolskie. Przemawiał pos. centrowy do Reichstagu, prałat Ulitzka. Uchwalono rezolucje, protestujące przeciw rozdarciu granic Śląska i zapowiadające, że niemiecki G. Śląsk nie spocznie, dopóki G. Śląsk polski nie będzie napowrót połączony z ojczyzną niemiecką.

Pogróżki „Stahlhelmu"

Berlin, 24. 3. (PAT) Kierownictwo naczelne Stahlhelmu na konferencji w Magdeburgu uchwaliło rezolucję, zapowiadającą, że ratyfikacja planu Younga oraz układu likwidacyjnego z Polską przez Reichstag, nie może w niczem wiązać narodu niemieckiego. Stahlhelm zdecydowany jest wykorzystać każdą nadarzającą się okazję polityczną dla zerwania traktatu Wersalskiego i obalenia zobowiązań niemieckich, opartych na kłamstwie o winie Niemiec za wybuch wojny.

Na zmianę tego stanowiska nie może wpłynąć fakt, iż nowy plan haski i układ z Polską podpisane zostały przez prezydenta Hindenburga. W osobie zwycięscy pod Tanenbergiem b. żołnierze frontowi, zorganizowani w Stahlhelmie, widzą pierwszego żołnierza dawnej armji cesarskiej, odmawiają jednak posłuszeństwa prezydentowi Rzeszy, który przyjął na siebie odpowiedzialność za ujarzmienie narodu niemieckiego. Przywódcy kilku organizacyj lokalnych Stahlhelmu zażądali kategorycznie odebrania Hindenburgowi tytułu członka honorowego organizacji stahlhelmowych i wykluczenia go.

Proces o olbrzymi przemyt jedwabiu

Pierwszy dzień rozprawy

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Starogard, w marcu.

Cichy zazwyczaj budynek Sądu Powiatowego w Starogardzie, wzniesiony z czerwonej, gładkiej cegły, jak większość gmachów publicznych, które Pomorze odziedziczyło po Niemcach, ma dzisiaj swój wielki dzień. Na korytarzu tłoczy się publiczność i oblega drzwi sali, do której broni dostępu woźny, staruszek o mlecznych włosach i dużych, siwych wąsach. W osobnej grupie ustawiają się świadkowie i rzeczoznawcy, wezwani w liczbie dwudziestu osób. — Adwokaci miejscowi i sprowadzeni z Gdyni i Warszawy odbywają ostatnie narady z oskarżonymi, odpowiadającymi z wolnej stopy. Ruch, gwar i ogólne podniecenie. Wielki proces o przemyt jedwabiu i koronek przez Gdynię. Każdemu z oskarżonych, oprócz pozbawienia wolności, grozi grzywna w wysokości nie mniej, nie więcej, tylko 2 i pół miljonów złotych!

Na salę wchodzi sąd. Wszyscy, idąc za przykładem poinformowanych adwokatów, którzy przed ławą oskarżonych obsiedli gęsto stół, powstają w skupieniu z miejsc. Przewodniczący, sędzia Skłodnicki, pouczywszy świadków o wadze zeznań, dokonanych pod przysięgą, przystępuje do odczytywania aktu oskarżenia. Miarowym i cichym głosem dokonuje tej czynności. Obecni, słuchając przewodniczącego, obserwują ławę oskarżonych.

Pięciu podsądnych: Goldstein, Bonneberger, Ukraińczyk, Chrzanowski i Makowiecki odpowiadają z więzienia, zaś dwaj pozostali: Guziewicz i Zimny z wolnej stopy.

Uwięzieni członkowie przemytniczej szajki, która oszukała skarb państwa na sumę 447.106,35 złotych, siedzą jeden przy drugim.

Najgłówniejszą osobą, hersztem szajki, jest 21-letni młodzieniec, Bonneberger, bydgoszczanin, b. pracownik firmy spedycyjnej „C. Hartwig". Wysoki, rosły brunet, o gęstych, bardzo czarnych włosach, które, zaczesane na bok, zwężają mu i tak z natury niskie czoło. Ma ciemną, delikatną cerę i ślady wąsów. Młodzieniec, pochodzący z bardzo dobrej i poważanej rodziny, wykorzystał Gdynię, gdzie był zatrudniony w tamt. oddziele firmy „C. Hartwig" z miesięczną pensją 399 zł, do nowego rodzaju machinacyj przemytniczych, których zorganizowanie i przeprowadzanie umożliwiła mu znajomość odprawy celnej i stosunki, które łączyły go z niesumiennymi celnikami i członkami załóg zagranicznych okrętów, zawijających do portu gdyńskiego. Do spółki z oskarżonym Aleksandrem Chrzanowskim, młodzieńcem niewiele co starszym, Bonneberger założył w Gdyni firmę „eksportowo - importową" pod bardzo szumną nazwą „Polski Handel Zamorski". — Przemyt jedwabiu i koronek z zagranicy (z Austrji, Francji i Niemiec) odbywał się w ten sposób, że wyzyskiwano tę okoliczność, iż towar, idący przez Polskę tranzytem, nie podlega ocleniu. — Jedwabie, kierowano do Gdyni jako tranzyt. Bonneberger, reprezentując „Polski Handel Zamorski", uzyskiwał na liście przewozowym potwierdzenie urzędnika celnego, że towar załadowano na okręt, poczem cichaczem, w porozumieniu z członkami załogi danego okrętu, zabierał skrzynie z pokładu i towar wysyłał w głąb Polski.

Oczywiście Bonneberger, mając taką opisaną powyżej sposobność przemycania w Gdyni wartościowych towarów, nie dokonywał sam całej transakcji, lecz opierał interes na pomocnikach i klijentach. Od kilogramu przemyconego w Gdyni jedwabiu otrzymywał 20 zł, z czego opłacać miał celnika Makowieckiego, któremu akt oskarżenia zarzuca, że od każdej przesyłki (ogółem było ich 11) pobierał od Bonnebergera dwieście złotych. Jedwab i koronki dostarczyło do Gdyni dwóch Żydów: jeden Edelstein z Wiednia jest nieuchwytny jako obcokrajowiec, zaś drugi, Ukraińczyk z Warszawy, mały, chuderlawy, bez zarostu i krótkowzroczny, zdobi ławę oskarżonych. „Naganiaczem" był Salomon Goldstein, „manufakturzysta", mieszkający według potrzeby raz w Toruniu, zaś raz w Gdańsku. Goldstein zapoznał wiedeńskiego rodaka z Bonnebergiem, Goldstein nadawał przesyłki do Gdyni, Goldstein szukał kupców na przemycony jedwab, Goldstein wreszcie miał umówioną prowizję, tak od Edelsteina i Ukraińczyka, jak od samego Bonnebergera. Dla niego był to zwyczajny interes „kupiecki". Od Edelsteina miał prowizji 1,22 zł od kilograma, zaś od Bonnebergera 2 zł. Na każdej przesyłce zarabiał kilkaset złotych.

Dalsi oskarżeni, to celnicy, wspomniany już Ignacy Makowiecki rodem z Pleszewa, któremu zarzuca się pobieranie łapówek oraz Mateusz Zimny z Nowego Tomyśla, który odpowiada przed sądem za niedbałość w służbie. — Oskarżony Chrzanowski, współwłaściciel „Polskiego Handlu Zamorskiego" miał być pomocnym Bonnebergerowi, zaś oskarżony Guziewicz, odpowiada za to, że jako szef Bonnebergera miał wiedzieć o przemycie, co, według aktu oskarżenia wynika z tego, że za spedycję żądał specjalnie wysokiej, niepraktykowanej opłaty.

Następuje przesłuchiwanie oskarżonych.

Na pierwszy ogień idzie „manufakturzysta", Salomon Goldstein. Ubrany elegancko, przemawia płynnie i rzeczowo, chociaż nie szczędzi tytułu „Wysoki Sądzie".

Goldstein zna Bonnebergera z Bydgoszczy. W roku 1928 spotkał go w Gdańsku, gdzie Bonneberger ofiarował mu swoje usługi. Polecił go więc swojemu znajomemu Edelsteinowi z Wiednia, który „martwił" się, że legalną drogą nie może dostarczyć towaru swoim klijentom w Polsce, ponieważ kontyngent na przywóz jedwabiu, ustalony przez min. przemysłu i handlu, był wyczerpany. Zrobiono więc próbę, która się udała. Za pierwszą przesyłkę, skierowaną na Gdynię w lutym r. z., poszła druga, trzecia i czwarta. Goldstein pracował równocześnie dla Ukraińczyka i na własną rękę. Łatwy zarobek złakomił wszystkich. Członkowie szajki spotykali się często, zazwyczaj w sopockiem kasynie, dokąd blisko było tak Goldsteinowi, jak i Bonnebergerowi.

Bonneberger przemawia bardzo mętnie i zeznaje inaczej, niż w śledztwie. Niezręcznie usiłuje osłonić celnika Makowieckiego i swojego wspólnika Chrzanowskiego. Wzięty w ogień pytań przez przewodniczącego, miesza się i wreszcie mówi, że „szczegółów" nie przypomina sobie dokładnie. Do sprawy nie wnosi nic nowego. Nie ulega niczyjej wątpliwości, że jest głównym winowajcą.

Przesłuchanie osk. Ukraińczyka, bronionego przez dwóch adwokatów, dowodzi, że podsądny opracował sobie wszystko jak najdokładniej. Między nim a przewodniczącym wywiązuje się następująca rozmowa:

Przew.: — Czy oskarżony chce złożyć wyjaśnienie?

Osk.: — Dlaczego nie? Owszem, troszeczkę. Przyszedł do mnie pan Goldstein i pytał, czy nie chcę sprowadzić jedwab przy jego pomocy. Powiedziałem „czemu nie"? i pojechałem do „Ljona", gdzie zakupiłem jedwab u fa-

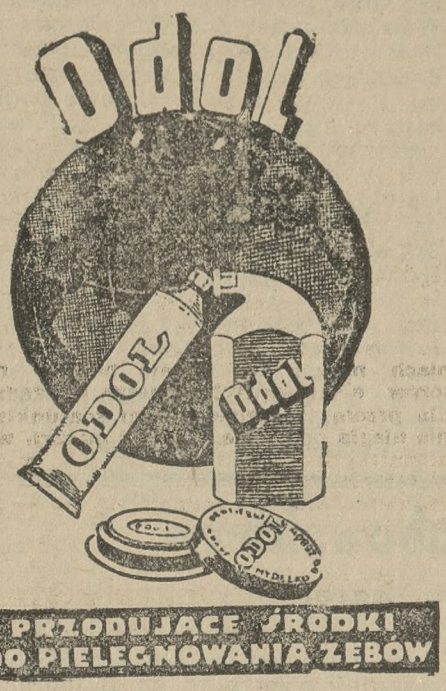

brykanta. Na składzie było mało, bo był już sezon. Jedwab zapakowałem do czterech kufrów i zabrałem ze sobą. — Dlaczego do kufrów? Bo jako bagaż jest taniej.

Przew.: — Jak oskarżony jechał do Gdańska?

Osk.: — Przez Berlin. W Gdańsku prosiłem pana Goldsteina, żeby „był łaskaw" sprzedać mój jedwab. Ale pan Goldstein nie mógł sprzedać, więc ja się zgodziłem stracić połowę cła. Ja jestem uczciwy kupiec i ja miałem w Warszawie straszny wstyd, gdy była u mnie rewizja i mówiono, że ja jestem „przemytnik"!

Słowem Ukraińczyk ze Słonima o niczem nie wie. Wszystko załatwiał „pan" Goldstein. On, Ukraińczyk, wierzył „święcie", że towar cli się według przepisów.

Wstaje następny oskarżony, 25-letni Aleksander Chrzanowski z Warszawy, znowu syn porządnych i zamożnych rodziców. Do winy się nie przyznaje. — Skrzynie z jedwabiem woził dla Bonnebergera do Wejherowa na kolej, ale rzekomo o niczem nie wiedział. Dziesiątki tysięcy złotych, które nadchodziły do Gdyni dla „Polskiego Handlu Zamorskiego", Chrzanowski wręczał Bonnebergerowi i wcale nie interesował się, skąd te pieniądze pochodzą, ponieważ zgodził się na to, że wspólnik używa firmy do załatwiania własnych interesów.

Oskarżony celnik Makowiecki, również nie przyznaje się do brania łapówek lub zaciągania „pożyczek". Pewne nieformalności w odprawie celnej tłumaczy tem, że w Gdyni panuje katastrofalny brak urzędników celnych, poza tem Polska nie posiada jeszcze przepisów o odprawie morsko - celnej (!). W Gdyni odprawia się statki według przepisów kolejowo - celnych. Celnicy w Gdyni pracują dziennie 16 do 20 godzin.

Przedostatni z oskarżonych, Guziewicz, kierownik oddziału Hartwiga w Gdyni, odpowiadający z wolnej stopy, tłumaczy, że nadmiernej opłaty za spedycję żądał tylko dlatego, że chciał odstraszyć firmę „Polski Handel Zamorski", którą podejrzywał o nieczyste interesy. Dowiedziawszy się, że jego pracownik, Bonneberger, macza w tem palce, zawiadomił natychmiast ojca obiecującego młodziana.

Jako ostatniego przesłuchano celnika Zimnego, który nie pilnował skrzyń, konwojowanych z dworca w Gdyni na statek w porcie. Z przesłuchania jego wynika, że popełnił w służbie niedbałość.

Fob.

ZIÓŁKA ARTRETYCZNE GESSNERA
przy artretyźmie, sklerozie, złej przemianie materji, otyłości, chorobach wątroby i leniwem trawieniu.
DO NABYCIA W APTEKACH I DROGERJACH
Pw 8 679-5,10

Nowe szkoły polskie na Śląsku Opolskim

Bytom, 25. 3. (AW.) Na zebraniu Polskiego Tow. Szkolnego w Bytomiu pod przewodnictwem ks. Klimasa zebrani uchwalili, aby w powiatach oleskim i dobrodzieńskim założyć kilka początkowych szkółek polskich narazie jednoklasowych. Stanowić one będą zawiązek przyszłych normalnych szkół polskich.

Pościg za złodziejami

Łódź, 25. 3. (PAT.) Wczoraj w majątku Ign. Lisieckiego w powiecie konińskim dokonano kradzieży pościeli i futer. Kradzież zauważył brat właściciela majątku i puścił się konno w pościg za złodziejami. Wywiązała się strzelanina, w czasie której Lisiecki zastrzelił 2 złodziei, cyganów, a 2 ciężko ranił.

Zbiegowie z Rosji

Baranowicze, 25. 3. (AW) — Naprzeciwko pow. nieświeckiego, w rejonie Hryniewicz grupa włościan sowieckich przechodząc przez granicę do Polski, była ostrzeliwana przez sowiecką straż. Jeden z uciekających Adamowicz został zabity, dwóch innych ranionych zdołało przejść granicę na terytorjum Polski. Po ostrzeliwaniu zbiegów bolszewicy strzelali w kierunku strażnicy KOP, przebijając w kilku miejscach ścianę.

Pij Kawę KNEIPPA - a będziesz zdrów!
Pw 10 183-13,8

W teatrze, w kinie, w biurze w tramwaju, w pociągu, w szkole i w domu
wogóle wszędzie, gdzie zachodzić może obawa zakażenia się grypą, używaj „PARAMINT" marki „ERBE" Grypa jest choroba zakaźną i nie jest bynajmniej tak niewinną, za jaką skłonni jesteśmy ją uważać. Co godzinę jedną tabletkę w ustach rozpuścić. Do nabycia w aptekach i drogerjach.
Pw 9127-0,1664

Przed kilku dniami przy św. Marcinie 43, telefon 35-57, otwarto
Skład fabryczny pianin firmy W. Jähne w Bydgoszczy.
Pianina W. Jähne'go znane są ze swej solidnej trwałej i estetycznej budowy, oraz niezrównanego dźwięku, a nabywać je można na niezwykle dogodnych warunkach spłaty. Szczegółowych informacyj udziela się w składzie
zw 22520

Rano — po obiedzie — Wieczorem
najlepiej smakuje HERBATA LIPTONA
zw 9690

DZIAŁ GOSPODARCZY

Bank Zw. Spółek Zarobk. w roku 1929

Bank Związku Spółek Zarobkowych wydał już swe drukowane sprawozdanie za rok obrachunkowy 1929, zwołując walne zgromadzenie akcjonarjuszów na dzień 10 kwietnia br. Odkładając szczegółowe omówienie działalności Banku i analizę jego bilansu na później, ograniczamy się narazie do zaznajomienia czytelników z ważniejszemi danemi bilansu i rachunku zysków i strat naszej czołowej prywatnej instytucji finansowej.

Dzięki przezorności i daleko idącej ostrożności Banku w zapoczątkowywaniu nowych operacyj w okresie przesilenia gospodarczego, płynność Banku w roku sprawozdawczym utrzymała się na wysokim poziomie. Świadczy o tem stan płynnych pozycyj aktywnych i mniejsze o 7½ miljona złotych wykorzystanie redyskontu w Banku Polskim, mimo pewnego rozszerzenia operacyj dyskontowych. Obrót ogólny wzrósł o przeszło 800 miljonów złotych do sumy blisko 10 miljardów złotych. Suma bilansowa utrzymała się mniejwięcej na poziomie z roku poprzedniego (280,6 milj. zł.). Wkłady Banku wzrosły o 11 miljonów zł. i dochodzą obecnie do sumy 140 miljonów złotych. Zysk na procentach i prowizjach netto, na operacjach dewizowych i z administracji nieruchomości wynosi złotych 13.267.690,98 — (1928 r. = 12.238.174,87 zł.). Koszty handlowe łącznie z podatkami i świadczeniami socjalnemi — zł. 10.962.405,32 — przewyższają tylko nieznacznie sumę z roku poprzedniego (złotych 10.658.947,45).

Po uwzględnieniu amortyzacji i innych znacznych odpisów pozostaje do rozporządzenia walnego zgromadzenia jako zysk netto zł. 1.716.992.26, wobec zł. 1.548.132,44 za rok poprzedni. Rada nadzorcza Banku, jak dowiadujemy się, na wczorajszem posiedzeniu uchwaliła zaproponować walnemu zgromadzeniu wypłacenie 7% dywidendy, czyli 1/2% więcej, niż w roku ubiegłym.

Konjunktury

Ziemiopłody

Ceny naszych głównych zbóż kształtowały się w ubiegłym tygodniu następująco:

	17. 3.	18. 3.	19. 3.	20. 3.	21. 3.	22. 3.
Pszenica						
Warszawa	—	35,50	—	35,50	35,50	—
Poznań	—	—	34,00	—	35,00	35,00
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	—	—	—	—	33.50	—
Żyto						
Warszawa	—	19,00	—	19,25	20,00	—
Poznań	—	—	19,00	—	19,50	19,75
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	—	—	—	—	16,25	—
Jęczmień						
Warszawa	—	19,00	—	19,00	19,00	—
Poznań	—	—	18,75	—	19,00	19,00
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	—	—	—	—	16.50	—
Owies						
Warszawa	—	17,50	—	17,50	17,50	—
Poznań	—	—	16,0.	—	16,00	16,00
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	—	—	—	—	15,00	—

Ubiegły tydzień przyniósł jako największą niespodziankę nieprzewidywane podniesienie się ceny pszenicy i żyta. Na zwyżce tej skorzystało szczególnie wydatnie żyto, którego cena w przeciągu ostatnich dni podniosła się na giełdzie poznańskiej z przeciętnego kursu poprzedniego okresu sprawozdawczego — 16 zł za kwintal na 19,75 zł. W Warszawie zwyżka ta nawet jest większa, gdyż cena żyta przekroczyła poziom 20 zł. W mniejszym stopniu choć również korzystnie zwyżkowała cena pszenicy. Podniesienie się ceny głównych ziemiopłodów w kraju nie pozostanie bez związku przyczynowego z ostatnio notowaną tendencją zwyżkową na giełdach europejskich. Jednakże na rynkach zagranicznych chwilowa zmiana tendencji skończyła się w początkach drugiej połowy tygodnia, przemieniając się w nieustalony nastrój. Natomiast w kraju pod wpływem pierwszych wiadomości o kursie zwyżkowym żyta wzmogło się jego zapotrzebowanie. Eksporterzy zboża, którzy mają terminowe umowy na dostawę gwałtem usiłowali pokryć potrzebne im transporty, zaostrzając tem samem tendencję rynkową. Z drugiej zaś strony rolnicy zachęceni pierwszemi objawami polepszenia się ceny wstrzymywali się od sprzedaży produktów, co przy wzmożonym popycie a osłabionej podaży musiało się niezwykle korzystnie odbić w kształtowaniu się ceduły giełd zbożowych.

Bardziej jednak niepokojące są wiadomości, jakoby rolnicy polscy nie posiadali już poważniejszych zapasów żyta. W takim razie obecna zwyżka ceny zboża, która posiada widoki trwałej tendencji, pozostałaby dla nich bez jakichkolwiek poważniejszych korzyści, w dodatku groziłby taki stan rzeczy niebezpieczeństwem importu zboża na przednówku. W tej chwili zaleca się jednak patrzeć na poważne podrożenie żyta jedynie jako na wynik nigdy nie zawodzącego prawa o popycie i podaży.

Ministerjum rolnictwa wobec danych cyfrowych, stwierdzających niezbicie, że w ciągu ostatnich miesięcy zmalało w ogromnej mierze zapotrzebowanie na nawozy sztuczne, stworzyło przy ministerjum jako osobny resort komitet nawozowy, który zajmie się propagowaniem konieczności konsumowania sztucznych nawozów, którą to akcję rząd finansuje specjalnemi kredytami za pośrednictwem Państwowego Banku Rolnego.

Artykuły spożywcze

Prawdopodobnie na skutek zmniejszenia zapotrzebowania na mięso z powodu postu spadła w cenie cielęcina, wzamian za co jednak tendencja dla świń znacznie się wzmogła. Wielkie ożywienie panuje na rynku ryb i śledzi. Pierwsze są naogół nie dostępne dla szerszych mas z powodu niesłychanie wysokiej ceny. Za to dużem powodzeniem cieszą się śledzie zarówno świeże jak i solone. Jednakowoż w porównaniu z rokiem ubiegłym zapotrzebowanie na śledzie jest znacznie mniejsze od zeszłorocznego.

Metale

Poza przemysłem metalowym Górnego Śląska dotkliwy zastój przeżywa obecnie przemysł metalowy oraz metalowo - przetwórczy w okręgu Bielsko - Biała. Fabryki śrub, nitów, wyrobów kutych, warsztaty konstrukcyjne, fabryki gwoździ, wyrobów żelaza pracują nader słabo przy zredukowanym ponadto ruchu. Zamówienia napływają w dalszym ciągu w niedostatecznych ilościach. Tak samo ograniczony jest napływ zamówień w odlewniach żelaza i metali. Pewna poprawa napływu zamówień nastąpiła w walcowniach metali. W dziale budowy motorów elektrycznych maszyn i urządzeń dla przemysłu cementowego konjunktura nie uległa poprawie. Fabryki maszyn włókienniczych wykonują zamówienia prawie wyłącznie dla zagranicy. Natomiast zamówienia krajowe zmniejszyły się do minimum.

Sejmik Komunalnego Zw. Kredyt. w Poznaniu

W dniu 29 marca rb. o godz. 11,30 przed południem odbędzie się w sali Rady Miejskiej m. Poznania (Nowy Ratusz) sejmik Komunalnego Związku Kredytowego w Poznaniu. Porządek obrad sejmiku zawiera 10 punktów, a mianowicie:

1. Zagajenie i wybór Sekretarza Sejmiku. 2. Sprawozdanie z czynności Związku i Komunalnego Banku Kredytowego w roku 1929. 3. Sprawozdanie z działalności Biura Samorządowego w roku 1929. 4. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej. 5. Zatwierdzenie bilansu i rachunku zysków i strat Komunalnego Banku Kredytowego za rok 1929 oraz udzielenie pokwitowania Wydziałowi Związku i Zarządowi Banku. 6. Podział czystego zysku Banku za rok 1929. 7. Zatwierdzenie rachunków Związku za r. 1929. 8. Uchwalenie budżetu Związku za rok 1930. 9. Wybór członków Wydziału. 10. Wybór 3 członków Komisji Rewizyjnej oraz 3 zastępców.

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) **Eksport masła polskiego przez Gdańsk bez cła.** W Gdańsku podpisano umowę, regulującą sprawę eksportu masła polskiego, na zasadzie której masło, idące z Polski zagranicę przez Gdańsk, będzie zwolnione od cła wywozowego na zasadzie zaświadczeń gdańskiej izby przemysłowo-handlowej.

(k) **Utworzenie komitetu nawozowego w min. rolnictwa.** Min. rolnictwa, uznając konieczność stałego kontaktu organizacyj rolniczych z przedstawicielami przemysłu nawozowego i z ministerstwem, postanowiło powołać do życia komitet nawozowy, który będzie miał na celu opinjowanie spraw, związanych z konsumcją nawozów sztucznych. W skład tego komitetu wejdą: dyrektor departamentu rolnictwa, p. Królikowski — jako przewodniczący, nadto czterech przedstawicieli min. rolnictwa (pp.: dyr. dr. Rose, Krawulski, Woyno i Wolski), przedstawiciele ministerstw: skarbu, oraz przemysłu i handlu, trzech przedstawicieli Związku Organizacyj Rolniczych R. P., przedstawiciel Państwowej Fabryki Związków Azotowych w Chorzowie — jako reprezentant przemysłu azotowego, przedstawiciel dyrekcji T-wa Eksportu Soli Potasowych — jako reprezentant przem. potasowego, 2-ch przedstawicieli organizacyj rolniczo-handlowych, oraz dyrektor biura porad rolnych. Sekretarjat Komitetu prowadzony będzie przez wydział wytwórczości roślinnej min. rolnictwa.

(k) **Dokoła elektryfikacji kraju.** W dn. 25. bm. przybywają do Warszawy pp. Chaisson, członek Rady nadzorczej Comp. Franco - Americaine Debray, dyrektor gen. Tow. Compagnie Generale d'Electricite oraz p. Lhomme, dyr. T-wa Societe Financiere Electrique, jako delegaci utworzonego w Paryżu Syndykatu dla elektryfikacji w Polsce. Zadaniem delegacji tej, która zamierza przeprowadzić studja zarówno na terenie zagłębi węglowych, jak też zagłębia naftowego Małopolski, będzie ostateczne opracowanie projektów elektryfikacji pod względem finansowo - technicznym.

Z ZAGRANICY

(z) **Katastrofalny stan kolei Z. S. R. R.** Nadchodzą tu wiadomości o katastrofalnym stanie na kolejach Z. S. R. R. Psucie się parowozów stało się chronicznem zjawiskiem. W lutym na zakaukazkiej linji kolejowej nie dostarczono 127 parowozów, na samarsko-złotoustińskiej — 241, na zabajkalskiej — 332, na południowo-wschodniej — 360 i t. d. Według nadeszłych tu informacyj w marcu sytuacja się jeszcze pogorszyła.

(z) **Targi w Lyonie.** Tegoroczne targi w Lyonie zostały zorganizowane na zasadach ściśle fachowej, kupieckiej wystawy wzorów. Dopuszczeni do wystawiania są wyłącznie tylko fabrykanci, przedstawiciele i kupcy en gros. Sprzedaż detaliczna jest na terenie targów surowo wzbroniona. Przedstawiciele sfer przemysłowych i kupieckich mają na targi wstęp bezpłatny; zwykli widzowie płacą wysokie wstępne i dlatego brak ich prawie zupełnie. Bardzo dokładnie został przeprowadzony podział na branże, zaś pominięto zupełnie podział na narodowości. Całość targów stanowi imponujący pokaz wspólnej europejskiej wytwórczości. (j)

(z) **Rekordowa produkcja piwa w Czechosłowacji.** W roku ub. wyprodukowano w Czechosłowacji 11,6 milj. hektolitrów piwa, podczas gdy w roku poprzednim wytwórczość ta wynosiła 11,06 milj. hl., a w roku 1922 tylko 6,1 milj. hl. Rok więc ub. był w tej dziedzinie rekordowym. Bardzo silnie w porównaniu z rokiem 1921 wzrosła konsumcja wewnętrzna, zwiększając się o 550 000 hl. Równocześnie wzrósł o 12 400 hl. eksport piwa w Czechosłowacji.

Standard Oil Company of California i Shell Union Oil Company postanowiły w celu ograniczenia produkcji ropy zamykać swe rafinerje w sobotę i pracować tylko przez 5 dni w tygodniu.

Z WYDAWNICTW

(w) **Podręcznik prawa hipotecznego,** — obowiązującego w b. dz. pruskiej, opracowany przez p. Fr. Sella, wydany nakładem Komunalnego Związku Kredytowego w Poznaniu, str. 390 in 8°, cena zł 9,50.— Przed kilku dniami opuściło prasę bardzo pożyteczne wydawnictwo, czyniące zadość palącej potrzebie, a opracowane przez pierwszorzędnego znawcę-praktyka w sprawach hipotecznych p. Fr. Sella, wieloletniego szefa wydziału hipotecznego Komunalnego Banku Kredytowego w Poznaniu. Podręcznik obejmuje m. in. nast. rozdziały: Księgi wieczyste i wpisy do nich, zastaw hipoteczny, praktyczne wskazówki dla opracowywania spraw hipotecznych w instytucjach kredyt., opłaty stemplowe, wzory (90 wzorów wniosków, umów, zezwoleń, skarg, przelewów, zastawów itp. w sprawach hipoteczn.), wykaz alfabetyczny dotyczący legitymacji i zastępstwa prawnego osób fizycznych i prawnych oraz formy dokumentów w obrocie przed sądem hipot., spis urzędów katastralnych w b. dz. pruskiej, tabelę kosztów i opłat sądowych, notarjalnych i adwokackich w sprawach spornych i niespornych, okresy umorzenia pożyczek amort. i plany amortyzacyjne, tekst przepisów kodeksu cywiln. dotycz. prawa hipot., ustawa o księgach wieczystych wraz z ustawą wykonawczą, wyciąg z rozporz. dotycz. ksiąg wieczystych. ogólne rozporządzenia do wykonania ustawy o księgach wiecz., wreszcie dokładnie zestawiony skorowidz rzeczowy. Encyklopedyczny charakter podręcznika, uwzględniającego najnowszy stan prawny i faktyczny w dziedzinie prawa i kredytu hipotecznego, jasny, przejrzysty i treściwy układ kwalifikują publikację jako niezbędne vademecum dla każdego, kto z racji obowiązków zawodowych, społecznych lub naukowych ma do czynienia z zagadnieniami prawa i kredytu hipotecznego.

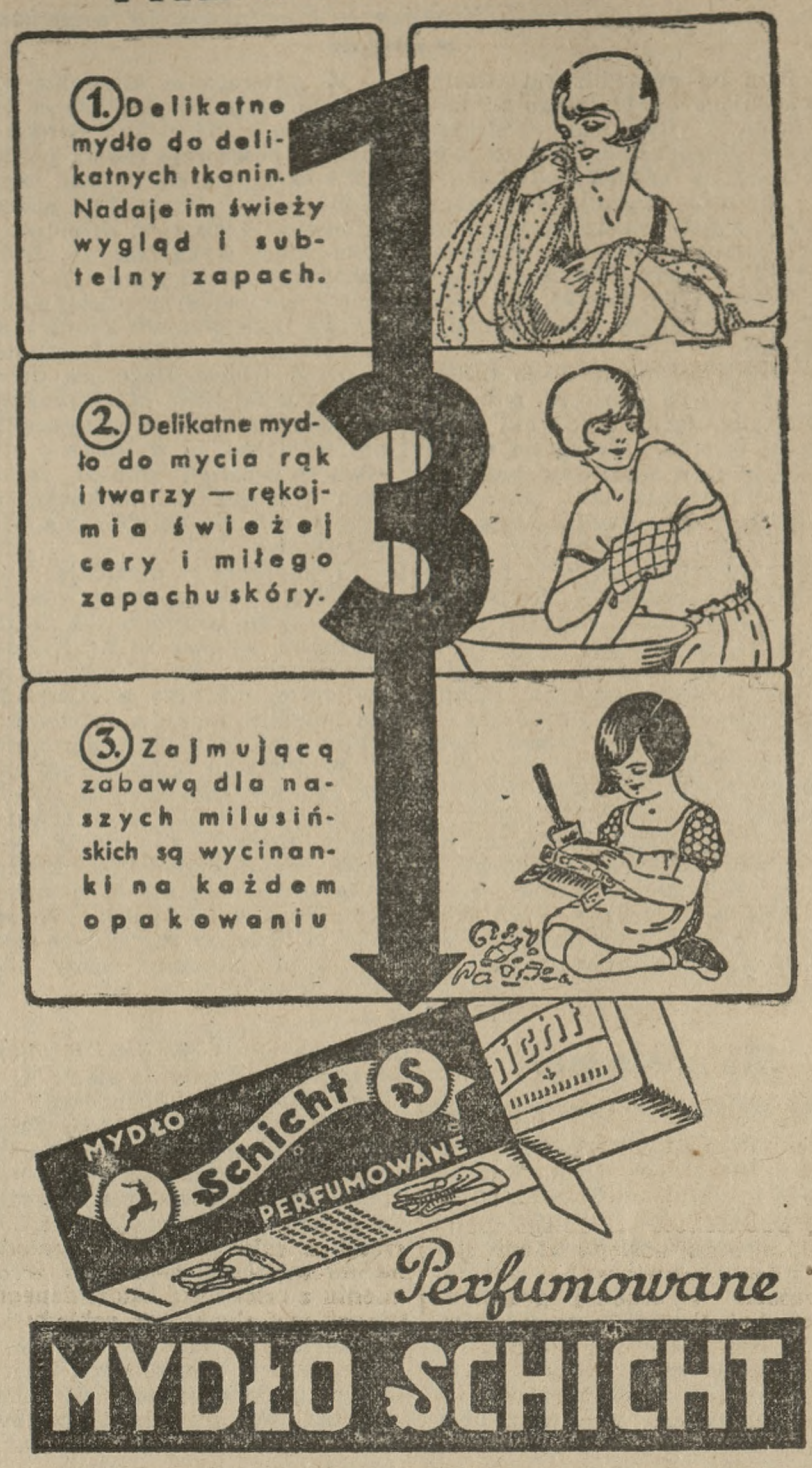

Pw 9706-62.191

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Komunikacja Poznania z Główną

Duże powodzenie trollejbusów — Frekwencja pasażerów w lutym

Jak było do przewidzenia trollejbusy, kursujące od 12 lutego br. między Główną i Rynkiem Śródeckim mają duże powodzenie. Jest to jedyny tego rodzaju środek lokomocji w Polsce. Na razie kursują dwa wspaniałe wozy, z których każdy wygodnie pomieścić może po 60 osób. Pierwszy wyrusza już o godz. 6,50, a ostatni o 22,20 z Głównej do Śródki, przyczem wszystkie posiadają połączenia z tramwajami.

Ilość przewiezionych osób trollejbusami od 12 do 28 lutego br. przedstawia się następująco. Z jedynki (Dworzec — ul. Wielka), sprzedano w tym czasie 297 biletów z prawem przesiadki do trollejbus; bilet taki, jak wiadomo, kosztuje 35 gr.; dwójka (Jeżyce — Śródka) pobiła rekord pod tym względem, gdyż sprzedała aż 9.211 biletów; trójka (Rynek Jeżycki — Brama Dębińska) — 29 biletów; czwórka (Dworzec Łazarski — Dębiec) — 911 biletów; piątka (ul. Palacza — ul. Wielka) — 435 biletów; szóstka (Błonia Grunwaldzkie — Tama Garbarska) — 258 biletów; siódemka (Ogród Botaniczny — ul. Traugutta) — 40 biletów; ósemka (Polna — ul. Fabryczna) — 586 biletów; dziewiątka (Golęcin — Wielka) — 140 biletów; dziesiątka (ul. Sczanieckich — Rynek Wildecki) — 8 biletów; jedenastka (Błon. Grunwaldzkie — St. Rynek) — 139 biletów. Z powyższego zestawienia widać, że najwięcej zainteresowane Główną są Jeżyce.

W odwrotnym kierunku wykupiło na tramwaje bilety po 35 gr od 12 do 28 lutego 12.071 osób; z Rynku Śródeckiego i odwrotnie (bilety po 20 gr) — 9.328 osób, zatem razem sprzedano 33.453 bilety. Przeciętnie jechało trollejbusami 1.968 osób dziennie. Praktyka więc wykazała, że frekwencja zwiększyła się o jednę trzecią; sprawdziły się zatem przewidywania miasta, że taka właśnie komunikacja była potrzebną. Udowadniały to słowa p. dr. Z. Głowackiego na uroczystem otwarciu tej linji, który przemawiał w imieniu Prezydenta miasta. Wspominał wówczas, że w trosce o obywatelstwo w Głównej miasto zaprowadza tego rodzaju komunikację, by ona przyczyniła się do zbliżenia Głównej z Poznaniem.

Trollejbusy zarabiają dziennie 393,60 zł. Przysparzają one poza tem tramwajom dziennie 204 zł dochodu, co razem wynosi 597,60 zł. Nadmienić też wypada, że koszty są znacznie mniejsze, niż przy autobusach, odpada bowiem benzyna i remont motoru, który stale pochłania ogromne sumy.

W styczniu przewieziono autobusami na linji Główna — St. Rynek 37.670 osób, w lutym zaś, aż do otwarcia linji trollejbusowej, t. j. do 12 — 16.426 osób, czyli przeciętnie korzystało z autobusów dziennie 1.302 osób, gdy z trollejbusów 1.968 osób. To zestawienie najlepiej świadczy, że nowy środek komunikacyjny cieszy się ogólnem powodzeniem. (z)

Nie udało się!

Fałszywy generał i major w areszcie

Przedmiotem humorystycznych komentarzy wśród wojskowych i w kołach publiczności jest nieudały występ dwóch osobników, których osadzono w areszcie. Szczegóły samej sprawy były następujące:

Na odwachu pewnego pułku zgłosili się w nocy dwaj osobnicy, jeden w mundurze generała, a drugi — majora. Obaj zaalarmowali odwach, podnosząc na nogi cały pułk. Byłoby się wszystko powiodło, tylko, że do alarmu przywołano też oficera, któremu odrazu rzekomi oficerowie wydali sie tak podejrzani, że kazał ich aresztować. Okazało się bowiem, że zarówno osobnik z generalskiemi szlifami, jak również asystujący mu major, nie mieli najmniejszego pojęcia o zasadach służby wojskowej. Nim pułk zdołał się zebrać na równe nogi, „dygnitarze" z nieprawdziwego znaczenia znaleźli się za kratkami. Władze wojskowe wszczęły dochodzenia, aby stwierdzić, czy był to tylko złośliwy żart, lub też występ generała i majora miał może inne cele.

Widocznie obaj wzorowali się na głośnym szewcu z Koepenicku pod Berlinem, który w swoim czasie na kilka lat przed wojną przebrawszy się za kapitana, wziął odwach wojskowy i aresztował burmistrza, zabierając kasę miejską. Okazuje się, że nie wszystkie takie „koepenikjady" się udają! (k)

Wielki proces

Z tajemnic Kol. Kasy Emerytalnej

Dziś przesłuchano następujących świadków pp.: M. Wiśniewską, J. Kalińskiego, H. Zakrzewskiego, J. Zawadzkiego i J. Swaryczewskiego.

Św. H. Zakrzewski star. referendarz Min. Komunikacji — przeprowadzał wspólnie z innymi rewizję w K. E., gdzie stwierdził, że książkowość była niżej wszelkiej krytyki. Świadek podkreśla, że p. prezes B. Dobrzycki miał tu pieczę z ramienia ministerjum i, jego zdaniem, występował w charakterze władzy nadzorczej. Dalej stwierdza kiepską gospodarkę skoro K. E. pożyczyła dla siebie pieniądze na b. wysoki procent, a sama dalej udzielała pożyczki za niskiem oprocentowaniem; usprawiedliwia to jednak tem, że to był okres dewaluacji i niezawsze w takich warunkach można było się trzymać ustawy. Poza tem podnosi świadek, że personel w K. E. nie tylko, że nie był wystarczającym, ale nawet pozbawiony odpowiednich kwalifikacyj.

Św. J. Swaryczewski emer. insp. minsterjalny wykrył wszelkie nieformalności w K. E. Świadek otrzymał zlecenie od ówczesnego ministra Chądzyńskiego zbadania stanu K. E. oraz przeprowadzenia dochodzeń. Na podstawie akt i umów stwierdził, że K. E. względnie jej zarząd w wielu wypadkach działał niezgodnie ze statutem. Księgowość była zaniedbana, a w końcu prawie zaniechana. Odniósł wrażenie, że cała K. E. przetworzyła się w jakiś bank ludowy — tyle bowiem udzielano pożyczek na cele budowlane. Chcąc uniknąć skandalu świadek na własną rękę postarał się o pieniądze i polecił wypłacać zaległości jakie powstały, a żaden grosz nie był wydany bez wiedzy świadka. Gdy to piszemy badanie p. Swaryczewskiego trwa.

Należy jeszcze uzupełnić zeznanie prezesa p. B. Dobrzyckiego, który polecił Szyperowi dokonanie rewizji w K. E. co pociągnęło wykrycie 17 tys. zł niedoboru. Szyper o wyniku rewizji złożył prezesowi pisemną relację. Świadek stwierdził, że Szyper cieszył się nadzwyczajnem zaufaniem, uważał go za b. dobrego urzędnika i gotów jest zawsze przyjąć w swej dyrekcji w Gdańsku. Co do osk. Romanowskiego to nic złego o nim jako urzędniku D. K. P. nie może powiedzieć. Tak samo pochlebnie wyraził się o Mellerze. (z)

KALENDARZYK

Wtorek, 25 marca 1930.

Słońce: wschód 5,46; — zachód 18,13; — długość dnia 12 godz. 27 min.

Księżyc: wschód 4,47; — zachód 12,31; — po ost. kwadrze.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Wtorek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana + 4 st. C., pochmurno, wiatr północno-zachodni, ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 756 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa + 10 st. C., najniższa + 4 st. C. Ilość opadu 3 mm.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: + 1,05 m.

Kal. rz.-kat.: Zwiastowanie N. M. P.; jutro Emanuel M.

Kal. słow.: Ludomir; jutro Więcysław.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka Czerwona, St. Rynek nr. 37. — Apteka Zielona, ul. Wrocławska 31. — Apteka 27 Grudnia, ul. 27 Grudnia 18.

Jeżyce: Apteka pod Gwiazdą, ul. Kraszewskiego 12.

Łazarz: Apteka Łazarska, ul. Strusia 9.

Wilda: Apteka pod Koroną, G. Wilda 61.

W innych dzielnicach miasta apteki tamtejsze.

Czytamy, słuchamy, dowiadujemy się o wielu rzeczach i sprawach, o których decydują czynniki państwowe, polityczne i gospodarcze. Sprawy te mają swój bieg i swoje przejawy. W nich utrwala się historja, doświadczenie i potęga Państwa, podobnie jak stal hartuje się w ogniu.

Jedną ze spraw, o których się coraz więcej pisze i mówi, jest idea oszczędności i przezorności i dlatego

P. K. O.

największa i najbogatsza instytucja oszczędnościowa w Polsce słusznie zwana Skarbnicą Narodu, chcąc przyczynić się do rozpowszechnienia jasnego sądu o oszczędzaniu ogłasza

KONKURS Z NAGRODAMI

a mianowicie: należy jasno i treściwie z właściwem umotywowaniem odpowiedzieć na 3 pytania:

1. Dlaczego należy oszczędzać?
2. Jakie znaczenie ma książeczka oszczędnościowa dla jednostki i rodziny?
3. Dlaczego najdogodniej jest lokować swoje oszczędności w P. K. O.?

Pomiędzy autorów najlepszych odpowiedzi będzie rozdzielonych 29 nagród, według następującej kolejności:

za najlepszą odpowiedź przeznacza się 1 nagrodę

w kwocie zł 1000,—

poza tem: 3 nagrody po zł 500,—; — 5 nagród po zł 200,—
10 nagród po zł 100,—; — 10 nagród po zł 50,—

Termin nadsyłania odpowiedzi do dnia 30 kwietnia r. b.

W odpowiedziach należy podać imię, nazwisko, numer posiadanej książeczki P. K. O. nw 9582

Odpowiedzi należy nadsyłać do Biura Ekonomicznego P. K. O. w Warszawie, Jasna 9. — Każdy Urząd Pocztowy wydaje książeczki oszczędnościowe P. K. O.

OSOBISTE

— * **Jubileusz pracy.** P. Józef Kuczkowski, długoletni członek Koła Tow. Rękodzielników, obchodzi dnia 1 kwietnia 25-letni jubileusz pracy jako siodlarz w Szpitalu miejskim.

— * **P. Michał Prymas,** dyrygent orkiestry firmy H. Cegielski w Poznaniu, złożył w tych dniach w Konserwatorjum Państwowem w Warszawie egzamin kapelmistrzowski z predykatem dobrze. — Podnosimy ten fakt z całem uznaniem dla dzielnego dyrygenta, który do swej wiedzy muzycznej doszedł przeważnie własną, mozolną pracą, życząc mu jak najlepszego powodzenia w ukochanem polu pracy.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Z Stow. Oficerów przeniesionych w stan spoczynku.** Oddział w Poznaniu zwołuje na dzień 3 kwietnia rb. o godz. 18 do Kasyna Oficerskiego D. O. K. VII nadzwyczajne walne zgromadzenie. W razie braku kompletu odbędzie się pół godziny później drugie nadzwyczajne walne zgromadzenie, które będzie prawomocne bez względu na ilość obecnych członków.

— * **Z Stow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo przy Farze.** Walne zebranie odbędzie się w czwartek, dnia 27 bm. o godz. 19,15 w sali Marianum ks. ks. Jezuitów, ul Szewska 18. Na porządku obrad sprawozdania z półrocznej działalności, wybór nowego zarządu oraz inne ważne sprawy.

WYKŁADY

— * **Co każdy o gruźlicy wiedzieć powinien.** Przypominamy w ostatniej chwili, że dziś, tj. w wtorek, 25 bm. o godz. 20 odbędzie się na powyższy temat wykład p. prof. dr. K. Jonschera, dyrektora kliniki dziecięcej U. P., obfitujący w liczne przeźrocza w sali Śniadeckich w Coll. Medicum, ul. Fredry 10. II p.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Pokaz gazowy.** Dnia 26 bm. o godzinie 17 odbędzie się pokaz gazowy z praktycznem gotowaniem do konkursu gazowego i odczyt p. W. Wegemanowej na temat: „Rady i wskazówki do przeprowadzenia projektu perkalikowego lata według planu p. Devey'a" w Poradni Gazowni Miejskiej przy ul. Grobla 15

— * **Baczność Powstańcy i Wojacy Poznań — Stare-miasto.** Celem wzięcia udziału w pogrzebie śp. drh. Hercoga naznacza się zbiórkę w środę, dnia 26 bm. o godz. 16,15 przy ul. Wieżowej. Mundury względnie czapki przywdziać.

Komendant.

— * **Ze Związku byłych Uczennic Państwowej Uczelni im. Dąbrówki w Poznaniu.** Biuro informacyjne Samopomocy Związku czynne jest codziennie od godz. 13—14, w czwartki od 17—18 pod kierownictwem kol. Kamińskiej w Uczelni Dąbrówki, gdzie przyjmuje się również wpisy nowych członków.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Święto niepodległości greckiej** przypada na dziś, 25 bm. Z okazji tej powiewa sztandar na Konsulacie Greckim, ul. Rzeczypospolitej 1.

— * **Specjalny kurs,** urządzony przez Dzielnicowy Wydział Sokolic, zakończył się w poniedziałek. W ostatnim dniu wygłosiły wykłady pp.: J. Puzynianka, dr. Śliwińska-Zarzecka i ks. Gałdyński, poczem przyjęto dwie rezolucje: przeciwko używaniu alkoholu, oraz w sprawie popierania wytwórczości krajowej. Na zakończenie, zamykając kurs przemawiali: jego główna organizatorka drh. Żółtowska oraz drh. prezes Wolski. Obszerniejsze sprawozdanie z tego ostatniego dnia oraz z omówieniem znaczenia kursu podamy w naszym specjalnym dziale tygodniowym.

— * **Z Obwodu I. Związku Drogerzystów.** Zebranie odbyło się przy licznym udziale członków i gości dnia 18 bm. w Poznaniu. Zagaił je p. Ks. Gadebusch — Bardzo interesujący odczyt o ogniach sztucznych wygłosił profesor szkoły drogeryjnej p. T. Maciejewski. Odczyt ten zostanie wydrukowany w jednym z następnych numerów „Drogerzysty" Następnie obszerne sprawozdanie z rocznego walnego zebrania delegatów w Toruniu wygłosił p. Bronisław Machalla. W dyskusji, która się nad sprawozdaniem wywiązała, zabierali głos pp. aptekarz St. Buczkowski, R. Kurczewski, St. Jakubowski. St. Piątkowski, P Wójtowicz, W. Gładysz. St. Janczewski, W. Kaiser i inni. Następne miesięczne zebranie odbędzie się we wtorek, dnia 15 kwietnia w Poznaniu w salce restauracji „Pod Strzechą".

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Wypadki samochodowe.** P. Fiebiger Ryszard, ul. Skryta 9, jadąc rowerem ul. Matejki, najechany został przez samochód P. Z. 11 685; rower został całkowicie zniszczony. — O godz. 20,15 na ul. Św. Marcina najechał kierowca motocyklu pocztowego P. Z. 45 048 p. Sobierajską Janinę, zam. przy ul. Mostowej 2, która odniosła okaleczenia na głowie. Sobierajską odstawiono do szpitala miejskiego. (z.)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Kradzieże i włamania.** P. Przybylskiemu, ul. Chwaliszewo 60-62, skradziono pozostawiony przy ul. Grobli rower męski marki „Danel" nr. rej. 4078, wart. 200 zł. — P. Kędzi Janowi, ul. Żupańskiego 8, skradziono z bramy Szpitala miejskiego rower męski marki „Weltadler", wart. 120 zł. — P. Biegańskiemu Stanisławowi, zam. przy ul. Wenecjańskiej 35, w lokalu „Ogród Wolności" przy Drodze Dębińskiej skradziono portfel z kieszeni, zawierający 65 zł. (z.)

— * **Czyja własność?** W Wydziale Śledczym pokój 72 znajdują się przedmioty odebrane złodziejom, mianowicie: koszula wierzchnia w paski, koszula biała i para kalesonów trykotowych, skóra z dzikiej świni. Poszkodowani zechcą się zgłosić po odbiór swej własności. (z.)

Z OSTATNIEJ CHWILI

— * **Niebezpieczne poparzenie.** We Wrześni poparzyła się 68-letnia Franciszka Tabakowa, uboga miejska. Wznieciła ona ogień w naczyniu, napełnionem spirytusem i usiadła, aby się ogrzać, przyczem zajęła się na niej odzież, tak, że Tabakowa poparzyła się bardzo dotkliwie. Odstawiono ją do lecznicy we Wrześni.

Czytelnikom Naszym, przejeżdżającym przez

Berlin

przypominamy, że otrzymają najświeższe numery

„Kurjera Poznańskiego"

we wszystkich kioskach gazetowych

na dworcach i w wielkich hotelach

— * **Pod zarzutem morderstwa.** Na polecenie sędziego śledczego w Kościanie aresztowano 42-letnią Stanisławę Filipowską i syna jej 18-letniego Jana Filipowskiego jako silnie podejrzanych o morderstwo męża Filipowskiej, Józefa. Zwłoki tego ostatniego znaleziono w torfowisku w Rzegowie w pow. kościańskim. Morderstwo popełnione było w nocy na 4 grudnia 1929. (k.)

— * **Włóczęga podpalił stodołę.** W dn. 21 bm. poszła z dymem stodoła polowa ze zbożem w majętności Sulejewo w powiecie śremskim, własność p. Stanisława Manikowskiego. Wszystko było ubezpieczone na 45 tys. zł. Jako silnie podejrzanego o podpalenie aresztowano i odstawiono do więzienia sądowego w Śremie 23-letniego Stanisława Panfila bez stałego miejsca zamieszkania. (k.)

JARMARKI

— * **Lwówek.** Jarmark odbędzie się w czwartek, dnia 3 kwietnia, na konie, bydło i towary kramne.

— * **Czempiń.** We wtorek, dnia 15-go kwietnia br. odbędzie się jarmark na konie, bydło i trzodę chlewną. Wszystkie inne daty jarmarków, podane w kalendarzach, są mylne.

Z WIELKOPOLSKI

— * **Gniezno.** (Z Stronnictwa Narodowego.) Walne zebranie Stronnictwa Narodowego w Gnieźnie odbędzie się dnia 26 bm. o godz. 20 w sali Hotelu Europejskiego. Referat wygłosi p. poseł A. Lewandowski.

— * **Kostrzyn.** (Z Kasy Oszczędności.) Dnia 15 bm. odbyło się walne zebranie spółdzielni „Kasa Oszczędności" w Kostrzynie. Sprawozdanie z działalności za rok 1929 wygłosił dyr. banku p. Haupa. Na dywidendę przeznaczono 10 proc. Ustępujących członków rady nadzorczej pp. dr. Meissnera i Janiszewskiego wybrano ponownie na dalsze trzy lata. W miejsce zmarłego śp. Stan. Brockerego wybrano znanego ziemianina p. Antoniego Radońskiego z Kociałkowej Górki. W wolnych głosach przemawiał p. poseł Miklaszewski, zachęcając do współpracy z bankiem rzemiosło i kupiectwo miasta Kostrzyna. W końcu wygłosił p. dyr. Haupa referat, na temat oszczędności i jej wpływu na życie gospodarcze, poczem zebranie solwowano. (bk)

— * **Granowo, pow. grodziski.** (Manifestacja antybolszewicka.) Dnia 16 bm. odbyła się po nabożeństwie ekspiacyjnem akademja manifestacyjna przeciw prześladowaniom w Rosji. Słowo wstępne wygłosił ks. Góra, poczem nastąpiły śpiewy tow. „Halka", deklamacje oraz referat p. Dudziaka. Na zakończenie wystosowano dwa telegramy; jeden do nuncjusza papieskiego, drugi do rządu polskiego. (er)

— * **Rogoźno.** (Akademja na cześć gen Hallera.) Staraniem byłych żołnierzy armji gen. Hallera i Tow. Gimn. „Sokół" odbyła się dnia 19 bm. w lokalu p. Jarosza akademja. Zagaił ją w obecności ks. dziekana Pomorskiego, dr. Wysockiego i licznej publiczności p. Stefan Adamski. Piękny referat okolicznościowy wygłosił p. profesor Roskosz. Prócz tego wygłoszono piękne deklamacje. Po wzniesieniu okrzyku na cześć Rzeczypospolitej i gen. Hallera odśpiewano Rotę. Wysłano również telegram gratulacyjny do gen. Hallera.

— (Z życia rolników.) Miejscowe Kółko Rolnicze odbyło swe miesięczne zebranie, które zagaił prezes p. Świetlik. Referat o zjeździe delegatów w Poznaniu odczytał p. Walkowski. Na członka przyjęto p. Kuźnę ze Studzieńca. Szeroko omawiano sprawę zakupu sztucznych nawozów w Rolniku w Rogoźnie. (ske)

— * **Inowrocław.** (Z działalności Ligi Katolickiej.) Dnia 16 bm. odbyło się w sali hotelu „Basta" zebranie protestacyjne przeciw prześladowaniu chrześcijan w Bolszewji. Zebraniu przewodniczył prezes dr. Gutowski, a nadzwyczaj wartościowe referaty wygłosili p. dyr. Lewandowska i p. dr. Ganowicz. Po referatach odczytano telegramy, które postanowiono wysłać do Ojca św. i rządu.

— (Zjazd delegatów S. M. P.) Na zjeździe przedstawicieli Stow. Młodz. Polskiej, którzy w ilości 100 osób zjechali się w dniu 16 bm. do Inowrocławia, wygłoszono dwa referaty. Prelegentami byli pp. Mazurkiewicz i Bednarczyk z Poznania. O godz. 14 odbyło się posiedzenie Rady okręgowej z udziałem członków zarządu III okręgu pp.: ks. patronem Jaśkowskim, dyr. Błociszewskim, Benedykcińskim, Janowskim, rektorem Mazurem i innymi. Po sprawozdaniach z prac 22 stowarzyszeń III okręgu, które gromadzą około 700 członków, wyróżniono stowarzyszenia z Inowrocławia, Kruszwicy, Pakości, Parchania, Podgórza i Wierzchosławic.

— (Sprawa lotniska.) Delegacja międzyministerjalna, jaka wraz z por. Sztyblem z Poznania, reprezentantem Komitetu wojewódzkiego L. O. P. P., oglądała w ubiegłym tygodniu tereny przeznaczone pod budowę lotniska, stwierdziła, że przeznaczone na ten cel obszary nadają się w zupełności i przyrzekła poprzeć zabiegi o uzyskanie większych subwencyj. Następnie delegaci zebrali się w Magistracie wraz z władzami miejskiemi, gdzie spisano odpowiedni protokół. A więc lotnisko w Inowrocławiu to kwestja niedalekiej przyszłości.

— (Zmiany służbowe.) Dotychczasowy dowódca garnizonu pułkownik Wolikowski awansuje na stanowisko dowódcy dywizji piechoty w Toruniu. Miejsce jego w Inowrocławiu objął z dniem 14 bm. pułkownik Karol Hanke, dowódca 4 pułku artylerji polowej. (em)

— * **Kępno.** (Z Kółek Rolniczych.) W tych dniach odbyło się zebranie oddziału pow. Wkp. Kółek Rolniczych na powiat kępiński. Z sprawozdań zarządu wynika, że w powiecie istnieje 35 kółek z 1744 członkami. Po przyjęciu sprawozdań, dokonano wyboru prezesa powiatowego i wiceprezesa. Prezesem wybrano ponownie p. Wojtkowiaka z Donaborowa, wiceprezesem p. Kaczora z Rakowa. W końcu przyjęto kilka rezolucyj, m. in. w sprawie osuszenia ca. 8 000 ha łąk i związanego z tem uregulowania rzeki Prosny oraz jej dopływów: Pomianki, Niesobia i Samicy.

— (Z Tow. ogródków działk.) W walnem zebraniu Tow. ogródków działkowych wziął udział sekretarz związku p. Lubawy, który wygłosił referat p. t. „Rozwój ogródków działkowych w Polsce i zagranicą". Tow. urządziło w roku ubiegłym półkolonję wakacyjną dla 190 dzieci tak działkowców, jak i niedziałkowców. Zarząd wybrano w dotychczasowym składzie.

— (Protest kupiectwa.) Zwołane przez miejscowe Tow. Kupców i Przemysłowców zebranie odbyło się dnia 15 bm. Zagaił je p. Przewoźny, poczem udzielił kolejno głosu p. Szplitowi z Ostrowa i p. Brykczyńskiemu, radcy Izby Handlowej z Poznania, którzy omówili sprawę reformy podatku obrotowego. Na znak protestu przeciw wycofaniu przyznanych w projekcie reformy ulg, postanowiono jednogłośnie zamknąć w czwartek 20 bm. od godz. 13 wszystkie sklepy, biura i t. p. W końcu uchwalono rezolucję, w której płatnicy domagają się rychłego zreformowania podatku obrotowego i uwzględnienia przy wymiarze podatku za rok 1929 ogólnego obniżenia się obrotów w stosunku do roku 1928. (ka)

POPIERAJCIE OŚWIATĘ POLSKĄ wspomagając TCL. w jego obecnym roku jubileuszowym!

Związek Tow. Przemysł. i Rzemieśln. w Poznaniu

Komunikat Nr. 4/30

1) Przypominamy wszystkim Towarzystwom o walnym Zjeździe Delegatów w dniu 30 marca b. r. w Poznaniu. — Ze względu na ważne sprawy, prosimy wszystkie Towarzystwa Związkowe o wysłanie delegatów, zaopatrzonych w legitymacje.

Towarzystwa dotąd do Związku jeszcze nie należące, prosimy również o wysłanie swych delegatów, którzy jako goście, będą mieli możność poznawania prac Związku.

2) Prosimy o przesłanie brakujących jeszcze kwestjonarjuszy, jak również o uregulowanie składek za rok 1929 i I-półrocze 1930.

3) Na pytania z różnych stron donosimy, że rzemieślnik, właściciel warsztatu, pracujący z jedną tylko siłą pomocniczą, nie potrzebuje świadectwa przem. Jeżeli Urzędy Skarbowe się tego domagają i nakładają kary, należy się odwołać do Sądu.

4) Dla Tow. związkowych załączamy referat n. t. „Podatek przemysłowy".

Przemysłowi Rzemiosłu Cześć!

Za Zarząd:
(—) Fr. Górczak, prezes,
Tadeusz Piotrowski, syndyk.

N. B. Telefon Zw. Tow. Przemysłowych i Rzemieśln.: Poznań 5046.
Konto czekowe: P. K. O. 212.237.
Adres Sekretarjatu: Poznań — Masztalarska 8a.

SPORT

Pięściarstwo

Szwedzki związek bokserski zwrócił się do PZB z propozycją rozegrania jeszcze w roku bież. spotkania międzynarodowego Szwecja Polska w Sztokholmie. PZB wysłał odpowiedź przychylną i proponuje jako termin spotkania koniec czerwca, lub początek lipca po mistrzostwach Europy. (tel. wł.) F. G

Piłka nożna

Kisieliński, dotychczasowy bramkarz „Polonji" warszawskiej i brat jego podpisali przystąpienie do Wisły. (tel. wł.) F. G.

Pływanie

Nowy rekord światowy na 500 m. stylem dowolnym ustanowiła na na międzynarodowych zawodach w Bruegge Holenderka Braun w czasie 7:18. Węgier Barany na tych samych zawodach poprawił rekord europejski na 200 m. dow. uzyskując czas 2:18. (radjo)

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Kółko Wioślarskie przy S. M. P. Poznań-Tum.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 25 bm. o godz. 20 w sali Domu Katolickiego.

— **Stow. b. Żołnierzy 57 p. p. Wlkp.** Zebranie miesięczne odbędzie się w środę, dnia 26 bm. o godz. 20 w Kasynie Podoficerskiem w koszarach 57 p. p. Wlkp. (wejście z ul. Grunwaldzkiej). Wykład p. kuratora Chrzanowskiego z okazji 10-lecia objęcia przez państwo nasze wybrzeża Bałtyckiego.

— **Zw. Dozorców Domowych Ch. Z. Z. Łazarz.** Zebranie odbędzie się w środę, dnia 26 bm. o godz. 19 w salce p. Bohnowej, ul. Marsz. Focha 85.

— **Kółko Śpiewackie „Sobieski"** W środę, dnia 2 kwietnia br. wystąpi Kółko z śpiewem w salce Domu Katolickiego na Śródce. Celem skompletowania zespołu uprasza zarząd o przybycie czynnych członków na lekcję, dnia 27 bm. o godz. 20 w salce p. Wróblewicza, Chwaliszewo 68. Również pożądane panie, chętne do śpiewu i z dobrym głosem.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Maciej Rubisz, szereg. 57 p. p. 22 l. Józef Kwik, 3 tygodnie. Wanda Skornia, 7 lat. Konstanty Jurdeczko, 2 l. 23 dni. Antoni Kluczyk, krawiec, 61 l. Włodzimierz Robert Gazecki, 2 dni. Krystyna Maćkowiakówna, 9 mies. Eugenja Polańska, z domu Baczyńska, wdowa, 88 l. Stanisława Leszczyńska, z domu Siejakówna, 26 lat. Teodor Kozlowski, 7 mies. 6 d. Stanisław Borowski, robotnik, 48 l. Szymon Herzog, dekarz, 65 l. Monika Chrzanowicz, 1 dzień 19¾ godz. Pelagja Podalakówna, służąca, 19 lat. Stefanja Wojtanowska, z domu Sosińska, 32 l. Antoni Jóźwiak, rzeźbiarz, 26 l. Władysława Szoberowa, z domu Książkówna, 32 l. Jadwiga Łuczakówna, 22 l. Michał Mielcarek, robotnik, 62 l. Sylwester Świątek, robotnik, 21 l. Konrad Boruszak, pom. fryzjerski, 22 l.

RADJO

Programy radjofoniczne

Środa, dnia 26 marca 1930 r.

Poznań (335 m) godz. **13.00** sygnał czasu; godz. **13.05** koncert gramofonowy; godz. **14.00** notowania giełdy pien., zboż. - tow.; godz. **14.15** komunikaty gospodarczo-rolnicze, sprawozdanie o ruchu statków itd; godzina **16.55** pogadanka francuska (wygł. p. Omer Neveux); godz. **17.15** audycja dla dzieci w wykonaniu „Wujcia Czesia"; godz. **17.45** godzina niespodzianek; godzina **18.45** nadprogram; godz. **18.55** odczyt p. t. „Świat książek" (wygł. J. E. Skiwski); godz. **19.05** „Silva rerum"; godz. **19.25** „Żywe Iskry" (wygł. prof. Oskar Zawrocki); godz. **19.45** kronika „Tygodnia Radjowego"; godz. **20.05** odczyt p. t. „Śp. prof. Jan Ptaśnik jako badacz Kościoła w Polsce" (wygłosi dr. Zygmunt Wojciechowski, prof. U. P.); godz. **20.30** koncert wieczorny. Wykonawcy: Połączone kluby orkiestr mandolinowych „Mozart — Chopin", „Sempre vivo" i Zw. Drukarzy" pod dyr. p. Kroloppa. Leontyna Niementowska (sopran), Kajetan Kopczyński (baryton), Jadwiga Komorowska (akomp.); godz. **22.00** sygnał czasu, komunikaty PAT i sportowe; godz. **22.15** muzyka taneczna z kawiarni „Esplanada".

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: W. K. z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalsze, 5 zł. — Mikołajczak 5 zł. M. Ch. z prośbą o zdrowie 3 zł. — Józef Podrzycki, ul. Wrocławska 38, 10 zł. — W. W., Poznań 5 zł. — M. Ska 5 zł. — B. Sławiński zamiast wieńca na trumnę śp. M. Lipińskiego 5 zł. — M. A. 1 zł. — Janina Nawrocka 20 zł. — Jadwiga Gniadkiewiczówna, Czarów, z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalsze, 5 zł. — M Małecka 5 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 3 090,27 zł.

Na chleb św. Antoniego: M. Małecka 5 zł. — A. B. z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalszą opiekę 35 zł. Razem z poprzednio pokwitowanemi 108,50 zł.

Na zakład SS. Karmelitanek: A. B. z podziękowaniem św. Teresce od Dzieciątka Jezus za opiekę i uproszone łaski 10 zł. Razem z poprzednio pokwitowanemi 216 złotych.

TEATRY

— * **Z Teatru Wielkiego.** Dziś, we wtorek „Straszny dwór". We środę, 26 b. m. „Frasquita" z pp. Fontanówną, Grabowską, Bratkiewiczem, Raczkowskim i Sendeckim; kapelmistrz p. Latoszewski. We czwartek, 27 bm. „Hrabina Marica" z pp. Fontanówną, Grabowską, Bratkiewiczem, Raczkowskim i Sendeckim; kapelmistrz p. Leszczyński.

W piątek „Krysia Leśniczanka" z pp. Fontanówną, Karską, Nochowicz, Bratkiewiczem, Folańskim, Gruszczyńskim i Wiśniewskim, kapelmistrz p. Eichstaedt. W sobotę pod kierunkiem dyr. Wojciechowskiego „Szwanda dudziarz" z pp. Bojar-Przemieniecką, dr. Roesslerówną, Karpackim, Romanowiczem, Perkowiczem i Urbanowiczem. W niedzielę o 15 po cenach zniżonych „Pan Twardowski".

— * **Z Teatru Polskiego.** Dziś po raz 5-ty stylowa komedja „Scribe'a i Legouvego „Walka kobiet" z pp. Biesiadecką, Żbikowską, Biesiadeckim, Boelkem i Noskowskim w rolach popisowych. Jutro po raz 21 niesłabnąca ciągle w powodzeniu propagandowa komedja Józefa Rączkowskiego „Nad polskiem morzem" w obsadzie premjerowej.

W sobotę świetna komedja M. Jewreinowa „Teatr wieczystej wojny". W nadchodzącą niedzielę popołudniu po cenach zniżonych wielka komedja Szekspira „Kupiec wenecki", na której na ostatniem przedstawieniu teatr był przepełniony, a publiczność rzęsiście oklaskiwała sztukę i wykonawców.

— * **Z Teatru Nowego.** Dziś, we wtorek znakomita sztuka amerykańska p. t. „Artyści", osnuta na tle życia zakulisowego amerykańskich music - hallów. Momenty poważne przeplatają sceny z beztroskiego życia artystów rewjowych, urozmaicone prześlicznemi piosenkami i tańcami w wykonaniu czołowych sił Teatru Nowego. Żywą i barwną akcję sztuki urozmaicają produkcje taneczne doskonałego zespołu girlsów. Publiczność bawi się wyśmienicie, darząc wykonawców niemilknącemi oklaskami przy otwartej kurtynie.

ADA SARI, wszechświatowej sławy śpiewaczka, którą krytyka muzyczna przyrównuje do słynnej primadonny „Metropolitan House" w Nowym Jorku fenomenalnej **Calli Curzi** — wystąpi **w niedzielę, 30 b. m., o godz. 8, w Auli Uniwersytetu. ADA SARI nie potrzebuje chyba reklamy.** Kto kiedykolwiek miał sposobność słyszeć **czarowny głos wielkiej artystki,** nazwanej przez obcych **„polskim słowikiem" — ten na zawsze pozostanie pod urokiem cudownej sztuki ADY SARI.** ADA SARI wykona tym razem popisowy program, obejmujący szereg najpiękniejszych aryj operowych i pieśni — przeważnie w mieście naszem dotychczas nie wykonywanych. Akompanjament objął prof. Łukasiewicz. **Pomimo olbrzymiego honorarjum** jakie Ada Sari pobiera — **minimalne ceny biletów od 3 do 8 zł** do nabycia w składzie cygar Szrejbrowskiego, Gwarna 20 — Telefon 56-38.
zw 22 501

JAZZ-KONCERT
NA DWA FORTEPIANY.

Do Poznania zjeżdżają sławni francuscy jazzpianiści Jean WIENER i Clement DOUCET i wystąpią w poniedziałek, 31 b. m., i wtorek, dnia 1 kwietnia, o godz. 20-ej w Auli Uniwersyteckiej. Artyści, którzy koncertowali w październiku roku ub. w większych centrach Polski, odnieśli tak olbrzymi sukces, że ilość występów w Warszawie wzrosła do sześciu wyprzedanych wieczorów.

Słynny krytyk Roland Manuel pisze o występach artystów: „Wiener i Doucet byli pierwsi, którzy w Paryżu zaaklimatyzowali amerykańskie Bluesy i Charlestony. Artyści ci przystosowali te tańce do smaku europejskiego w ten sposób, że nie naruszając oryginalnego rytmu i melodji, podają je w swoisty sposób, który — można tak powiedzieć — w najwyższy sposób uszlachetnia muzykę amerykańską. Wiener i Doucet to dwie krańcowo różne indywidualności artystyczne, co tak szczególnie ciekawie odbija się w ich grze. Jest to jakby ciężki pojedynek, w którym zwyciężoną jest publiczność. Różnice między obu artystami zaznaczają się mniejwięcej tak: Wiener wydobywa wszelkie barwy ze swego instrumentu, wszystkie nuance dźwiękowe orkiestry jazzowej. Jego właściwość — to świat tajemniczych sił jakiegoś „Ariela" czy „Coppeliusa", to domena zaciekłości i nieokiełznanego temperamentu: orgja rytmu. W przeciwieństwie do tych spontanicznych popisów techniki, Doucet zdaje się igrać z klawiszami, ozdabiając pięknemi i delikatnemi arabeskami burzliwe melodje swego kolegi. Doucet imituje śpiew ptaków, maluje ognie sztuczne, daje złudzenie plusku fontanny, i tak wraz z Wienerem upiększają amerykańskie tańce, nadając im szatę niezwykle pociągającą".

Sprzedaż biletów na ten wielce interesujący koncert — w składzie cygar A. Szrejbrowskiego, ul Gwarna 20, telefon 56-38. zw 22 419

Teatr Wielki

DZIŚ — „Straszny dwór" — opera Moniuszki.
Środa, 26. 3. „Frasquita", operetka Lehara.
Czwartek, 27. 3. „Hrabina Marica", operetka Kalmana.
Piątek, 28. 3. „Krysia Leśniczanka", operetka J. Jarno.
Sobota, 29. 3. „Szwanda dudziarz", opera Weinbergera.
Niedziela, 30. 3 po poł. „Pan Twardowski", balet Różyckiego.
Niedziela, 30. 3. wieczorem „Frasquita", operetka Lehara.
Poniedziałek, 31. 3. „Hrabina Marica", operetka Kalmanna.
Początek o godzinie 8 wieczorem.

Teatr Polski

DZIŚ — „Walka kobiet".
Środa, 26. 3. „Nad polskiem morzem".
Czwartek, 27. 3. „Walka kobiet".
Piątek, 28. 3 „Nad polskiem morzem".
Sobota, 29. 3 „Teatr wieczystej wojny".
Niedziela, 30. 3. po poł. „Kupiec wenecki".
Niedziela, 30. 3. wiecz. „Walka kobiet".
Poniedziałek, 31. 3. „Teatr wieczystej wojny".
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety wcześniej do nabycia w kasie Teatru Polskiego, ul. 27 Grudnia.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Artyści".
Środa, 26. 3. „Artyści".
Czwartek, 27. 3. „Artyści".
Piątek, 28. 3. „Artyści".
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

WOJSKO POLSKIE CZCI KRÓLA-WOJOWNIKA

Odsiecz wiedeńska 1683 roku, poprowadzona przez króla-wojownika, świetnie opromienia sławę imienia polskiego. Toć wtedy, w przeddzień upadku Polski, wykazywała ona dobitnie znaczenie i wartość „przedmurza chrześcijaństwa". Ważne to wydarzenie, ostatnia nasza zwycięska wojna za czasów Polski niepodległej i bodaj największy występ na arenie historji powszechnej. Późniejsze walki: Legjony napoleońskie, rok 1830, czy bohaterski wysiłek „cudu nad Wisłą" to zaś dzieje orężne Polski w walce o niepodległość, lub Polski odrodzonej.

Wielkość czynu króla-hetmana ocenia dzisiejsze pokolenie rycerskie. Ponieważ w roku ubiegłym mijało 300 lat od urodzin króla Jana III, Wojskowe Biuro Historyczne w swem wydawnictwie*) ogłosiło szereg cennych studjów rzucających światło na militarne zdolności Sobieskiego objawione w jego walkach z Turkami. Kapitan Hugo Zieliński rozpatruje wyprawę na czambuły tatarskie w 1672 roku, ów świetny raid kawalerji z brawurą, bohaterstwem i poświęceniem przeprowadzony. Wojna turecka zastała Polskę nieprzygotowaną, to też skoro skąpe siły na rozkaz królewski Michała Wiśniowieckiego cofnięte zostały do zasłonięcia zbierającego się zwolna pospolitego ruszenia, słabe załogi forteczne nie były w stanie nawały tureckiej wstrzymać i cała południowa część Rzeczypospolitej: Ukraina, Wołyń, Podole i Małopolska wschodnia stały się pastwą wroga. Ten, rozzuchwalony rozpoczętemi rokowaniami, Ukrainę za swe lenno uważając, puszcza czambuły tatarskie w sile 30—40 tysięcy na zachód od Lwowa, aby wynagrodzić im trudy wyprawy, by mogli z tych okolic zebrać jassyr i łupy. Trzema zagonami puszczone czambuły ogarniają dorzecze Wisłoki, Sanu, Wieprza i Bugu.

Łuny pożarów i jęk mordowanych dochodzi uszu hetmana, stojącego pod Krasnymstawem na czele około 3.000 żołnierzy. Hetman jest za spokój i bezpieczeństwo kraju odpowiedzialny, widzi przed sobą wroga rozzuchwalonego dotychczasowem powodzeniem, ale mniej przeto mającego się na baczności. I oto decyduje się na wykonanie śmiałego planu. Wykorzystuje swe położenie północne, prostopadłe do kierunku grasantów, postanawia uderzyć na czambuły z boku, dzięki lotności swych oddziałów wpadając na flanki i grożąc odcięciem odwrotu. W ten sposób, mając zaprawionego do walki z pohańcem żołnierza, zyskiwał nad przeciwnikiem przewagę. Była ona jednak uzależniona od szybkości i sprawności manewru. Wódz jak grom spada na karki wrogów pokolei rozbijając czambuły.

Wysiłek był wielki, ale też i wielkie plony: uwolnienie licznego jassyru i pogrom zwycięskiego wroga. Czego ten manewr wymagał od żołnierzy, świadczy fakt, iż w dziewięc dni t. j. od 5 do 14 października wojsko polskie z grubsza licząc zrobiło 305 kilometrów. Żołnierz zachowywał się wspaniale „potrafił w kilkoro rzucać się na tłumy nieprzyjacielskie, wysuwać się jako ochotnik na harce, być wytrzymały w natarciu i uporczywy w obronie. Potrafił w zimne i deszczowe dni, czy noce spełniać swe obowiązki, potrafił za wodzem swym iść na głębię i nurt rozlanych rzek, ogromem swym mogących przerazić najśmielszych, a potem być zdolnym do nowego wysiłku i do nowych przepraw, po których oczekiwała go nie ciepła kwatera, pozwalająca wysuszyć zmoczone ubranie i przyschłe do nóg buty, lecz bitwa". Żołnierz szedł, bo wierzył w wodza i miał rację.

W posunięciach ówczesnych Sobieskiego dają się zauważyć momenty te, które w 100 lat przeszło po nim zastosuje jeden z największych wojowników świata, Napoleon. Są to: zaskoczenie, działanie przeciw rozdzielonemu nieprzyjacielowi, oraz fałszywy manewr z flanki, odwracający uwagę wroga od istotnego kierunku uderzenia. Niepośledni to musiał być wódz, który wówczas już użył tej metody.

*) „Przegląd Historyczno-Wojskowy", Tom II., zeszyt 1. Warszawa 1930. Redaktor mjr. Otton Laskowski.

Autor zamykając swe ciekawe wywody stwierdza, iż ten wspaniały czyn Jana III. wówczas hetmana „w dobie dzisiejszej jest jeszcze przykładem i wzorem".

W rozprawie o Żórawnie zaznajamia nas p. Woliński z innym rodzajem militarnych zdolności Jana III. Wkrótce po koronacji król musi ruszyć na obronę kresów, gdzie wpadli Turcy; wojska z powodu wewnętrznych intryg ma bardzo mało, zmuszony do walki obronnej okopowej, prowadzi ją tak umiejętnie, iż wróg wyczerpany oporem, na wieść o nadciągającej odsieczy, zawiera pokój.

Z koroną militarnych poczynań Sobieskiego, z dziejami wyprawy wiedeńskiejzapoznaje nas porucznik Dąbrowski. Król polski, wytrawny wojownik, doskonały znawca wojen z Turkami, przytem taktyk i strategik niepośledni, obrany jest naczelnym wodzem skombinowanej armji polskiej, austrjackiej i Rzeszy niemieckiej, jak w ostatniej wojnie światowej marszałek Foch. Niełatwa to była funkcja i zaiste cierniowa korona; książęta Rzeszy niemieckiej, dumni i ambitni, nie radzi byli słuchać rozkazów polskiego króla-szlachcica; dowódca austrjacki, ks. Karol lotaryński, na wszystko oczy ma zamknięte, widzi tylko stolicę swego cesarza oblężoną i za wszelką cenę chce ją oswobodzić. Dodajmy do tego trudności terenowe, w których dla braku dokładnych map nie można się orjentować, a ujrzymy jasno położenie króla Sobieskiego, który musiał sam opracowywać plan i wmuszać go podwładnym wodzom. Sam, bo sztabu przy sobie niema, wykorzystując las wiedeński, obmyślił król podejść jak najbliżej wroga w trzech grupach: lewem skrzydłem t. j. wojskiem Rzeszy demonstrować, a uderzenia istotne drugocące przeprowadzić polską husarją na prawem. Pomimo wielkich trudności plan ten udał się. Turcy zostali rozgromieni.

W dziale miscellaneów bardzo ciekawe materjały do wojen Sobieskiego w 1676 i 1683 r. podjął major Laskowski i p. Woliński. Major Lipiński rozbiera materjały i źródła do wojny Smoleńskiej 1632—34 i podaje cenne wiadomości o literaturze tego przedmiotu. Z rozprawy między innemi dowiadujemy się dość ciekawej rzeczy, a mianowicie w 1919 roku wydał w Kijowie uczony rosyjski E. Staszewski pracę o tej wojnie, ale że rozpatrywała ona zwycięską dla Polski kampanję cały nakład został zniszczony zaraz przez Rosjan, jako osłabiający ducha wojennego.

Major dypl. Rutkowski prowadzi jeszcze rozważania na temat relacji i terenu, zamyka zaś zeszyt dział recenzyj i kronika. Ciekawy ten numer czasopisma poświęconego historji wojskowej przedstawia się bardzo dodatnio, zwłaszcza rozprawy o królu-hetmanie i jego wojennym genjuszu.

Janusz Staszewski.

Poznań.

Z PRACOWNI I Z WYSTAW

„STARY PORTRET" W KRAKOWIE

Z Krakowa piszą nam:

Nasze ruchliwe Towarzystwo Przyj. Sztuk Pięknych, które po okresie chwilowego zaniedbania, wykazuje żywą inicjatywę, otworzyło ciekawą wystawę, zatytułowaną „Stary Portret". Są to obrazy 17. i 18. stulecia, oraz te z 19. wieku, które powstały do 1830, a wszystkie pochodzą ze zbiorów prywatnych i to nie tylko z pałaców i zasobnych dworów, lecz często z niepokaźnych dworków, gdzie wisiały od setek lat a wojna ich nie zniszczyła.

Inicjatorzy wystawy zjeździli niemal całe województwo krakowskie (wystawa zawiera obrazy tylko z tego województwa) i natrafiali czasem na rzeczy wręcz rewelacyjne, np. w pewnym niepokaźnym dworku znaleziono przepysznego Hiszpana, przed którym teraz godzinami wystają historycy sztuki! Cała ta wyprawa ma też niemałe znaczenie inwentaryzacyjne, gdyż stwierdzono i zanotowano miejsca, gdzie te dzieła się znajdują Notowano zarówno dzieła malarzy polskich, jak obcych, którzy pracowali w Polsce, albo malowali Polaków, a także obrazy nabyte przez Polaków zagranicą. Jest rzeczą imponującą ile arcydzieł posiadają jeszcze w krakowskiem prywatni zbieracze, pomimo, iż tyle wywieziono zagranicę i tyle pochłonęła bezpowrotnie wojna. Wiadomo jak kradli niemieccy oficerowie, kwaterujący miesiącami w polskich osiedlach! Nasz Pałac Sztuki jest za mały, by mógł pomieścić wszystko to, co znaleziono. Towarzystwo urządzi w zimie drugą część wystawy, mając już gotowy materjał.

Wystawa pozostawia mocne wrażenie. Z XVI. wieku jest kilku tęgich malarzy nieznanych, ale są również znani, jak Marcin Koeber, Dollabella, Bassano, Cuyp, Sustermans i inni — z XVII. Flinck, Jakob Willemsz Delf, świetny Rigeau (kapitalny portret Andrzeja z Raciborska Morsztyna), Jan i Aleksander Triciusowie, znakomity Chardin, Kupetzky, Siarkiewicz, Płoński, Rotari Krafft, Colson mnóstwo doskonałych malarzy francuskich (nazwiska nie wszystkie ustalone). A potem idą malarze na przełomie 17. i 18. wieku z całą znamienitą plejadą, jak Greuze, Lampi, Bacciarelli, Grassi, Orłowski, Rustem, Wojniakowski, Romanowski, Pitschman, Szwejkart, Brodowski, Głowacki, Peszka, Hadziewicz, Stachowicz itd. — z obcych Roslin, Fabre, Vigée-Lebrun, Del Frate, Ary Scheffer, Court.

Materjał rozmieszczono ze smakiem i umiejętnością. Starano się nie skupiać obrazów, nie wieszano w dwu rzędach, nie mieszano epok, dobierano skrzętnie nawet formaty obrazów, by stworzyć harmonję i nie wpaść w szablon oschłej ekspozycji muzealnej. Dlatego całość jest pociągająca, nie nuży, gra życiem minionych epok, jakby na nowo wskrzeszonem.

Kraków ma więc sensację artystyczną, która ściągać będzie napewno miłośników sztuki z całej Polski, a Tow. Przyj. Sztuk Pięknych może być dumne ze swej inicjatywy, w którą włożyło wiele pracy i kosztów.

K. P.

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

Czy mistrz Wincenty umiał po grecku? Pytaniem tem zajmuje się prof. Oswald Balzer w jednym z ostatnich zeszytów Sprawozdań Towarzystwa Naukowego we Lwowie (za rok 1929, zesz. 1-szy). Dochodzi do wniosku, że znajomość greczyzny nie da się wyprowadzić u Kadłubka tylko z oczytania w literaturze łacińskiej, że musiał się uczyć — aczkolwiek w miernym stopniu — bezpośrednio języka greckiego. Zastanawiając się zaś gdzie mógł tę znajomość nabyć, dochodzi do przekonania, że studjum tego „szukać możemy tylko w krajach na północ od Alp. I to nie w Niemczech, gdzie za jego czasów nauka języka greckiego nie była już w szkołach uprawiana. Zostaje Francja jako jedyna możliwa kolebka wiedzy Kadłubkowej w tej dziedzinie, na co zresztą wskazuje także szereg innych... szczegółów". Dodać należy, że uwagi te prof. Balzera stoją w związku z prawie już ukończoną wielką monografją o Mistrzu Wincentym. — W tymże zeszycie prof. Balzer zamieszcza „Uwagi o kształtach państw pierwotnej Słowiańszczyzny zachodniej". Uwagi te powstały na marginesie ostatnio w nauce żywo roztrząsanego zagadnienia początków państw słowiańskich. I te Uwagi są streszczeniem jednego tylko ustępu z obszerniejszej pracy tego uczonego.

Z Polskiego Tow. Heraldycznego. Oddział Lwowski odbył posiedzenie z referatem p. Z. Lasockiego n. t. „Ze studjów nad rodem Dołęga". (nl)

Krakowskie Tow. Lekarskie odbyło posiedzenie naukowe z odczytem prof. dr. Hermana Straussa z Berlina p. t. „Neue Gesichtspunkte in der Diagnostik und Therapie der Nierenkrankheiten". (nk)

Z Polskiej Akademji Umiejętności. Wydział historyczno-filozoficzny odbył posiedzenie z odczytami prof. dr. R. Rybarskiego p. t. „Gospodarstwo księstwa Oświęcimskiego w XVI w." i prof. dr. F. Bujaka n. t. „Spuścizna naukowa ś. p. prof. Jana Ptaśnika". (nk)

LITERATURA

Zgon D. H. Lawcence'a. W tych dniach zmarł w małej miejscowości górskiej w Alpach włoskich głośny powieściopisarz angielski D. H. Lawrence. Lawrence stał się niezmiernie popularny w Anglji, dzięki swoim śmiałym powieściom, posiadającym gorącą barwę erotyczną. Pierwszą jego powieścią, która narobiła wiele wrzawy był „Przestępca". Jest rzeczą charakterystyczną, że ta pierwsza rzecz Lawrenca posiada bodaj najlepszą architektonikę, czego nie potrafiły osiągnąć następne jego rzeczy. Po tym debjucie przyszły inne utwory, jak „Biały paw", „Zakochane kobiety", „Różdżka Aarona", „Synowie i kochankowie", „Kangur" etc. Pozatem wydał Lawrence kilka tomików poezji. Ostatni jego zbiorek pod tytułem „Pansies", został skonfiskowany przez policję angielską w jesieni u. r. W polskim przekładzie posiadamy tylko nowelle Lawrenca ze zbioru „Angljo, moja Angljo" („England, my England"), które drukowały się w odcinku jednego z pism warszawskich w przekładzie pani J. Sujkowskiej. Studjum o D. H. Lawrencie ogłosi niebawem na łamach jednego z miesięczników polskich p. Zbigniew Grabowski.

SZKOLNICTWO

Dziecko a zabawka. Dr. Szuman analizuje w „Tęczy" znaczenie zabawki w życiu dziecka i dochodzi do wniosku, że wyobrażenia oderwane (abstrakcje) mogą się wytworzyć dopiero wtedy, gdy w doświadczeniu z realnemi przedmiotami umysł zdobył podstawowe wyobrażenia. A może to nastąpić jedynie drogą zabaw. Autor zapowiada, że omówi jeszcze zagadnienie, jakich dostarczać dziecku zabawek, by kształcić odpowiednie funkcje psychiczne. Artykuł ilustrowany jest zdjęciami, dokonanemi przez autora. (St. N.)

MUZYKA

Dziesięciolecie poznańskiego „Echa". Podczas gdy lwowskie „Echo-Macierz" ma już za sobą czterdziestolecie, nasze poznańskie „Echo" sięga niedługo po skromniejszą, ale niemniej sympatyczną rocznicę dziesięciolecia. Dnia 5 kwietnia odbędzie się w Auli Uniwersytetu uroczysty koncert, z dzieł oczywiście samych mistrzów polskich. Przygotowania są w pełnym toku. Dyrygować będzie prof. Nowowiejski, obecny kierownik artystyczny „Echa", organizacją zajmuje się wydział towarzystwa, na którego czele stanął ponownie założyciel i członek honorowy „Echa", niestrudzony a wyborny śpiewak Kajetan Bojarski.

„Baleto-opera" o Borucie. Z Warszawy piszą nam: Or-Ot napisał, p. Maliszewski skomponował, a Teatr Wielki wystawił „opero-balet" czy „baleto-operę" pod tytułem „Boruta". Są to luźne i dość niezabawne przygody naszego szlacheckiego niby-djabła, służące za pretekst do mnogich tańców i nielicznych śpiewów. Partytura solidna, Maliszewski jest tęgim muzykiem i w Rosji miał niemałe stanowisko i wzięcie. Jego „Syrena" miała przed paru laty wielki u nas sukces. Tym razem koncept nie tak mu dopisał i niewiadomo czy powodzenie będzie mimo że baletmistrz p. Parnell starał się rzecz naprawić djabelskim foxtrottem w piekle i mnogiemi oberkami. Epizody śpiewane nieliczne i niezbyt do śpiewu. Wykonali je pp. Wraga, Janowski, Olgina i Mańkiewiczówna, dyrygował p. Rudnicki. (wm)

Lipa słowiańska a nasze śpiewactwo. Ku upamiętnieniu zeszłorocznego wszechsłowiańskiego zjazdu śpiewaczego, odbytego w Poznaniu z okazji Powszechnej Wystawy Krajowej, zasadzono, o czem niedość jeszcze wiadomo,lipę na plantacjach pomiędzy Teatrem Wielkim a mostem Teatralnym, i nadano jej nazwę Lipy Słowiańskiej. W ciągu roku rozwinęła i rozrosła się ona doskonale. W dniu 25 maja rb. przypada pierwsza rocznica jej sadzenia, którą śpiewactwo wielkopolskie, a w szczególności poznańskie zamierza święcić w sposób uroczysty. Program rocznicy będzie później opublikowany.

(k. z.)

Książki nadesłane

O. Goldman: „Wyzysk" — Bibljoteka Groszowa. Rok VI Nr. 10 — Warszawa 1930

Por. K. Riedl: „26 pułk ułanów". Warszawa ,1929. Wojsk. Inst. Nauk.-Wyd.

Emilja Szteinbokówna: Współpraca domu ze szkołą" Lwów — Warszawa 1930. Księgarnia „Atlas".

Pisma nadesłane

„Przegląd Muzyczny". Nr. 3. Treść: „K. T Barwicki obchodzi 25-lecie pracy związkowej". — Sprawozdanie z nut. — A. Bukowiński: „Kronika muzyczna". — Kronika słowiańska. — W. Domański: „Chór polski w Paryżu". — J. Hoszowski: „Śpiewactwo polskie w Ameryce". — Zjednoczenie Polskich Związków Śpiewaczych.

„Przegląd Piechoty". Zesz. 3. Treść: Od redakcji. — Kpt. dypl. S. Osika: „O stopień chorążego". — Por. dypl. L. Bortnowski: „Szkolenie zwiadowców i obserwatorów piechoty". — Kpt. A. Gromadzki: „Parę uwag o wyszkoleniu chemicznem". — Por. J. Nowaczyk: „W sprawie ewidencji strzelań szkolnych". — Kpt. dypl. J. Rzepecki: „Bataljon straży przedniej w walce spotkaniowej". — Mjr. dypl. S. Rutkowski i mjr. J. Dąbrowski: „Omówienie zadania historyczno-taktycznego Nr. 2". — Mjr. F. Pamin: „Rozwiązanie zadania historyczno-taktycznego Nr. 2". — Mjr. dypl. S. Rutkowski i mjr. J. Dąbrowski: „Zadanie historyczno-taktyczne Nr. 3". — Płk. dypl. J Ćwiertniak: „Strzelnice przykoszarowe". — Kpt. J. Karolus: „Płótno namiotowe jako środek maskowania". — Kpt. obs. C. Kitkiewicz: „Płachta wytyczna". — Kpt. dypl. A. Ślósarczyk: „Zagadnienie uzbrojenia piechoty u nas i zagranicą". — Sprawozdania. — Bibljografja.

Ś. p. dr. Tad. Dembińskiemu

Jest dziwne prawo natury, że z chwilą, gdy nadejdzie wiosna i wszystko w przyrodzie budzi się do nowego życia, równocześnie śmierć nieubłagana rozpoczyna swe żniwo i zabiera najlepszych.

Ze śpiewem ptactwa świegocącego na cześć Stwórcy łączą się ponure dźwięki dzwonów żałobnych. A serca najbliższych, które biły radośnie pod powiewem wiosennym, mrozi straszna świadomość, że ten, który wczoraj jeszcze cieszył się wiosną razem z nami, opuścił nas na zawsze, a kwiaty kiełkujące w ziemi już na jego zakwitną mogile!

Któżby z nas przypuszczał, drogi kolego Tadeuszu, gdyśmy przed kilkunastu dniami wracali z pogrzebu kochanego przez nas kolegi Wierzejewskiego, i rozmawiali o bolesnych lukach w gronie naszych kolegów, że następnym, który nas opuści, będziesz Ty, tak sercom naszym drogi i bliski!

To też w chwili, gdy mamy Cię odprowadzić na miejsce wiecznego spoczynku, pełni żalu i bólu stajemy nad Twą trumną, rozpamiętując, czem dla nas byłeś.

I z głębokiem przekonaniem mogę powiedzieć, że przez życie Swoje całe byłeś dla nas wzorem, byłeś jasnym przykładem lekarza - Polaka, lekarza-przyjaciela.

Nie bacząc na trudności, które Cię czekały, poświęciłeś podobnie jak nieodżałowanej pamięci Franciszek Chłapowski pierwsze lata Twej pracy zawodowej na szerzenie ducha narodowego na Śląsku. W cichej pracy nad uświadomieniem tej prastarej polskiej dzielnicy położyłeś na równi z bohaterami, którzy walczyli o jej wolność podwaliny do jej odrodzenia.

A gdy potem przeniosłeś się do rodzimej Wielkopolski, zdobyłeś sobie pełną poświęcenia pracą wdzięczność licznych rzesz pacjentów oraz serca i głęboki szacunek kolegów.

Pracujesz wytrwale w jedynej podczas niewoli organizacji lekarskiej, t. j. Wydziale lekarskim T. P. N. najprzód przez szereg lat jako sekretarz, a później jako prezes, bierzesz jako wiceprezes żywy udział w organizacji i tworzeniu Związku lekarzy P. P., którego wspaniały rozwój śledzisz z gorącą życzliwością, prowadzisz z całem poświęceniem „Stellę". A gdy w odrodzonej Polsce powstają Izby lekarskie, stajesz mocą jednomyślnego wyboru na czele naszej Izby jako pierwszy jej prezes. I gdyby nie nadwątlone pracą ponad siły zdrowie, byłbyś dotychczas nam przewodniczył!

I Bóg Ci błogosławił, nietylko cieszyłeś się najszczęśliwszem pożyciem rodzinnem, wychowałeś na dzielnych obywateli czterech synów, ale kochali Cię wszyscy. Byłeś tym rzadkim człowiekiem, co nie ma wrogów, choć nie kryłeś się ze swem zdaniem, nie schlebiałeś nikomu, przeciwnie, coś uznał za złe, nazywałeś po imieniu.

To też nie było zatargu, nie było zawiłej sprawy, w której nie byliby się koledzy udawali do Ciebie o radę lub wydanie opinji. A Twój pogodny, zawsze życzliwy, a jednak sprawiedliwy umysł umiał powaśnionych pogodzić, umiał załagodzić ciężkie nieraz powikłania.

Przez Twój zgon przedwczesny powstaje głęboka wyrwa w naszych szeregach, głęboka rana w naszych sercach, którą złagodzić może tylko świadomość, że pamięć Twoja będzie wzniosłym przykładem dla młodszego, powojennego pokolenia lekarzy.

Zapewne bardziej wymowne pióro poświęci Ci dłuższy nekrolog. Dziś tych słów kilka pod pierwszem wrażeniem tak bolesnego dla nas ciosu!

Żegnam Cię więc drogi, wierny przyjacielu w imieniu nas wszystkich kolegów.

Niechaj te kwiaty wiosenne, które wyrosną na Twej mogile będą symbolem tej wiecznej wiosny w zaświatach, do której Ciebie Bóg za całe Twe pracowite i zacne życie powołał! A. K.

Z przeszłości Zbąszynia

Miasto Zbąszyń, położone jest uroczo nad jeziorem Zbąszyńskiem pośród lasów, przez które przepływa rzeka Obra. Znane szerszemu ogółowi jako poważny węzeł kolejowy na linji Poznań — Berlin. Przed wojną miasto liczyło około 5.000 mieszkańców, w tem 60 proc. Niemców, 20 proc. Żydów i zaledwie 20 proc. Polaków.

Założycielem miasta był Kazimierz Wielki; na szczycie fasady kościoła katolickiego umieszczona jest figura króla w pozycji stojącej z koroną na głowie i berłem w ręku.

Ongiś był Zbąszyń siedzibą magnatów polskich, posiedzicieli miasta i licznych majątków okolicznych jak Chrośnica, Perzyny, Nowy Dwór, Łomnica, które z biegiem czasu odpadły od klucza zbąszyńskiego i przeszły w inne ręce. Kronika wspomina, że Kazimierz Wielki oddał Zbąszyń rodzinie Zbąskich, od których wywodzi się nazwa miasta, będącej pochodzenia żydowskiego. Do dziś istnieje ulica Zbąskich.

Teodor i Edward hr. Garczyńscy, dla których uczczenia nazwano również ulicę prowadzącą do parku zamkowego, ulicą Garczyńskich i którzy posiadali tutaj warowny zamek, są fundatorami kościoła katolickiego, gmachu w stylu gotyckim z dwiema 50-mtr. wieżami, widniejącemi na dość daleką odległość. Fundatorzy Teodor i Edward Garczyńscy wraz z małżonkami swemi, jedna z Czapskich, druga z Radolińskich, są pochowani w podziemiach kościoła; oznaczają miejsca te sarkofogi, znajdujące się pod chórem z odpowiedniemi napisami, herbami i obrazami zmarłych. W presbiterjum, przy wyjściu do zakrystji, znajdują się portrety Edwarda Garczyńskiego i żony jego Katarzyny z Radolińskich z lat 1780 — 1792; jest to czas budowy kościoła tego.

Drugi, mały kościółek pod wezwaniem św. Mikołaja z drzewa, znajduje się na cmentarzu grzebalnym. Ponadto kościół filjalny w Łomnicy św. Wawrzyńca, kaplica św. Stanisława w Przyprostyni i kaplica św. Kazimierza w Zakrzywie przynależą również do parafji, liczącej ogółem 13 tys. dusz.

Proboszczem jest o droku 1926 ks. Leon Płotka, poprzednio proboszcz u św. Trójcy w Bydgoszczy, gorliwy kapłan i pracownik na niwie społecznej. Kościół w Zbąszyniu był kiedyś kolegjatą i każdorazowy proboszcz do roku mniejwięcej 1850 był równocześnie tytularnym kanonikiem metropolitalnym katedry w Poznaniu; ostatnim prepozytem i kanonikiem był ks. Jabczyński do roku 1852.

Na cmentarzu miejscowym spoczywają zwłoki 5 poległych powstańców, którzy oddali swoje młode życia za Ojczyznę w walkach pod Zbąszyniem w roku 1919. Poległym tym wystawiono w roku 1927 skromny lecz gustowny pomnik staraniem tut. Tow. Powstańców i Wojaków. Sprawiono również w miejsce zabranych podczas wojny nowe dzwony, zawieszone w zachodniej wieży kościoła.

Gmina ewangelicka posiada zbór okazały, pobudowany w roku 1912. Niemców i Żydów jest zaledwie 10 proc., objaw bardzo pocieszający. Z zakładów naukowych niestety miasto nie posiada żadnego, oprócz szkoły handlowej, szkoły elementarnej i prywatnej szkoły ewangelickiej. Istniała na miejscu t. zw. wyższa szkoła miejska, coś w rodzaju gimnazjum, jednakże zakład ten zlikwidowano z powodu małej liczby uczniów. Miasto posiada szpital miejski, ochronkę i przytułek dla starców fundacji rodziny Ciświckich, dzieciców na Zbąszyniu, pochodzący z 17 wieku.

Od czasów polskich wzrosło miasto na 6.000 mieszkańców. W roku 1929 pobudowano nowy i wspaniały dworzec z nowoczesnemi urządzeniami, gdzie jest zarazem odprawa graniczno-celna, urząd celny, ekspedycja towarowa, posterunek P. P. itd. Miasto jest od granicy oddalone zaledwie 2 i pół klm.

Najstarszem towarzystwem jest Bractwo Kurkowe, które niedługo obchodzić będzie swą 600-letnią rocznicę istnienia.

Najnowsze zdjęcia fotograficzne ze Zbąszynia podajemy w dzisiejszej „Ilustracji Poznańskiej".

Międzynarodowa wyprawą naukowa na Himalaje.

Z końcem bież. miesiąca wyruszy z Berlina, pod przewodnictwem wrocławskiego geologa dr. Dyhrenfurtha, ekspedycja naukowa, której celem będzie wyjście na szczyt drugiej z rzędu na świecie góry pod względem wysokości (8602 m). Jest to góra Kangchenjunga we wschodnich Himalajach, o której zdobycie kusiła się już niejedna wyprawa, po raz ostatni wyprawa niemiecka w 1929 r. Obecnie wyprawa, w której wezmą udział uczeni niemieccy, angielscy, austrjaccy i szwajcarscy, obierze sobie za punkt wyjścia ostatnią angielską stację górską we wschodnich Himalajach — Darjeeming. Stamtąd dopiero będą przedsiębraneliczne wyprawy celem stopniowego zbliżenia się do szczytu.

Pierwsza taksówka powietrzna w Europie

Szkoła lotnicza w Salzburgu, pozostająca pod kierownictwem lotnika Kuhna, wprowadziła powietrzny kurs „dorożkarski", utrzymywany zapomocą dwóch samolotów sportowych najnowszego typu. Samoloty te mają być zawsze na usługach publiczności. Cenę lotu na przestrzeni jednego kilometra ustalono na 90 groszy (austr.)

Ziemia jako „lekarstwo"

Wiadomą i zaną jest rzeczą od dawna, że ziemia, a raczej błoto, stosowane zewnętrznie, działa nadzwyczajnie przy wielkich reumatyzmach. Obecnie spotyka się fanatyków w przyrodolecznictwie, którzy chcą wmówić w pacjentów, że ziemia zażywana wewnętrznie, jest niemniej doskonałem lekarstwem. Ile w tem racji, trudno osądzić, przyszłość to okaże. Ludzie, którzy w takie leczenie uwierzą i zgodzą się na „zażywanie" ziemi, znajdą się niewątpliwie ponieważ łatwowiernych zawsze jest wielu. Niezależnie jednak od tego, w obecnych czasach napotyka się osoby, które wprost chorobliwy mają apetyt na ziemię. Dwa ciekawe wypadki zdarzyły się naprzykład w klinice dla narwowo chorych w Taszkencie. Pewna 47-letnia robotnica pracowała od 15 lat w przedsiębiorstwie, w którem miała dużo do czynienia z gliną. Niejednokrotnie napadała ją ochota, jak sama opowiadała, do spróbowania gliny. Wreszcie uległa pokusie, i odtąd zjada jej masami, czasami pięć funtów gliny dziennie. Lubi specjalny rodzaj gliny, którą wykopuje się z głębi ziemi. Do najedzenia wystarcza jej funt do półtora. Kiedy jej zabroniono gliny, czuła się nieswojo. Cierpiała na bezsenność, obstrukcję i rozstrój nerwowy. Po tygodniu powróciła z pasją do swego smakołyku. Inna znów kobieta lubiła nadzwyczajnie węgle, kredę i proszek do zębów. Jadała węgle drzewne i kamienne, ale ostatnie dopiero jako zużle, ze względu na ich łatwiejszą strawność. Obecnie cierpi na ogólne osłabienie, zawroty głowy i chorobę oczu. Leczenie obu wypadków polega na tem, że pacjentkom daje się lekarstwa, które w przybliżeniu mają podobne składniki, jak ich ulubione potrawy, a stopniowo zmniejsza się dawki ich „niematuralnych" przysmaków.

Tak, różne bywają apetyty. 18. bm. dowiedział się świat, że są i tacy, dla których „przysmakiem" nielada są własne ich ekskrementy. (w)

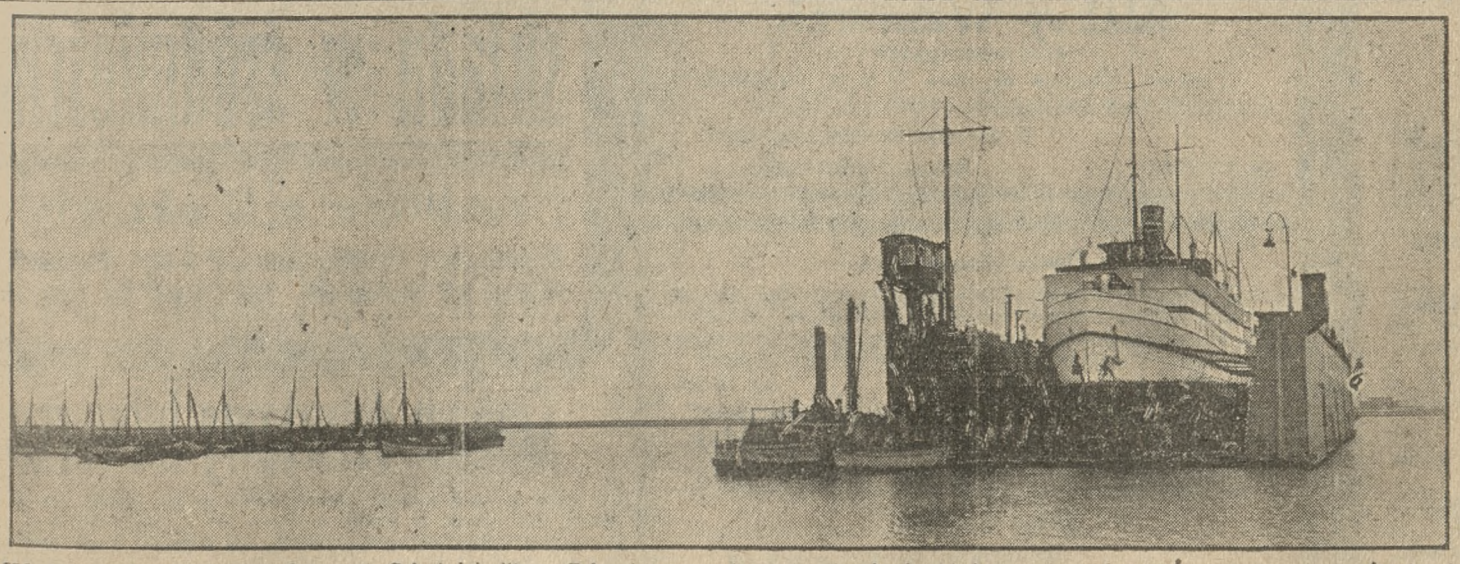

W doku pływającym „Stoczni Gdyńskiej" w Gdyni przygotowuje się do letnich wycieczek statki pasażerskie „Żeglugi Polskiej" — „Gdynia" i „Wanda". *Fot. „Ave", Gdynia.*

20-ta Loterja Państwowa

Ciągnienie od 6 marca do 10 kwietnia.

(Bez gwarancji.)

W szesnastym dniu ciągnienia 5-tej klasy padły wygrane na numery następujące:

15,000 zł na nr. 81227.

10,000 zł na nr. 99990.

5,000 zł na nr. 49219 125091 130561 188116.

3,000 zł na nr. 56825 90361 108947 129305 136811 144797 199177.

2,000 zł na nr. 14639 54038 98734 100854 103437 120362 147587 149651 154481 166199 180644 199896 202017.

1,000 zł na nr. 5145 12640 23761 36216 53955 58341 60732 75082 82084 84100 92905 93991 99025 103495 107352 129624 135881 136714 145320 147054 173712 187804 188947 197498 199551 208864 209521 209582.

600 zł na nr. 3798 5576 20879 21232 22693 22917 24637 28900 35818 37925 39093 43074 45270 57031 60686 65465 68724 68908 82200 83798 92298 95734 112700 118640 155493 156567 187793 188305 194525.

500 zł na nr. 1173 2191 6991 8556 9616 10403 11494 12014 12209 12462 13237 13796 15106 18341 18764 19764 22047 22675 23123 23641 23806 23922 24248 24433 25930 26054 27237 32415 34765 35586 36388 36759 36782 37273 37674 40224 43046 44276 45367 46911 48281 48393 50980 53343 53352 55572 56139 57357 58127 61275 61375 61820 66489 66819 70084 72115 77107 77299 77793 78445 78643 79902 80225 81413 82306 82962 85006 87667 90323 91049 91598 93060 94121 97746 103964 104458 107068 107765 111705 120615 121976 122436 122480 123307 124671 125677 127700 128345 132287 133689 134331 135310 136435 138189 139460 139967 140446 142395 142462 145240 145787 146895 146978 148964 152055 155213 156919 157651 157963 158755 159830 160768 161089 165618 166320 167168 167837 168508 175095 175563 176001 178624 181116 181814 183931 184807 187400 190257 190647 190862 194786 196043 196249 197418 198078 198361 199572 199581 201814 205702 209543.

Po 250 złotych wygrały numery następujące:

45 106 47 58 232 51 70 345 404 575 681 715 68 806 9 60 949 **1**195 342 403 538 47 72 754 808 26 38 **2**024 32 111 51 759 890 910 **3**063 203 97 449 78 549 676 94 746 52 849 **4**011 41 70 188 291 372 576 85 610 760 814 **5**131 433 516 775 867 915 42 **6**154 361 65 69 78 506 81 647 734 56 875 87 924 64 **7**010 184 382 438 78 99 865 979 **8**002 47 147 205 24 307 30 609 727 917 82 **9**209 26 82 336 54 59 78 409 16 617 78 99 726 854 941 93 98 **10**124 27 37 90 211 340 86 92 550 643 58 734 986 **11**085 148 369 409 566 607 33 36 715 38 74 907 63 **12**049 169 230 33 318 84 400 24 69 519 44 689 740 80 917 **13**004 13 69 120 201 23 54 74 365 472 610 62 74 970 83 95 **14**029 81 126 58 259 84 515 84 678 803 48 **15**171 206 28 31 32 357 584 759 643 58 88 **16**056 116 73 213 89 348 446 630 **17**170 217 96 316 23 50 62 509 17 95 667 766 541 **18**237 501 72 83 618 22 90 768 806 904 **19**122 38 51 272 301 656 67 68 741 856 **20**003 42 440 513 24 600 25 765 838 82 92 974 77 **21**063 80 161 295 484 516 26 939 **22**366 576 93 687 818 59 81 939 **23**105 45 281 363 435 661 93 718 824 966 71 **24**318 447 49 59 622 43 734 61 70.

25030 105 223 27 459 592 617 799 806 991 **26**201 49 345 90 435 62 536 652 86 **27**110 39 279 304 488 520 49 749 848 98 941 49 **28**109 35 303 424 600 46 843 73 945 67 **29**130 66 88 941 49 **28**109 35 303 424 600 46 843 73 945 67 **29**130 66 88 259 371 430 91 517 42 52 834 42 63 **30**003 75 98 531 68 85 333 482 601 809 38 960 **31**001 42 261 397 413 81 86 507 15 38 47 604 769 830 **32**104 33 46 283 361 413 24 54 74 555 625 31 54 787 858 905 73 **33**020 47 53 118 48 342 98 605 14 17 984 **34**168 72 214 539 92 647 865 83 934 60 **35**031 298 410 43 504 57 605 967 **36**087 181 287 375 560 647 784 831 54 **37**018 74 152 340 52 491 546 81 640 97 791 823 59 921 84 **38**015 101 15 333 57 479 98 504 652 53 739 45 55 57 888 **39**132 33 233 79 371 72 82 410 85 93 516 37 90 785 97 838 **40**001 39 108 357 579 755 863 83 88 909 40 47 **41**024 28 35 83 123 66 294 328 94 537 53 735 53 871 922 **42**100 2 19 38 46 223 78 380 515 83 691 755 861 93 900 9 72 94 **43**018 32 56 65 188 442 685 722 67 71 76 844 936 **44**062 146 210 553 643 747 **45**218 75 92 517 66 601 746 94 932 56 **46**035 145 271 328 435 43 47 554 67 618 37 89 757 969 **47**115 32 310 22 426 40 62 66 863 931 **48**017 27 125 93 210 477 515 52 617 76 865 80 903 11 **49**126 416 93 617 833 62.

50019 108 218 19 53 67 94 321 37 406 65 506 665 981 88 **51**179 234 65 402 563 710 943 50 61 **52**055 101 90 215 88 304 7 80 704 54 95 822 **53**182 91 213 14 407 46 547 611 73 722 27 58 99 844 94 951 60 **54**060 96 112 359 401 700 7 24 903 11 50 58 **55**058 76 95 111 72 89 365 401 67 564 97 676 829 58 **56**081 111 34 80 218 23 320 37 69 78 487 530 606 816 909 30 **57**010 42 104 13 48 270 315 17 446 75 556 83 92 683 878 912 61 **58**023 102 40 427 43 512 30 85 89 621 775 814 95 **59**084 94 160 369 85 407 65 642 52 731 803 **60**027 282 343 44 450 771 871 **61**053 56 107 246 341 67 493 544 675 831 74 924 85 **62**086 147 64 267 329 65 77 93 444 598 743 74 944 51 91 **63**052 294 389 559 70 86 659 707 913 37 57 59 **64**118 262 306 19 438 534 604 829 61 **65**073 115 285 392 578 837 **66**153 251 413 36 85 97 764 879 **67**176 86 258 95 560 86 667 8 294 815 96 **68**043 102 27 64 241 54 338 412 97 597 683 718 812 69 **69**111 58 227 750 53 977 **70**014 124 210 89 372 442 505 94 613 702 970 84 **71**055 194 211 30 95 334 411 500 685 764 79 805 997 **72**074 100 11 25 60 285 371 499 501 35 55 86 706 77 808 17 58 **73**032 120 214 78 342 469 583 700 55 843 81 86 906 **74**083 322 474 524 629.

75138 43 266 414 573 86 611 702 827 56 920 46 **76**034 113 360 445 52 628 736 77 871 948 **77**214 88 338 550 617 32 65 852 999 **78**025 35 60 163 208 443 82 514 37 627 37 95 722 49 55 84 805 15 59 98 974 **79**295 469 84 517 97 607 41 703 827 939 82 **80**007 112 41 205 353 530 672 97 738 897 912 **81**055 202 19 48 409 69 538 45 692 886 944 52 76 **82**025 258 82 523 40 639 65 706 931 **83**120 22 38 80 207 334 54 62 411 35 76 619 23 79 701 8 18 48 93 833 940 43 **84**065 68

76 78 83 148 325 76 545 63 708 10 831 44 73 936 85035 180 90 269 361 70 838 50 86080 268 339 660 88 742 46 857 926 87177 253 458 68 514 33 62 72 631 783 861 81 91 959 88035 125 237 89 318 38 76 416 26 60 527 49 606 27 71 91 89115 203 300 61 503 35 601 12 89 756 823 36 51 943 90144 52 84 514 30 61 656 741 918 81 91023 59 96 103 49 89 493 756 875 922 89 92150 208 21 399 568 97 616 24 51 54 748 866 913 52 93039 240 95 477 663 74 788 947 94079 101 6 24 207 465 68 543 718 830 987 95058 236 368 400 46 611 96007 30 55 159 302 30 58 634 58 97094 126 247 71 98 481 586 657 99 756 890 952 90 98021 106 304 89 491 503 682 753 80 99074 112 88 210 307 21 55 430 563 65 660 69 71 84 750 60 85 851 995.

100107 211 64 557 651 746 77 90 899 920 29 34 36 101206 10 97 343 408 572 755 853 57 985 102097 118 82 454 79 95 524 64 695 708 843 70 103000 222 309 532 663 73 724 811 27 86 961 82 91 104067 86 100 219 387 408 64 638 748 80 87 939 49 63 105054 180 203 44 319 39 74 477 650 742 82 855 94 915 47 106160 458 523 625 80 768 976 107022 64 139 262 386 615 792 891 108199 212 425 517 672 755 65 109067 91 146 61 98 256 430 539 42 84 636 51 52 74 928 110016 35 60 219 32 41 374 90 539 624 86 902 11 111076 93 171 91 443 77 549 51 657 61 920 112048 146 231 42 440 56 76 86 87 506 25 69 83 612 81 879 92 904 113015 108 211 30 70 330 42 43 54 451 55 86 521 40 696 779 941 114198 259 385 433 577 90 633 833 37 86 907 115213 306 412 54 57 502 627 69 730 33 822 37 40 45 61 98 912 36 68 116045 84 143 82 462 506 770 888 934 117140 89 94 298 380 531 709 26 893 96 118068 177 261 63 405 538 865 975 119027 269 338 462 89 547 628 808 911 85 120083 144 240 335 49 760 805 40 81 89 989 121269 326 69 87 416 551 53 71 752 95 852 122022 85 258 468 78 88 600 67 743 819 22 950 123153 58 93 226 69 82 84 452 93 528 49 761 74 860 63 94 124011 50 112 53 212 18 36 60 81 354 471 76 577 88 615 765 79 822 911 48.

125017 154 259 311 33 67 556 74 653 83 89 95 782 926 126311 28 67 443 554 612 50 68 774 828 906 77 127047 172 89 267 394 551 72 629 719 828 128004 40 41 76 209 357 81 401 3 13 38 588 652 57 908 65 129000 50 400 500 94 648 78 701 74 994 130017 279 398 555 65 614 792 941 131030 295 326 420 21 22 530 620 845 975 132060 216 74 83 95 434 548 61 737 899 907 133052 256 65 332 63 560 74 708 865 981 134105 314 63 84 612 99 853 68 903 135094 106 284 90 444 72 77 572 631 39 724 78 913 136024 36 47 135 321 55 512 657 65 812 928 71 137016 89 182 97 242 52 454 58 542 74 75 731 67 931 138024 79 217 52 321 98 507 831 32 916 50 53 58 139217 382 422 595 685 773 843 59 63 140063 152 271 336 46 81 477 608 741 822 89 908 37 51 141128 263 93 355 61 62 81 93 439 672 75 742 903 21 62 142121 92 206 42 309 456 509 774 845 927 65 143004 95 202 81 398 430 98 500 30 33 783 875 917 144000 12 44 296 318 39 56 441 70 826 682 711 85 145088 89 185 233 44 65 352 73 91 410 23 568 90 758 67 86 96 840 146009 72 318 81 605 45 48 84 856 66 964 83 147001 27 71 102 41 95 236 389 403 16 57 90 600 78 710 12 32 820 74 928 54 148035 65 160 337 402 7 38 558 80 620 84 891 920 73 149149 74 274 428 84 95 99 529 37 41 80 634 54 745 77 89 913 37.

150069 80 87 115 32 91 349 416 33 654 703 32 902 60 151044 127 323 401 30 80 556 76 83 647 878 82 906 25 152004 88 196 316 52 62 70 88 430 68 72 557 81 622 66 73 820 38 60 92 949 72 153093 261 316 57 403 509 62 602 78 860 90 93 154049 83 205 77 326 502 18 29 615 94 768 923 155013 106 83 93 231 32 436 674 779 81 96 827 44 47 96 904 72 88 156166 224 27 37 360 61 91 524 84 601 92 732 37 808 157104 43 73 92 256 70 300 407 508 678 760 892 921 158000 33 36 71 205 60 300 431 756 59 863 923 58 159072 334 687 800 1 63 97 160101 369 442 701 26 30 60 98 946 161057 187 219 338 87 460 559 822 162109 39 57 74 279 312 70 444 680 753 849 965 163078 112 69 248 72 409 41 582 608 732 56 833 99 978 164046 262 338 416 30 541 651 730 895 902 26 36 165087 99 124 45 58 280 99 514 17 65 631 38 56 703 20 891 166240 47 314 15 46 93 429 99 543 660 76 706 77 96 840 69 82 993 167250 603 35 88 97 462 522 763 89 832 33 45 973 168134 265 305 27 56 88 420 78 524 634 748 61 82 958 86 169012 160 203 463 837 72 170037 314 40 619 68 706 78 810 39 62 66 959 92 171023 67 80 162 328 50 86 424 29 43 54 98 612 799 845 67 92 900 7 172173 311 53 616 829 917 173004 89 126 53 318 26 57 416 509 635 80 804 45 80 951 53 73 174009 40 416 55 519 35 69 612 47 787 871.

175130 69 306 433 56 546 91 831 52 990 95 176097 101 226 94 355 97 469 648 55 738 988 177039 238 70 328 81 538 58 643 94 830 178056 58 202 34 457 558 60 631 38 704 935 47 49 179023 458 75 564 83 614 49 873 916 180004 9 73 176 384 91 422 539 52 682 703 918 181100 45 148 75 79 304 32 99 450 77 561 65 621 22 784 941 81 182051 252 97 309 31 499 557 612 76 90 842 92 949 70 183030 112 29 34 64 246 375 90 330 608 31 49 72 705 61 95 899 954 184113 51 94 211 25 44 382 672 75 78 740 68 71 903 12 185061 139 216 27 301 71 98 737 186040 221 382 419 59 516 685 713 91 824 27 56 912 187038 105 47 64 220 84 401 634 740 853 83 974 188053 58 83 131 297 300 581 85 627 970 189058 120 40 243 412 48 511 67 908 12 59 190254 334 410 610 83 781 824 50 73 941 99 191013 278 309 535 620 32 861 909 92 192005 79 127 219 85 389 558 77 193024 35 170 353 415 2 555 508 18 24 33 601 827 950 80 194023 160 82 211 20 320 56 68 511 68 96 99 608 71 861 967 195035 57 165 233 398 426 34 714 79 81 801 952 74 196029 58 145 57 202 81 354 58 446 624 90 788 856 929 60 197145 237 42 46 94 350 436 46 501 3 624 33 82 716 91 806 34 83 198046 51 152 370 89 99 487 507 41 69 88 95 655 85 704 44 818 199283 370 537 40 90 748 886.

200031 104 303 495 718 54 843 940 75 201029 81 137 68 354 466 538 608 39 711 49 92 872 96 901 60 78 202034 89 254 348 467 505 619 77 728 43 49 51 839 952 55 203002 51 90 358 497 555 88 664 801 17 91 204144 227 326 43 457 64 653 754 205147 215 74 84 318 674 746 916 206177 354 443 803 910 207086 114 292 395 431 52 742 905 19 61 208042 176 339 482 631 78 704 40 94 855 925 66 209104 49 200 29 57 394 402 584 85 681.

SKRZYNKA DO LISTÓW

— **Dugoletni abonent.** Korzystanie ze świadczeń Zakładu Ubezp. Prac. Umysłowych (renta inwalidzka, starcza, pomoc lecznicza itp.) jest uzależnione od przebycia w ubezpieczeniu „okresu wyczekiwania", który wynosi 60 miesięcy składkowych (a więc 5 lat). Renta starcza po ukończeniu 65 lat życia, lub 60 lat, o ile pracownik osięgnął 480 miesięcy składkowych, a 55 l. o ile pracownica osiągnęła 420 mies. składowych. Renta inwalidzka w razie obniżenia zdolności do wykonywania zawodu, niezależnie od wieku, wskutek upadku sił fizycznych lub umysłowych, poniżej 50 proc. zdolności osób zdrowych. Wysokość świadczeń zależna od ilości miesięcy składkowych. (K)

— **J. L.** Nie posiadamy nowojorskiej księgi adresowej. (K)

— **L. K.** Ustawa z 11. 12. 1923 o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państw. W art. 28 przewidziane jest przeniesienie w stan spoczynku na prośbę funkc. a) bez względu na wiek z powodu ułomności cielesnej lub upadku sił fizycznych lub umysłowych; b) bez względu na zdolność do służby, gdy przekroczył 60 lat życia; c) gdy uzyskał prawo do pełnego uposażenia emerytalnego i ukończył 55 lat życia. (K)

— **St. N.** Pracownik traci prawo do urlopu, jeżeli sam rozwiązał umowę pracy (art. 3 ustawy o urlopach), zatem Panu nie przysługuje urlop. (K)

— **Czerwony kapturek.** Urząd Pożyczek Państwowych ,Warszawa, ul. Senatorska 29. (K)

— **Z. P.** Prawa z umowy najmu przeszły na żonę Zmarłego a Pańską matkę. (K)

— **H. P. Poznań.** Owszem, na 100 proc. stawki przedwojennej. (K)

— **T. C. B.** Oszczędności przedwojenne złożone w Banku Ludowym utraciły wartość wskutek dewaluacji. Może Pan domagać się przeliczenia ich w takim stosunku, w jakim przeliczono udziały członków banku. Skarga sądowa jest bezcelowa. (K)

— **P. M. Budziński.** Należy pisać „załączam" lub „przesyłam jako załącznik". (K)

Skrzyń dostawcy
OD PÓŁ WIEKU POWSZECHNIE ZNANY ZE SKUTECZNOŚCI
EKSIKANS
St. Górskiego
POT
RĄK
NÓG
PACH
usuwa po 1 użyciu
NISZCZY BRODAWKI SKÓRY STWARDNIENIA ODCISKI
ARAGO
ST. GÓRSKIEGO WARSZAWA
ŻĄDAĆ WSZĘDZIE
Pw 6968

Saletra norweska 13%

Saletra norweska, zawierająca 13% azotu w czystej formie saletrzanej jest dzisiaj najtańszym saletrzanym nawozem azotowym. Nieoceniona pod buraki, idealna jako nawóz pogłówny na oziminy, wielokrotnie zwiększa plony.

nw 9559

Żądać w organizacjach rolniczo-handlowych.

Dnia 24 b. m. 1930 r. rozstał się z tym światem, po znojnem życiu i długich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., nasz najlepszy, najdroższy, ukochany mąż i ojciec, ś. p.

Teodor Neyman

sodalis marianus

w 51 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 27 b. m. o godzinie 14 z domu żałoby, na cmentarz parafjalny przy ulicy Bukowskiej. Nazajutrz o godzinie 9 w kościele św. Marcina odprawi się mszę św. za spokój duszy drogiego Zmarłego.

W ciężkim bólu i nieutulonym żalu pogrążeni

Poznań, św. Marcin 57.

żona, dzieci i rodzina.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

dw 4601

Najstarszy Zakład pogrzebowy P. Piasecki. Poznań. Klasztorna 14. Telefon 2703.

Dnia 23 marca 1930 r., zmarł, ś. p.

Dr. med. Tadeusz Dembiński

były długoletni prezes Wydziału Lekarskiego Tow. Przyj. Nauk w Poznaniu.

W Zmarłym straciliśmy gorliwego i oddanego pracownika na polu wiedzy i etyki lekarskiej, przejętego głębokiem poczuciem obywatelskiem lekarza i zacnego kolegę.

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 26 b. m., o godz. 12, z kościoła św. Marcina.

Cześć Jego pamięci! zw 22 504

Zarząd i Wydział Lekarski

Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu.

†

W poniedziałek, dnia 24 b. m., o godz. 20,45 zasnął w Bogu, mój najdroższy mąż i ojciec, ś. p.

Aleksy Waniorek

em. nauczyciel

Pogrzeb odbędzie się dnia 27 b. m. po południu o godzinie 16 z kaplicy św. Józefa.

W ciężkim smutku pogrążeni

zw 22517/18 **żona i synowie.**

Podziękowanie.

Wszystkim, którzy oddali ostatnią przysługę przez wzięcie udziału w pogrzebie, od których doznaliśmy tyle szczerego serca i współczucia, za kwiaty i wieńce z powodu zgonu najdroższej żony, córki, siostry i wnuczki, ś. p. zw 22 506

Władysławy z Pierzchawków Machnickiej

a szczególnie Wiel. Duch. oraz lekarzowi p. Dr. Słonińskiemu za troskliwą opiekę w czasie choroby i wszystkim Krewnym, Znajomym składają serdeczne

Bóg zapłać!

W ciężkim smutku pogrążeni

mąż i rodzina.

Poszukuje się zaraz

składu w śródmieściu

możliwie o 2 oknach.

Zgłoszenia przyjmuje „PAR" Poznań, ulica 27 Grudnia 18, pod nr. 13,46

Pw 10191-18,46

Szukam dzierżawy folwarku

400—600 mórg pszenno - buraczanej ziemi, blisko stacji kolejowej, możliwie w Poznańskiem wzgl. południowej części Pomorza. Jestem zawodowym, doświadczonym rolnikiem, obywatelem polskim, narodowości niemieckiej. Wyczerpujące oferty z żądaną wpłatą, uprasza się do eksp. Kurjera Poznańskiego pod zw 22 394

Dnia 23 marca r. b., zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., po krótkich cierpieniach, ś. p.

Dr. Tadeusz Dembiński

b. prezes Tow. Kolon. Wak. i Stacyj Sanitarnych „Stella".

Towarzystwo nasze, którego Zmarły był długoletnim członkiem, a od r. 1920—1925 prezesem, z wdzięcznością jaknajwiększą wspominać będzie czcigodne Jego Imię, znając serdeczną troskę o dobro, fizyczne i duchowe, biednej dziatwy polskiej, oddawanej pod opiekę „Stelli".

Cześć pamięci zacnego Obywatela!

Zarząd „Stelli", Tow. Kolon. Wakacyjn. i Stacyj Sanitarnych w Poznaniu.

Czesław Kędzierski sekretarz. **Prof. Dr. Paweł Gantkowski** prezes.

dw 4600

W dniu 24 marca 1930 r. rozstał się z tym światem, ś. p.

Teodor Neyman

wiceprezes Związku Drogerzystów Rzeczypospolitej Polskiej.

Zmarły był jednym z najgorliwszych członków naszej organizacji, pracując długi szereg lat tak w Głównym Zarządzie jak i w poszczególnych komisjach, to też pamięć o Nim w szeregach naszych nigdy nie wygaśnie.

Związek Drogerzystów Rzeczypospolitej Polskiej.

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 27 b. m. o godzinie 14 z domu żałoby św. Marcin 57. zw 22516

W dniu 23 b. m. rozstał się z tym światem, opatrzony Sakramentami św., po krótkiem cierpieniu, ś. p.

Dr. med. Tadeusz Dembiński

b. pierwszy Naczelnik Izby Lekarskiej Poznańsko-Pomorskiej

Izba Lekarska, Ustawą Rządu Polskiego do życia powołana, zawdzięcza ś. p. pierwszemu swemu Naczelnikowi silne podstawy swej organizacji oraz wysoki poziom pojęć o etyce lekarskiej jako niezbędnemu regulatorowi życia lekarskiego. W kronikach Izby pozostanie postać ś. p. Zmarłego zawsze żywą, otaczaną przez wszystkie czynniki Izby należną Jej czcią i wdzięcznością. zw 22508

Zarząd Izby Lekarskiej Poznańsko-Pomorskiej

(—) Dr. Wieleński Pisarz Izby. **(—) Prof. Dr. Paweł Gantkowski** Naczelnik Izby.

Za niezliczone dowody współczucia, mnóstwo wieńcy i kwiatów oraz udział w pogrzebie naszego ukochanego syna i brata, ś. p.

Tadeusza Dobroczyńskiego

składamy szczerze wzruszeni i z niezatartą wdzięcznością, z głębi serca płynące zw 22505

Bóg zapłać!

w szczególności Wiel. Duchowieństwu, Dyrekcji Banku Cukrownictwa, a przedewszystkiem pp. dyr. B. Mikulskiemu i Ł. Ziemiaczkowskiemu, Koleżankom i Kolegom Banku Cukrownictwa, Zarządowi i Członkom Związku Zawodowego Pracown. Bank., Dowódcy i pp. Oficerom I. Batalj. Balonowego w Toruniu, pp. Oficerom 14 p. a. p. Wlkp., jak również Dowództwu za stawienie orkiestry pułkowej, Dzielnicowemu Wydz. Sokolic z pp. Dr. Rozmiarkową, prezydentową Żychlińską i senatorową Hedingerową na czele, gniazdom Sokolic Leszno, Wronki, Kostrzyn, Łazarz, Śródka, specjalnie zaś zarządom gniazd Poznań XII. (Śródmieście) i Wilda za asystę z sztandarami, Zarządowi Okręg. Pozn. Sokołów, wszystkim Druhnom i Druhom, Urzędniczkom i Urzędnikom Związku Gosp. Spółdz. Mlecz. w Poznaniu, b. Rodakom z obczyzny, wszystkim Krewnym oraz wielkiej rzeszy Znajomych i Życzliwych. Osobno dziękujemy p. Dr. St. Salkowskiemu za troskliwą opiekę lekarską w czasie choroby Zmarłego.

Rodzice i bracia.

W poniedziałek, 24 marca 1930 r., o godz. 4 nad ranem, zasnął w Bogu, po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, mój ukochany ojciec oraz najdroższy teść, ś. p.

Klemens Grochowski

właściciel apteki w Kłecku

przeżywszy lat 75. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 27 b. m., po południu o godzinie 4.

W ciężkim smutku pogrążeni

syn z żoną.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

Kłecko, 27 marca 1930 r. zw 22798

Swemu Czcigodnemu Prezesowi i Założycielowi, ś. p.

Dr. med. Tad. Dembińskiemu

zasłużonemu Lekarzowi, specjaliście chorób uszu, gardła i nosa.

W smutku pogrążeni

Koledzy

Członkowie Polskiego Tow. Oto-Laryngologicznego, sekcji poznańsko-pomorskiej.

zw 23512

✝

Dnia 22 marca zginął śmiercią tragiczną nasz najukochańszy synek, nigdy niezapomniany braciszek, ś. p.

Mieczysław Buda

w 11 wiośnie życia. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 27. b. m. o godz. 4 po poł. z domu żałoby przy ul. Dąbrowskiego nr. 115 na cmentarz parafjalny, — o czem zawiadamiają wszystkich Krewnych i Znajomych d 4603

w nieutulonym smutku pogrążeni

rodzice z synkiem i córkami.

Poznań, 25. III. 1930 r.

Zakład pogrzebowy „Bracia Nowak", Poznań, Plac Nowomiejski 10, tel. 10-46.

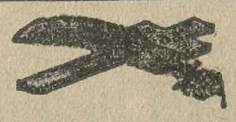

Dnia 23. 3. 1930, o godz. 2,15 zasnął w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Olejami św., mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy ojciec, teść, szwagier, wujek i dziadek, ś. p.

Antoni Kluczyk

przeżywszy lat 62. Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 26 b. m., o godz. 16, z kostnicy św. Józefa na ul. Bukowską.

W ciężkim smutku pogrążeni

żona, dzieci i rodzina.

Św. Marcin 3. dw 4602

Najstarszy Zakład pogrzeb. P. Piasecki. Klasztorna 14. telefon 2769.

W pierwszą bolesną rocznicę śmierci żony mej, ś. p.

Elżbiety Okuliczowej

odprawi się

nabożeństwo żałobne

w kościele św. Marcina w czwartek, 27 marca r. b. o godzinie 8,30 rano, o czem zawiadamia Krewnych i Znajomych

mąż.

zw 22422

Podziękowanie.

Wszystkim, którzy oddali ostatnią przysługę przez wzięcie udziału w pogrzebie, od których doznaliśmy tyle szczerego współczucia i za wieńce, z powodu zgonu naszego kochanego ojca, teścia i dziadka, ś. p.

Antoniego Bytońskiego

składa serdeczne zw 22496

Bóg zapłać!

rodzina.

Podziękowanie.

Wszystkim, którzy oddali ostatnią przysługę przez wzięcie udziału w pogrzebie, od których doznaliśmy tyle szczerego serca i współczucia, za kwiaty i wieńce z powodu zgonu najdroższej żony, matki, córki i siostry, ś. p.

Haliny z Pinieckich Walkowiakowej

a szczególnie Wiel. Duch., Pp. Dr. Lekarzom Szpitala Miejsk., a przedewszystkiem P. Dr. Płotkowiakównie za troskliwą opiekę w czasie choroby, Urzędnikom Alfa-Laval i Gloria za piękny wieniec, Dyrektorowi i Urzędnikom Firmy Singer, Urzędnikom Firmy H. Cegielski oraz wszystkim Krewnym i Znajomym składają serdeczne

Bóg zapłać!

zw 22413

W ciężkim smutku pogrążeni

mąż z rodziną.

„NATURALIS“

FARBA DO WŁOSÓW

od pół wieku w użyciu.

Momentalnie farbuje włosy na wszystkie odcienie.

SIWYM WŁOSOM PRZYWRACA PIERWOTNY KOLOR.

Sposób użycia w każdym pudełku.

Do nabycia wszędzie. nw 8897

UWAGA!

Zastępczynie i zastępcy losowi!

wprowadziliśmy nowy system sprzedaży OBLIGACYJ PAŃSTWOWYCH w grupach na raty!

NAJWYŻSZE STAWKI PROWIZYJNE!

WYSYŁAMY DO WAS NASZEGO INSPEKTORA!

Wzywamy wszystkich tych, którzy dotąd sprzedażą obligacyj premjowych i dolarowych na raty się już zajmowali, jakoteż i tych którzyby sprzedażą tą zająć się chcieli, by we własnym interesie zgłosili się osobiście od godziny 10 rano do godziny 1 w południe do p. H. FRISCHA: w dniu 25, 26 i 27 marca r. b., w POZNANIU, Hotel Britanja; w dniu 28 i 29 marca r. b., w GNIEŹNIE, Hotel Centralny; w dniu 30 i 31 marca r. b., w INOWROCŁAWIU, Hotel Pod Lwem. 1 w 1285

Otrzymacie **gwarantowaną wypłatę pełnej najwyższej prowizji** ewentualnie **stałą pensję i zwrot kosztów podróży!** — PP. z najbliższej okolicy zgłaszający się u naszego inspektora otrzymują **zwrot kosztów podróży!**

Poszukuje się zaraz

ORKIESTRY

TRIO lub KWARTET. Zgłoszenia

Cafe„ Esplanad“, Tczew.

nw 9698

ELEWA

z lepszem wykształceniem **poszukuje zaraz** zw 22491

Rolnik, Oborniki.

Poszukuje się zaraz

I. skrzypka i dobrego pianisty

z dużym repertuarem i możl. grywać muszą na więcej instrumentach. Zgłoszenia Hala Miejska Tczew.

nw 9699

Podróżujący

zaprowadzeni dobrze w branży meblarskiej i tapicerskiej, **poszukiwani** na wszystkie dzielnice.

Oferty z referencjami kierować:

Przędzalnia włosia i tkalnia pasów meblowych Sortownia włosia i szczeciny, fabryka powroźnicza

STEFAN JASKOWSKI — RAWICZ.

zw 22 510

Wielkie wydawnictwo w Polsce poszukuje inteligentnych, sumiennych i energicznych

zastępców

na Poznań i województwo Poznańskie, dysponujących własnym lokalem i mogących zorganizować odpowiedni sztab subzastępców. Dajemy bardzo wysokie warunki prowizyjne i reflektujemy li tylko na osoby poważne i godne zaufania. Wyczerpujące oferty z podaniem dotychczasowej pracy oraz życiorysem z fotografją prosimy skierować pod **„Doświadczony“** do Biura ogłoszeń

F. STATTER — KRAKÓW — RYNEK 8

nw 9701

Fabryka wyrobów cukrowych, czekoladowych i masy marcepanowej odda

przedstawicielstwo

na część Wielkopolski. Reflektuje się tylko na pierwszorzędną siłę. **Gwarancja obowiązkowa.** Oferty proszę skierować pod **„D.3999“** do Biura Ogłoszeń **WALLIS, TORUŃ.** nw 970

Tapety!!!

Niebywała okazja korzystnego zakupu

u

Zb. Waligórskiego

tylko naprzeciw poczty

Poznań, ul. Pocztowa 31.

zw 22511/5

Gnieźnieńska

Loterja na konie

Cena losu zł 1,—, 11 losów zł 10,— wyłącznie porto lub za zaliczeniem.

Ciągnienie dnia 28 kwietnia rb.

Poleca sp 891

Felicja Kaschowa,

kolektura Loterji Państw.

Gniezno, ulica Tumska 5. telefon 200

P. K. O. Poznań 20 7907.

Ile można wygrać?

W mojej kolekturze można jeszcze wygrać w piątej klasie aż do dnia 10 kwietnia.

1 los		250 000
2 losy	po	150 000
1 los		75 000
1 los		60 000
1 los		25 000
2 losy	po	20 000
13 losów	po	15 000
20 losów	po	10 000
34 losy	po	5 000
89 losów	po	3 000
106 losów	po	2 000
317 losów	po	1 000
397 losów	po	600
41 618 mniejszych		

Losy klasy bieżącej można jeszcze nabywać,

Antoni Kędziora,

Kolektura Loterji Państwowej w Poznaniu.

Sieroca 5/6.

zw 22500

EXPRESS

Na raty

miesięcznie **20 zł**

Kromczyński, Poznań

Aleje Marcinkowskiego 5.

Agenci do sprzedaży maszyn do szycia potrzebni.

Pw 9 674/5-12.330

Drukarską

małą maszynę

do perforowania

kupię.

Proszę o oferty do Kurjera Poznańskiego pod **zp 22 477**

Poszukuję zaraz zdolnej

stenotypistki

z praktyką w biurze adwokackiem, władającej językiem polskim i niemieckim w słowie i piśmie. Znajomość stenografji pożądana. Piśmienne zgłoszenia z odpisem świadectw do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod **zw 22 507**

10

zasadniczych zalet samochodów

PRAGA

Dziesięć wysokowartościowych cech, którym **PRAGA** zawdzięcza swój sukces:

1. **odejmowalne cylindry silnika**
2. **aluminjowe głowice cylindrów**
3. **przymusowy napęd dynama**
4. **cztery chyżości**
5. **kula kardanowa, przenosząca reakcje**
6. **karter silnika i skrzynka biegów z alumin.**
7. **serwofrein oliwny** patent **PRAGA**
8. **stróż oliwienia** patent **PRAGA**
9. **automatyczny wskaźnik kierunku** patent **PRAGA**
10. **centralne oliwienie podwozia** patent **PRAGA**

PRZEDSTAWICIELSTWA:

1) Poznań:
„PRAGA“ AUTOMOBILE
Plac Wolności 11
Tel. 55-33. Telegr. „Autopraga“.

2) Warszawa:
Inż. ST. NAWAKOWSKI, Sp. z o. o.
Kredytowa 4
Tel. 291-34. „Telegr. Centropług“.

3) Lwów:
HENRYK BUCHSTAB
Jagiellońska 7. Tel. 3-05.

4) Kraków:
MAREK PREGER
Kremerowska 6. Tel. 23-67.

Centralne Warsztaty Naprawy i Składy Części Zapasowych:

„Oświęcim“

Zjednoczone Fabryki Maszyn i Samochodów S. A.

Oświęcim II.

Telefon 47. Telegr. „Famis“.

Tw 1302

Według ogłoszenia umieszczonego w nr. 64 Monitora Polskiego z dnia 18 marca 1930, odbędzie się dnia 10 kwietnia r. b. przed południem, o godz. 11

WALNE ZGROMADZENIE

akcjonarjuszów Banku Związku Spółek Zarobkowych na sali posiedzeń Banku naszego w Poznaniu, Plac Wolności 15.

Porządek obrad obejmuje następujące przedmioty:

1. Sprawozdanie Zarządu z czynności za rok operacyjny 1929 i przedłożenie bilansu oraz rachunku strat i zysków per 31 grudnia 1929.
2. Sprawozdanie Rady Nadzorczej oraz Kuratora.
3. Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za rok 1929, udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej oraz uchwała co do podziału zysku.
4. Zmiana statutu w celu uzgodnienia go z polskiem prawem o spółkach akcyjnych z dnia 22 marca 1928, przytem zmiana przepisów co do minimalnej ilości członków Zarządu, co do głosowania przy wyborach i co do zbywalności akcyj imiennych.
5. Wybór członków Rady Nadzorczej. Pw 10 190-13,34
6. Osobna uchwała akcjonarjuszów uprzywilejowanych serji A. do punktów 4 i 5.
7. Wolne wnioski.

Akcjonarjusze, pragnący wziąć udział w Walnem Zgromadzeniu winni najpóźniej w poniedziałek, dnia 7 kwietnia r. b., do godz. 14,30 złożyć w kasie Banku w Poznaniu wykaz numerów akcyj, mających brać udział w Walnem Zgromadzeniu i oprócz tego, o ile akcje nie znajdują się w aserwacie Banku, akcje same, albo, o ile akcje są w przechowaniu jednego z Oddziałów Banku, poświadczenie tegoż na złożone akcje lub też kwit notarjusza polskiego na złożone u niego akcje, względnie taki sam kwit konsula polskiego dla akcjonarjuszów zagranicznych.

BANK ZWIĄZKU SPÓŁEK ZAROBKOWYCH
Spółka Akcyjna.

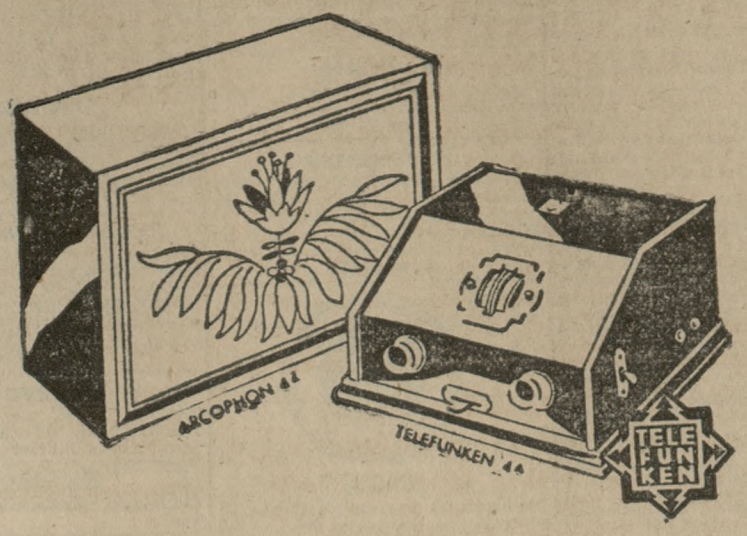

Oszczędny 4-lampowy aparat radjowy

TELEFUNKEN 4A/30

na baterję. (Z aparatem zasilającym przyłączyć można również do sieci elektrycznej). Pw 9 700-12,157

Do tego ogólnie lubiany głośnik

ARCOPHON 4z

światowej marki **TELEFUNKEN.**

W następujących firmach nabyć można aparaty Telefunken i tamże zażądać bezpłatnej demonstracji w swoim mieszkaniu.

Poznań: „Emka", Wrocławska 30. Kachlicki, ul. Seweryna Mielżyńskiego 1. M. Pachulski, pl. Wolności 11. Pozn. Tow. Telefonów, Jasna 9 i Fr. Ratajczaka 39. „Radjoton", Półwiejska 4. „Elektrovox", Półwiejska 30. Rybacki, Piekary 24. Stajewski, Stary Rynek 65.

Gniezno: „Elektra", Mieczysława 15. Glazowski, ul. Chrobrego 8. Gust. Dąbrówki 11.
Leszno: Elektrownia.
Wolsztyn: Czarnecki, ul. 5. Stycznia 65.
Międzychód: Furchheim, Wiktorowo p. Międzychód.
Krotoszyn: Pawlak, Rynek 26.
Ostrów: Tasiemski, Kolejowa 34.
Pleszew: Rzaniak, Sienkiewicza 7.
Września: Nowakowski, Sienkiewicza 29.

AGENTÓW

na wysoką prowizję poszukuje do sprzedaży maszyn do szycia na miasto Poznań, powiaty: Poznań, Środa, Września, Jarocin, Pleszew, Śmigiel, Kościan, Wągrowiec.

E. Kromczyński, Poznań,
Aleje Marcinkowskiego nr. 5.
Pw 10 140/1-12,303/4

Kupię zaraz

APTEKĘ

w b. zab. pruskim w gimnaz. mieście z zaliczką 100 tysięcy i więcej. Oferty Kurjer Pozn. zw 22509

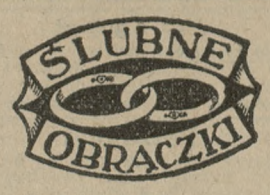

w wielkim wyborze po cenach bardzo niskich poleca

W. KRUK, jubiler

Poznań, ul. 27 Grudnia 6.
zw 22468

Oprawy książek
wszelkiego rodzaju
Introligatornia
Drukarni Toruńskiej
T. A. w Toruniu
ul. św. Katarzyny 4.

Inżynier-akwizytor

młody, dzielny — **potrzebny** do biura większego koncernu fabryk maszynowo-kotłowych. Oferty z świadectwami, fotografją i podaniem warunków upr. się nadsyłać do eksped. Kurjera Pozn. pod zw 22 495

KAPELMISTRZ!

Były **kapelmistrz** wojsk niem. i armji polskiej, Wielkopolanin, rutynowany, z temperamentem, posiadający świadectwa z egzam. państw., długoletni dyrygent orkiestr symfonicznych i dętych, dobry wyszkoleniec orkiestry, z własnym wielkim repertuarem nut, **poszukuje** odpowiedniej posady **zaraz lub później.** Łask. zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 22 511

Poważne Towarzystwo Ubezpieczeń poszukuje

dzielnego fachowca

dla działów A. C. O. C. Wypadki i Życie. Posada do objęcia od 1 kwietnia r. b. Łaskawe zgłoszenia uprasza się pod zw 22 519 do eksp. Kurjera Poznańskiego.

Poszukuje się

2 ubikacyj

na biura, z obszerną składnicą i garażem, możliwie w centrum. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod **zw 22503**

Do sprzedaży w Krakowie, w śródmieściu, tuż przy Rynku i niedaleko dworca kolejowego — obok głównej poczty

realność

składająca się z parceli 2270 metrów kwadratowych i stojącego na niej domu 2-piętrowego. W domu wolne całe I. i połowa II. piętra. Zgłoszenia i informacje kierować: **Związek Obrony Kresów Zachodnich, Kraków, ul. Wielopole 4.**
zw 22 493

Browar na prowincji

szuka dla swych wybornych, w Poznaniu już dobrze wprowadzonych piw także **dobrze wprowadzonego**

solwentnego hurtownika

Oferty proszę do Kurjera Pozn. **zw 22492**

Ubikacje na biura

nie wyżej I. piętra, w górnej części miasta (Gwarna, św. Marcin), **poszukiwane zaraz.** Oferty do eksped. Kurjera Pozn. pod zw 22 513

Duży lokal

przy Starym Rynku na I. piętrze, na cele handlowo-przemysłowe **do wynajęcia zaraz.** Oferty Kurjer Poznański, **Filja Stary Rynek rw 9236**

Unieważniam akcepty

kaucyjne na zł 20000 (dwadzieścia tysięcy zł), złożone w firmie **G. Gerlach w Warszawie, Ossolińskich 4.**

ZYGMUNT GAWROŃSKI, Libelta 3.
zw 22 499

Zwapnienie żył.

Zdenerwowania, osłabienia. Żądać bezpłatnej broszury o nieszkodliwem leczeniu domowem od

Dr. GEBHARD & Co., Gdańsk nr. 56.

PRZETARG PRZYMUSOWY

Nieruchomość, położona w Mierucinie pow. Mogilno, i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu, zapisana w księdze gruntowej Mierucin tom IV. karta 54, w obszarze 17,46,05 ha. z czystym dochodem 65,13 tal. wartość użytkowa nieruchomości 228 mk. oraz 9,00 mk. rocznego podatku budynkowego. Nieruchomość składa się z budynków: a) dom mieszkalny z podwórzem, ogrodem domowym i osobnym ustępem, b) stajnia i świniarnia, c) stodoła z wozownią, d) chlew z mieszkaniem, e) szopa do maneżu, f) rola, łąka, na imię żony rolnika Feliksy Kędzierskiej z domu Grzegorczyk i męża jej Michała Kędzierskiego, obecnie w Mogilnie, zostanie dnia 12 czerwca 1930 r. o godz. 10 przed poł. wystawiona na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, pokój nr. 8. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 22 października 1929 r. Niniejszem wzywa się wszystkich, których prawa w chwili zapisania wzmianki o przetargu nie były w księdze gruntowej uwidocznione, aby się z niemi zgłosili najpóźniej w dniu przetargu, przed wezwaniem do wnoszenia ofert i prawa te uprawdopodobnili, gdyby wierzyciel im przeczył. W razie niezastosowania się do powyższego wezwania, prawa te przy oznaczeniu najniższej oferty nie zostaną wcale uwzględnione, a przy rozdziale ceny kupna dopiero po roszczeniu wierzyciela i innych prawach.

Mogilno, dnia 21 stycznia 1930 r. nw 9584
Sąd Grodzki.

1. N. 4/29

UCHWAŁA

W sprawie upadłościowej Tuliszka w Buku zatwierdza się przymusową ugodę na warunkach dolecenia ugodowego upadłej dłużniczki z dnia 22 lutego 1930.

Grodzisk, dnia 24 marca 1930. nw 9583
Sąd Powiatowy.

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1 790 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10

1 SPRZEDAŻE

Fabrykę
wód mineralnych, Poznań, sprzedam, lub wspólnika. Adres wskaże Kurjer zdw 37 380

Parcela
budowlana 10 000 m² w całości lub częściowo w śródmieściu w Mosinie na sprzedaż. 1 m² 1,75 zł. St. Rumińska, Mosina. Budzyńska. zdw 37 369

Ogrodnictwo
przy Poznaniu, 28 mórg, dom pięciopokojowy kompletne inwentarze, przy wpłacie 20.000 — spiesznie sprzedam. Nowy Rynek 3, Ceramika zdw 37 427

2 domy
chlew, z ogrodem, spiesznie na sprzedaż, cena według ugody. — W. Cieślak, Czempiń, Steszewska 8. zdw 37 418/9

Skład
kolonjalny z towarem, maglem, mieszkanie 2 pokojowe, kuchnia. Adres Kurjer zdw 37 385

Meble
na raty i za gotówkę po najniższych cenach poleca Szpryngacz, Wielka 13. Klienteli zamiejscowej odstawiamy własnym samochodem. Pw 9757

Skład
towarów krótkich z towarem i mieszkaniem na prowincji z powodu choroby na sprzedaż. Zgłoszenia do Kurjera zdw 37 280/81.

Singera
maszyna dobra 100 zł. Marszałka Focha 176 (podwórze). zdw 37 530/1

Meble
najtaniej gotówkę, wysoki rabat. Marcin Żytkowiak, Chwaliszewo 5. zdw 37 459/60

Wielka
a tania wyprzedaż inwenturowa P. W. K., Wesołe, Miasteczko, pawilon 51, pokój 14 od 8—15. zdw 37- 243/5

Kapelusze
damskie, najnowsze modele poleca, przerabia i fasonuje po niskich cenach Julja Mayer, Poznań, Wodna 22. zdp 37 248/9

Ford
limuzyna za 1 800, gotowy do jazdy, spiesznie sprzedam. Telefon 21-94. zdw 37 541/2

Motor
2.2 H. P., zmienny prąd, tanio sprzedam. Oferty Kurjer zdw 37 415

Piekarnia
cukiernia, rynek mieście powiatowem, dobrze prosperująca, z powodu choroby od odstąpienia. Zgłoszenia Kurjer zdw 36 882

Fiat 503
4 cylindrowy, elegancka limuzyna, jak nowa. Buick 6 cylindrowy, otwarty, w bardzo dobrym stanie sprzeda korzystnie St. Kunz, Ostrów, Rynek 36, telefon 220. nw 9 684

Szkło okienne, jutę, listwy
(powystawowe) w przetargu sprzedam dnia 26 marca o godz. 10-ej. Wiadomość: Grunwaldzka 14. zdw 36 742

Wielki wybór
majątków ziemskich, folwarków, gospodarstw, kamienic, willi, młynów okazyjnych do sprzedania Rządkowski, Toruń, Chełmińska Szosa 52 zdw 35 155

Wóz
roboczy z dwoma końmi, z całym zaprzęgiem korzystnie do nabycia. Piotra Wawrzyniaka 9, Piechowiak. jw 3576

Wóz
półkryty na gumach. Tama Garbarska 5. zdw 37 406

Drogerja
z towarem, eleganckie urządzenie, skład, 2 pokoje, kuchnia, telefon. Potrzebna gotówka 15.000. Sprzedam zaraz Zgłoszenia Kurjer zdw 37 414

Naprawy
zegarków i biżuterji, oraz rytownictwo wykonuje w własnej pracowni starannie i przystępnie Chwiłkowski, św. Marcin 40. zdw 37 453

Sypialnia
lepsza, malowana w kolorze kości słoniowej, korzystnie na sprzedaż w stolarni, Kwiatowa 10. jw 3579

Pianino
sprzedam. Staszica 26, II ptr. lewo. zdw 37 528

Pianino
tanio sprzedam. Dolna Wilda 60, skład kolonjalny. zdw 37 527

Lisy
jasne — ciemne okazyjnie. Wierzbięcice 13, parter prawo. zdw 37 526

Fabrykę
wód mineralnych, śródmieście, 2 500, sprzeda „Informator", Ratajczaka 15. zdw 37 509

Skład
Stary Rynek, wskaże „Informator", Ratajczaka 15 (Pasaż). zdw 37 508

Skład bławatów
i towarów krótkich z towarem z powodu przejęcia innego przedsiębiorstwa natychmiast do sprzedania. Do przejęcia potrzeba około 5.000 zł. wtem jeden i pół roku dzierżawa zapłacona Oferty Kurjer zdw 36 886

Elegancką
sypialnię i jadalnię tanio oddam. Adres wskaże Kurjer zdw 37 472

Dom (willa)
z dużym ogrodem warzywnym i owocowym 5 lokatorami w Gnieźnie, nadający się dla emeryta lub ogrodnika z powodu zmiany stosunków rodzinnych, korzystnie na sprzedaż. Dla nabycy wolne zaraz 5 pokojowe mieszkanie. Zgłoszenia Bessert, Poznań, ulica Młyńska 9. zdw 37 408

Parcele
Śródmieściu, Łazarzu, Jeżycach, Ratajach, Wildzie, Dębcu, Ławicy, Solaczu, Winiarach, Puszczykowie pod dowolną budowę, dogodnych warunkach sprzedamy. Zgłoszenia: Hodowaniak, „Biuro Pracy", Plac Wolności 9. zdw 37 476

Skład
fryzjerski z mieszkaniem w Poznaniu sprzedam. Adres Kurjer zdw 37 488

Kiosk
w dobrem miejscu na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 37 491

Sypialnię
bardzo dobrze utrzymaną sprzedam. Cena 500 zł. Adres Kurjer zdw 37 505

Powózkę
(parkowiec) i konia sprzedam. Brycki, Junikowo. zdw 37 496

Św. Marcin
z powodu wyjazdu skład na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 37 493

Skład
na św. Marcinie natychmiast do oddania. Oferty Kurjer zdw 37 494

Samochód
Renault 4/28 model 28, kareta, 4 osobowy, w bardzo dobrym stanie sprzeda St. Jakubowski, Poznań, Kramarska 19/20. rw 9 225

Mieszkanie
pokój kuchnia za 2 letnią dzierżawę oraz wielki wybór większych „Komis", Sew. Mielżyńskiego 25 a. zdw 37 584

Sprzedam
domostwo, do tego 4 morgi ziemi w mieście handlowem. Zgłoszenia pod H. K., Agencja Kurjera Poznańskiego w Buku. nw 9693

Dom
parterowy, ogród na sprzedaż. — Agenci wykluczeni. — Gniezno, Rybna 12. nw 9695

Biurko
maszyna do pisania, regał do książek, stoły biurowe i krzesła sprzedam. Lehr, 27. Grudnia 6. Pw 10 178-58,115

Głośnik
marki „Seibt" sprzedam tanio. — Do obejrzenia w godz. 18—20, ul. Gąsiorowskich 5, II. piętro, prawo. Pw 10 177 58.114

Gospodarstwo
pięćdziesięciomorgowe kompletne, masywne 20.000. (Znaczek.) Laszkiewicz-Strojna, Grunwaldzka 5. zdw 37 567

Samochody
osobowe marki „Fiat" i „Mathis" w dobrym stanie sprzedam okazyjnie. Ignacy Bujakiewicz, Kobylin, Rynek 49. zdw 37 573

Tanio na sprzedaż
fortepian skrzydło, fuzja cal. 20 × 11.15 — 65, pistolet Parabellum 9 mm. z kolbą, pistolet Mauser 7.65 mm. z kolbą. Łaskawe zgłoszenia upraszam do Kurjera Poznańskiego zdw 35 969

2 duże
szafy od ubrań i zegar ścienny. Przemysłowa 29. Paszak. zdw 37 566

Remington
maszynę do pisania, jak nową, korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer zdw 37 569

Aparat
do zdjęć filmowych Ernemanna sprzeda Hepkowski, Colosseum, św. Marcin 65. Pw 10 186 13.27

Parcele — Parcele
Łazarz, Jeżyce, Solacz, Winiary, Wilda oraz centrum na dogodnych warunkach spłaty sprzedaje Biuro Techniczno-Agrarne, — Plac Wolności 9. zdw 37 560

Filmy
dobre programy dla kin objazdowych sprzeda tanio Hepkowski, Kino Colosseum, św. Marcin 65. Pw 10 187-13.26

Sztance
frykcyjna, balansowa, ekscentryczna, rewolwerówki, rewolwerówki uniwersalne, wiertarka 10 wrzecionowa (szpindlera) rozwiertarka 4 wrzecion. i różne inne maszyny sprzeda bardzo tanio „Zegar", Śrem. zdw 35 848

Rzeźnictwo
z nowoczesnem urządzeniem elektrycznem mieszkaniem dwupokojowem i kuchnią zaraz do sprzedania lub wydzierżawienia. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zdpw 36 888

Skład
rzeźnicki z dużem mieszkaniem zaraz do nabycia. St. Dopierała, Miłosław p. Września. zdw 36 851

Plac budowlany
na Łazarzu 1050 mtr. kw. parcele budowlana w Pusczykowie 10 000 mtr. kw., gospodarstwo 83 morgowe w Starołęce, ogród 33 morgowy w Dębcu sprzeda właściciel W. Popiel, Brzostów, p. Miasteczko pow. Wyrzyski. zdw 35 104

Kinom objazdowym
nadaje się sposobność do korzystnego nabycia filmów Hepkowski, Kino Colosseum św. Marcin 65. Pw 10 184 13.29

Jadalnię
elegancką, mało używaną, tanio sprzedam. Adres Kurjer zdw 37 059

Sprzedamy
korzystnie dom masywny przy najruchliwszej ulicy, nadający się na każde przedsiębiorstwo. — Wolne 4 pokoje i skład. „Rolnik" Spółdz. roln.-handlowa. Jutrosin. zdw 33 071

Meble
najtaniej kupuje się w firmie J. Szlachta, Wrocławska 15. zdw 31 689

Jajka wylęgowe
wszystkich rasowych kur, kaczek, gęsi, indyków i perlic oraz gołębie i króliki poleca Towarzystwo Ornitologiczne. Zgłoszenia Piotr Sterczała — Poznań, Mickiewicza 33. zdw 854

Zakład fryzjerski
damsko-męski nowocześnie urządzony sprzedam za 10.000. Adres Kurjer zdw 37 238

Rzeźnictwo
w dobrem położeniu z kompletnem urządzeniem z powodu choroby korzystnie zaraz do objęcia cena 2.000 zł. Zgłoszenia Kurjer zdw 37 246

Rower
prawie nowy na sprzedaż. Rzeczypospolitej 8, II. prawo. zdw 37 257

Zakład fryzjerski
dobrze prosperujący Jeżyce z powodu wyjazdu korzystnie cena 3.000 zł na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 37 256

Psa
ostrego wilka, tresowanego sprzedam. Wiadomość ul. Wały Leszczyńskiego 23, między godziną 4 a 5. zdw 37 233

Sypialnię
jadalnię, kanapę, 6 foteli, stół, starą wiolonczelę sprzedam Woźna 18, III. ptr. prawo. zdw 37 158

Zakład
fryzjerski wraz z mieszkaniem sprzedam. Oferty Kurjer zdw 37 156

Tanio
z powodu wyjazdu linoleum, kuchenka gazowa, serwis obiadowy, naczynia kuchenne, od 11 do 2. Różana 12, IV piętro lewo. zdw 37 333

Sprzedam
wózek sportowy korzystnie. Różana 15, parter, lewo. zdw 37 222

Sprzedam
wózek na resorach. Zgłoszenia Schachtschneider, Jeżycka 34. zdw 37 219

Sprzedam
powóz kryty w dobrym stanie — cena przystępna — wiadomość koszary 7-go pułku strzelców konnych przy ulicy Taborowej. zdw 37 218

Sprzedam
tanio nową krecią pelerynkę. — Adres Kurjer zdw 37 206

Skład żelaza
artykułów budowlanych i sprzętów kuchennych na prowincji z domem lub bez korzystnie na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 37 198

Parcele
pod dowolną budowę w Żabikowie sprzedam ul. Kościuszki. Józef Dehmel. zdw 37 165

Czy Szanowna Pani
lubi kupić tanio porcelanę, proszę udać się wprost do Hurtowni Porcelany, Wroniecka 24, w podwórzu. Serwisy 8½ zł. Stołowe 39. Noże, widelce alpaka 28. zdw 37 360

Skład
z regałami, mieszkaniem, towarem lub bez korzystnie na sprzedaż. Wronki. Powód: wyjazd. — Adres wskaże Kurjer zdw 37 319

Wózek
dziecięcy sprzedam. Rosiński, Kościelna 20. zdw 37 311

Bidety
tanio odda. Zgłosz. do Kurjera zdw 37 259

Łóżka
2 angielskie 100 zł. Poznańska nr. 8/10, lewo. zdw 37 345

Wyżlicę
2 polu dobrej tresury i młodego sprzedam, pod gwarancją, zaraz. Leśnik, Grudzielec p. Bronów. zdw 37 340

Parcela
1 400 m. kw. przy cytadeli zaraz na sprzedaż, 8 zł m. kw. Oferty Kurjer zdw 37 334

Maszyna do drukowania
marki „Multex" najnowszy model prawie nowa, oraz maszyna do pisania marki „Mercedes" tanio na sprzedaż. Zgłoszenia w firmie Hempowicz - Automobile, Poznań, ul. Patrona Jackowskiego 49, telefon 6515 — 2222. zdw 37 327

Skład spożywczy
obfitym towarem, dwupokojowem mieszkaniem, kuchnią, suchą piwnicą, gaz, elektryczność, śródmieściu, targi, można sprawdzić, sprzedam 14.000 gotówką. Adres Kurjer zdw 37 223

„Dźwignia"
transportująca na kozłach do 5 ton korzystnie na sprzedaż. Firma Hempowicz - Automobile, Poznań, ul. Patrona Jackowskiego 49 telefon 6515 — 2222. zdw 37 326

Prasa hydrauliczna
systemu Lorenza, nadająca się do wszelkich prac sztancowych oraz prasowych za ¼ ceny normalnej na sprzedaż w firmie Hempowicz-Automobile, ul. Patrona Jackowskiego 49, telefon 6515 — 2222. zdw 37 325

Skrzynie
rozmiar 67×47, wysokość 36, w każdej ilości, sztuka 2 zł. sprzedam. Adres Kurjer zdw 37 303

Bandonje
sprzedam. Kopernika 5, Piątkowiak. zdw 37 301

Altana
do sprzedania. — Gryszczyński, Podgórnik 1, obok Cytadeli. zdw 37 300

Pianino
jak nowe za gotówkę sprzedam. Zgłoszenia: Wały Król. Jadwigi 5, I. piętro, prawo. zdw 37 289

Lustro
antyczne, łóżka orzechowe z materacami. Jeżycka 36 a, II., lewo. zdw 37 287

Skład papieru
z towarem lub bez zaraz do sprzedania w śródmieściu. Adres wskaże Kurjer zdw 37 317

5 KUPNA

Brylanty
złoto srebro itd kupuje F. Tarkowska, Poznań, Plac Wolności 11. Pw 9656-10.111

Kupię
urządzenie składu kolonjalnego i magiel. Zgłoszenia Kanszelak, Szamotuły, dworzec. zdw 36 903

Kamienicę
nowoczesną w cenie od 90 do 100 tysięcy zł, kupię za gotówkę — wprost od gospodarza. Oferty Kurjer zdw 37 241

Składu
kolonjalnego z mieszkaniem poszukuję. Oferty Kurjer zdw 37 255

Kupię
okazyjnie modny brylantowy pierścionek damski. Oferty do Kurjera zdw 37 231

Szafę
do rzeczy tanio kupię. Oferty Kurjer zdw 37 193

Platformę
dobrze utrzymaną na 80 do 100 centnarów kupimy. Oferty pod zdw 37 136 do Kurjera.

Poszukuję
domu z ogrodem przy wpłacie 30 tysięcy. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 37 350

Kupię
rozlewaczkę do wódek o pojemnościach 1/20, 1/10 i 1/5 ltr. — J. Glinka, Poznań, Wrocławska nr. 26/30. zdw 37 390

Antykwarjusz
przyjezdny, 2 dni w Poznaniu, kupi dywany, porcelanę, srebro, bronzy i dzieło sztuki. — Oferty Kurjer zdw 37 392

Kupię
dobrze zaprowadzony skład kolonjalno-spożywczy z maglem, dwa pokoje, kuchnia. Agenci wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 37 430

Willę
lub domek z ogródkiem w Poznaniu lub blisko Poznania kupię. Kurjer rw 9 232

Parceli
budowlanej przy tramwaju poszukuję. Zgłoszenia zdw 37 587, z podaniem ceny, położenia.

Składu
próżnego na kolonjalkę z mieszkaniem w małem mieście poszukuję. Spieszne oferty i warunki Kurjer zdw 37 565

Kupię
elegancki amerykan (Sandschneider) na cztery osoby. Oferty proszę pod zdw 36 645

6 KAMIENICE

Kamienicę
sprzedam lub skład z towarem. Środa, Kilińskiego 6. zdw 35 345

Kamienica
(Wierzbięcice) nowoczesna, mieszkania 3 i 4 pok. komfortowe. — czynsz 10 000. Cena 115 000, wpłaty 25 000; 40 000 za rok, reszte 5 lat, — ewentualnie zamienię na mniejszą lub gospodarstwo. Leibrokówna, Umińskiego 25. zdw 37 324

Dom
śródmieście, dochód 3 400, za 28 000 wpłaty 25 000. Tomczak, Wierzbięcice 31, Poznań. zdw 37 437

7 PIENIĄDZ

100 zł
pożyczki poszukuję na 2 miesiące. Procent obiady. Oferty dw 4 590

150 000
wypożycze na lat 3—5 tylko na kamienice. I miejsce. Oferty z podaniem warunków i procentów do Kurjera zdpw 36 865

Poszukuję
zł 15 000.— na hipotekę na kamienicę, dobrze położoną, wartości 400 000.— bez zadłużenia. Zgłoszenia do Kurjera zdw 36 904

Wspólnika (czki)
1—2.000 zł gotówką może wstąpić do wytwórni cukierków dobrze prosperującej. Oferty do Kurjera zdw 37 252

Udział
wraz z posadą kierowniczą jest z powodu choroby do sprzedania w dobrze zapowiadającym się biurze technicznem. Oferty do Kurjera zdw 37 230

30.000,—
poszukuje zaraz na I. hipotekę. Płacę 12 proc. rocznie. Agenci wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer zdw 37 215

3.000,— zł
pożyczki szukam, daje 20 proc. rocznie i zupełne zapewnienie. — Oferty Kurjer zdw 37 200

20 tysięcy
wypożyczę na I. hipotekę za odstąpienie 3 pokojowego mieszkania. Oferty do Kurjera zdw 37 162

25.000
pożyczki na realność wartości 150.000, na I. hipotekę poszukuję. Pożyczającemu oddam skład z przyległem mieszkaniem. Oferty Kurjer zdw 37 275

4 — 6.000 zł
wypożyczę całkowicie lub częściowo od miesiąca do miesiąca za zastaw. Oferty z podaniem procentu do Kurjera zdw 37 268

Poszukuję
pożyczki 500 zł na przeciąg 6 miesięcy, zabezpieczenie zapewnione. Zgłoszenia do Kurjera zdw 37 464

Właścicielka
zaprowadzonego składu w centrum Poznania poszukuje wspólniczki czynnej lub cichej kapitałem 5—10 000. Zgłoszenia Kurjer zdw 37 516

Pożyczki
1 000 zł szukam na rok. Procent pokój ze śniadaniem od 1 kwietnia. Oferty dw 4 598

Gdynia
Która z pań pożyczy 10 tysięcy złotych po dobrym procencie na powiększenie dobrze zaprowadzonego biura, może objąć stałą posadę z miesięczną pensją 250 zł i wolnem mieszkaniem. Małżeństwo nie wykluczone. Łaskawe zgłoszenia firma Kila, Gdynia, Świętojańska. nw 9 702

15 000.— zł
pożyczki na I. hipotekę gospodarstwa podmiejskiego poszukuje Oferty do „Par", Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr 13.28 Pw 10 185-13.28

8 DO WYNAJĘCIA

Mieszkanie
6 pokojowe, słoneczne, obok Ogrodu Zoologicznego, odstąpię za cenę komfortowego kompletnego, nowego urządzenia z dywanami, obrazami prawdziwemi itp. za zł 18 500. Oferty do Kurjera zdw 36 801

Mieszkanie
pokój i kuchnia do wynajęcia 15. 4. 30 r. ul. Kopanina, M. Kamieniarz. zdw 37 240

Mieszkanie
pokój z meblami dla bezdzietnego małżeństwa zaraz do wynajęcia 1.000 zł rok dzierżawy. Patelski, ul. Naramowicka 15 a, Szeląg. zdw 37 237

3 pokojowe
komfortowe mieszkanie z meblami pierwsze piętro, balkon tuż przy placu Świętokrzyskim odda właściciel za odszkodowaniem mebli i pożyczką kilka tysięcy zł dzierżawa do końca roku. Proszę o śpieszne zgłoszenia do Kurjera pod zdw 37 180

Dwa
pokoje i kuchnie z meblami sprzedam. Marsz. Focha 111, dom boczny, parter, lewo. zdw 37 178

Mieszkanie
3-pokojowe, komfortowe, meblami śródmieście, wskaże Misiorny, św. Marcin 15, I. zdw 37 529

2 pokoje
z kuchnią na Jeżycach do wynajęcia. Zwrot kosztów 2 000 zł. Pośrednicy wykluczeni. Oferty do Kurjera zdw 37 397

Pokój
z kuchnią do wynajęcia. St. Kniat Poznań-Solacz, Grudzieniec 47. zdw 37 438

Mieszkanie
pokój, kuchnia, Jeżyce. Adres Kurjer zdw 37 423

Mieszkanie
3 pokojowe, komfort, częściowo umeblowane, korzystnie oddam. Adres wskaże Kurjer zdw 37 473

Próżne
dwa pokoje, „Fraguť", Półwiejska 31. zdw 37 466

2 pokoje
z ogrodem owocowo-warzywnym w Bninie, za 65 zł miesięcznie, rok naprzód, oddam. Dojazd z Poznania 30 minut autobusem. Stosowne dla rodziny urzędnika. Informacji udzieli Fr. Chwiłkowski, Śrem. zdw 37 454

Pokój
kuchnię urządzone odstąpię tanio natychmiast, blisko Poznania. Zgłoszenia Misiorny, ulica Wrocławska 13. zdw 37 279

Mieszkanie
3—4 pokojowe wskaże „Informator", Ratajczaka 15 (Pasaż) zdw 37 507

Mieszkanie
pokój kuchnia dzierżawa zgóry. Adres Kurjer zdw 37 498

Dziewczyna
starsza do posługi potrzebna Łabendowa Sienna 5. rw 9 226

Mieszkanie
1, 2, 3, 4, 5 za dzierżawę lub meblami zaraz wolne. Zgłoszenia: Szczepański, Kantaka 5, I. zdw 37 549

Pokój
kuchnia, 350 odstępne. Zgłoszenia: Szczepański, Kantaka 5, I. zdw 37 548

9 SZUKA MIESZK.

Młode małżeństwo
poszukuje od 1. 4. lub 15. 5 rb. 1 lub 2 próżnych pokoi z prawem używania kuchni. Zgłoszenia od odnajmujących lub właściciela wprost nadesłać do Kurjera zdw 36 541

Mieszkania
1 lub 2 pokojowego poszukuje. — Oferty Kurjer zdw 37 254

Mieszkania
3 pokojowego światłem elektr. z łazienką, prosto od gospodarza. Dzierżawa dwuroczna zgóry. — Oferty Kurjer zdw 37 188

Poszukuję
2 pokoi z kuchnią płacę zgóry dzierżawę. Oferty Kurjer zdw 37 318

Mieszkania
3 pokojowego z kuchnią, łazienką poszukuję możliwie w śródmieściu, wprost od gospodarza. Pośrednicy wykluczeni. Czynsz płacę gotówką zgóry. Zgłoszenia Kurjer zdw 37 282

Kto
z właścicieli domów odda pokój, kuchnię solidnemu panu. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer zdw 37 297

4 — 6 pokoi
miesięczny czynsz 300—400 zł lub półroczny zgóry, bliżej śródmieścia od gospodarza poszukuje małżeństwo ze znanej tutejszej rodziny. Zgłoszenia Kurjer zdw 37 497

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienię
mieszkanie, dwupokojowe śródmieście na trzypokojowe obojętnie jaka dzielnica, z ewtl. dopłatą. — Adres wskaże Kurjer zdw 37 203

Skład
próżny z mieszkaniem w Poznaniu zamienię na dwa pokoje z kuchnią. Oferty do Kurjera zdw 37 307

Zamienię
pokój i kuchnię suterenie na 2 pokoje, kuchnię. Strzałowa 7. zdw 37 386

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
umeblowany elektrycznem światłem, inteligentnemu panu wynajmę. Kosińskiego 10 parter, prawo. zdw 36 794

Pokój
wynajmę. Szyperska 21, I., lewo. zdw 36 522

Pokój
umeblowany oddam. Prusa 19, III., lewo. jpw 3 575

Pokój
umeblowany dwuosobowy od 1-go kwietnia wynajmę. Śniadeckich 17 III. lewo. zdw 37 532

Pokój
frontowy słoneczny inteligentnemu panu wynajmę. Wielkie Garbary 44, III. prawo. zdw 37 251

Pokój
umeblowany z całem utrzymaniem lub bez od 1 do wynajęcia. Maleckiego 13, parter, prawo. zdw 37 247

Pokój
tylko inteligentnemu panu, telefon w domu Ratajczaka 11 a, V. wejście III. piętro, prawo. zdw 37 229

Pokój
dwom panom wynajmę. Staszica 5, II., prawo. zdw 37 228

Na
wspólny pokój skromną panienkę. Adres Kurjer zdw 37 227

Pokój
czysty, oddzielny. Kopernika 3, IV. prawe schody. zdw 37 776

Elegancko
umeblowany pokój komfortowy, inteligentowi wynajmę od 1. 4. Zgłoszenia od godziny 4 Al. Marcinkowskiego 17, I., prawo. zdw 36 925

Pokój
wynajmę dla 2 panów, pianino. Spokojna 25, III. zdw 37 221

Pokój
dwom solidnym panom. Adres Kurjer zdw 37 202

Pokój
czysty, dobrze umeblowany. — Szwajcarska 16 (lampka) I. lewo. zdw 37 140

Pokój
umeblowany jednej osobie wynajmę. Sew. Mielżyńskiego 1, Malinowska. zdw 37 160

Panienkę
z pościelą przyjmę. Zielona 2, Ninner. zdw 37 159

Pokój
dla małżeństwa do wynajęcia. — Matejki 47, Śmieszalska. zdw 37 154

Pokój
do wynajęcia solidnemu panu od 1-go. Wierzbięcice 26, II. ptr. lewo. zdw 37 224

Centrum
słoneczny, balkonowy pokój dla jednej lub dwóch osób, ewentualnie używanie kuchni wynajmę. Składowa 1, II. wejście, IV. ptr. prawo. zdw 37 194

Pokój
słoneczny wynajmę. Plac Nowomiejski 5, III. wejście, dom ogrodowy, II. lewo. zdw 37 187

Pokój
z utrzymaniem lub bez dwom panom wynajmę. Plac Bernardyński 1, prawo. zdw 27 186

Pokój
ładnie umeblowany u wdowy po urzędniku niemieckim dla pana do wynajęcia. Jeżycka 46 a., parter, prawo. zdw 37 184

Pokój
słoneczny, (elektryczność) wynajmę. Rynek Wildecki 71, front, III. prawo. zdw 37 179

Pokój
inteligentnej osobie, utrzymaniem lub bez. Słowackiego 35, II. prawo. zdw 37 175

Pokój
wspólny panu wynajmę. Strzelecka 8, III. piętro, lewo. zdw 37 171

Pokój
elektryczne oświetlenie. Św. Marcin 20, I. ptr. zdw 37 166

Pokój
dla 2 panów własną pościelą, blisko dworca. Focha 27 wchód V. parter, wprost zdw 37 320

Pokój
mały inteligentnemu panu wynajmę. Plac Nowomiejski 6 a, I. zdw 37 315

Pokój
przy dworcu umeblowany. Focha 27, front, IV., Adamski. zdw 37 313

Pokój
umebl. dla pana. Pocztowa 27 III front. zdw 37 272

Sypialnia
i gabinet z używaniem kuchni do wynajęcia. Wierzbięcice 24 a, parter lewo. zdw 37 274

Pokój
2 panienkom wynajmę. Żydowska 9, II. lewo. zdw 37 277

Pokój
próżny, odnowiony, łazienka, na Łazarzu. Oferty Kurjer zdw 37 348

Pokój
utrzymanie. Dąbrowskiego 2, III. prawo. zdw 37 343

Pokój
z fortepianem, elektryczność, u samotnej osoby wolny od 1. 4. Wolnica 3, III., lewo. zdw 37 306

Pokój
umeblowany do wynajęcia. Informacje: skład kolonjalny, Ślusarska 3. zdw 37 305

Pokój
1 lub 2 pań lub panów bez pościeli. Młyńska 13, I. prawo. zdw 37 330

Słoneczny
dwuosobowy pokój oddam. Matejki 1, I. zdw 37 299

Pokój
umeblowany do wynajęcia. Przemysłowa 33, I., prawo. zdw 37 362

Pokój
słoneczny, całkowicie umeblowany, inteligentnemu panu. Żupańskiego 5, I., prawo zdw 37 363

Panienki
wspólny pokój. Zimna, Grochowe Łąki 4, IV., 4—9. zdw 37 364

Ziemianinowi
dojeżdżającemu na kilkorazowy pobyt miesięcznie niekrępujący, ładny pokój. Elektryczność, telefon. Ulica Podgórna 4, I., prawo zdw 37 355

Sympatyczny
pokój z wejściem z klatki schodowej, frontowy, od 1. 4. do wynajęcia. Pościel pożądana. — Szwajcarska 12 a, II., prawo. zdw 37 358

Elegancki pokój
słoneczny, dwuosobowy z utrzymaniem do wynajęcia. Wały Wazów 3 b, II. zdw 37 353

2 pokoje
niekrępujące, dobrze umeblowane, wynajmę panom od 1 kwietnia. Mickiewicza 11, III., prawo. zdw 37 354

Pokój
elektryczność, ogrzewanie, — oddzierżawię. Chrzanowska, Ratajczaka 33, III. zdw 37 400

Pokój
dobrze umeblowany z niekrepującem wejściem, dla inteligentnego i spokojnego pana wynajmę. Strzałowa 7, II ptr. prawo. zdw 37 376

Pokój
umeblowany. Różana 10, Górny. zdw 37 378

Pokój
panu. Długa 10, II. lewo. zdw 37 371

Ładnie
dwuosobowy umeblowany pokój z dobrem utrzymaniem, miesięcznie 140 zł, wynajmę. Ogrodowa 2, III lewo. zdw 37 372

Pokój
umeblowany, osobne wejście. — Prusa 17, III., prawo. zdw 37 393

Panienki
na pokój. Rybaki 15, Thiesowa. zdw 37 401

Pokój
elegancko umeblowany wynajmę. Kręta 7, II., lewo. zdw 37 396

Ładny
pokój od 1 kwietnia wynajmę 1—2 osobom. Mielżyńskiego 5, Baranowska. zdw 37 383

Pokój
dwuosobowy, dobrze umeblowany, wejście niekrepujące. — Św. Wojciech 22/24, III., prawo zdw 37 384

Pokój
umeblowany, dwuosobowy wynajme. Piekary 5, III., lewo. zdw 37 387

Pokój
wynajmę. Szwajcarska 19, wysoki parter, prawo. zdw 37 409

Pokój
umeblowany, sympatyczny wynajmę. Łąkowa 19, I., lewo. zdw 37 413

Pokój
frontowy dla panów do wynajęcia. Poplińskich 1 a, II., lewo. zdw 37 404

Pokój
Marszałka Focha 55, II., prawo. zdw 37 405

Elegancki
pokój. Św. Wojciech 14/15, II. lewo. zdw 37 442

Pokój
Strzelecka 11, II. prawo. zdw 37 447

Pomocnik
krawiecki potrzebny. Pocztowa nr. 13, II. zdw 37 440

Panienkę
na wspólny pokój przyjmie Jankowska, Przecznica 6, 4 piętro. zdw 37 428

Pokój
dwuosobowy. Woźna 14 b, Hojnacka, III. zdw 37 421

Słoneczny
pokój umeblowany, na dwie osoby, wolny. Napierała, św. Wojciech 25. zdw 37 410

Centrum
Pokój elegancki panu wynajmę. Wały Zygmunta Augusta 10 a, I., lewo. zdw 37 478

Pokój
lepszemu panu bez pościeli lub 15. do wynajęcia. Adres wskaże Kurjer zdw 37 477

Pokój
dobrze umeblowany, parterowy, frontowy, z elektryką, osobnem wejściem, od 1 kwietnia lub później do wynajęcia. Ul. Romana Szymańskiego 8, parter, prawo. zdw 37 474

Przyjmę
2 panów na pokój. Cabańska, ul. Mylna 17, I. zdw 37 519

Pokój
2 inteligentnym panom od 1. 4. Wyspiańskiego 9., I. piętro, prawo. zdw 37 518

Pokój
z utrzymaniem lub bez wynajme. Fredry 4, III. zdw 37 514

Pokój
umeblowany wynajme. Lewandowski, ul. Rzeczypospolitej 9. zdw 37 500

Centrum
elegancki pokój tanio wynajme. Adres Kurjer zdw 37 495

Pokój
duży frontowy, słoneczny, elektryczność, wolny dla jednej lub 2 osób. Pościel pożądana. Szewska 20, III., lewo. rw 9 234

Pokoje
dwuosobowe z całodziennem utrzymaniem zaraz do wynajęcia. Zabłocka, Aleje Marcinkowskiego 1. zdw 37 571

Dwuosobowy
pokój. Matejki 45, II., lewo. zdw 37 558

Pokój
na 1—2 osoby, niekrepujący, słoneczny, czysty, elektryczność, łazienka do wynajęcia od pierwszego. Skarbowa 3, II., lewo. zdw 37 555

Panienkom
czysty, miły pokój. Różana 4 a, II., lewo. zdw 37 551

Pokój
umeblowany od 1. 4. do wynajęcia. Ul. Działyńskich 7, I. piętro, prawo. zdw 37 589

Pokój
wynajmę 2 panom. Szwajcarska 15 a, II., lewo. zdw 37 609

Pokój
wejście klatki schodowej, utrzymaniem dla dwóch. Długa 12, I., prawo. zdw 37 465

Pokój
słoneczny dwom panom wynajmę. Drankiewicz, św. Wojciech 27. zdw 37 468

Pokój
umebl. z elektrycznem światłem do wynajęcia. Św. Marcin 56, III. ptr. pr. zdw 37 533

Niekrępujący
pokój umebl. Piekary 10, Nowacki. zdw 37 534

Pokój
niekrepujący wynajmę. Małżeństwo niewykluczone. Strzelecka 19 III piętro prawo. zdw 37 521

1 — 2
pokoje komfortowe dla 2 osób — z telefonem, łazienką, utrzymaniem lub bez. Cieszkowskiego 7, Misiurewicz. zdw 36 251

Pokój
z meblami, kuchenką odda tanio Ostrowski, Plac Sapieżyński 8 zdw 37 471

Pokój
umeblowany, frontowy, elektryczność, wynajmę panu. — Wodna 17/18, I., lewo. zdw 37 462

Pokój
umeblowany dla 1 lub 2 osób. — Gwarna 12, II. piętro, lewo. zdw 37 458

2 panów
na wspólny pokój. — Bogerowa, Strzałowa 7, III. zdw 37 456

Pokój
na 2 osoby do wynajęcia. Ratajczaka 11 a, 7. wejście, III. piętro, lewo. zdw 37 457

Elegancki
pokój od 1. z utrzymaniem lub bez. Skarbowa 6, III., lewo. zdw 37 455

Pokój
dobrze usytuowanemu panu. Rzeczypospolitej 9, front, II., prawo. zdw 37 450

Pokój
wspólny panu, pościel pożądana. Piekary 4, III. zdw 37 448

Pokój
wynajmę dwom panom lub bezdzietnemu małżeństwu. Patrona Jackowskiego 19, Nyga. Zgłoszenia od 3 po południu. jw 3578

Pokój
2 lub 1 solidnemu panu wynajmę, panienkom. Polna 13, Hoffmann. jw 3574

Pokój
Szamarzewskiego 38, I., lewo. jw 3573

Małżeństwu
pokój umeblowany zaraz wynajmę z użyciem kuchni. — Adres wskaże Kurjer zdw 37 485

Panu
wspólny pokój. Fabryczna 30, I., prawo. zdw 37 489

Pokój
umeblowany. Dąbrowskiego 64, w podwórzu, prawo, I., prawo. zdw 37 515

Pokoje umeblowane
poleca „Informator", Ratajczaka 15 (Pasaż). zdw 37 511

12 SZUKA POKOJU

Pokoju
próżnego lub mało umeblowanego z niekrępującem wejściem i częściowem używaniem kuchni. Oferty z podaniem ceny Kurjer zdw 37 239

Pokoju
umeblowanego poszukuje przy St. Rynku nie wyżej pierwszego piętra za dobrem wynagrodzeniem. Zgłoszenia Kurjer zdw 37 157

Pokoju
umeblowanego, z możnością przeniesienia telefonu własnego poszukuje. Oferty Kurjer zdw 37 186

Pokoju
skromnie umeblowanego z używaniem kuchni poszukuje małżeństwo z 1 rocznem dzieckiem, w pobliżu Starego Rynku. Oferty do Kurjera zdw 37 173

Panienka
poszukuje pokoju, możliwie z obiadami. Oferty Kurjer zdw 37 309

Małżeństwo
bezdzietne szuka pokoju. Pościel własna. Oferty z ceną do Kurjera zdw 37 267

Bezdzietne
małżeństwo poszukuje skromnie umeblowanego pokoju z używaniem kuchni. Oferty Kurjer zdw 37 260

Przyzwoita
panienka szuka pokoiku do 30 zł miesięcznie zaraz. Oferty Kurjer zdw 37 263

Dojeżdżający
pan poszukuje małego miłego niekrępującego pokoju w śródmieściu od 1. 4. lub później. Zgłoszenia Kurjer zdw 37 321

Urzędnik
etatowy poszukuje skromnego pokoju umeblowanego. Zgłoszenia Kurjer zdw 37 302

Szukam
pokoju niekrepującem wejściem 1. 4. Oferty Kurjer zdw 37 296

Pokoju
umeblowanego poszukuje oficer rezerwy, kawaler. Oferty Kurjer zdw 37 290

Pokoju
umeblowanego dla 2 panów w śródmieściu poszukuję. Zgłoszenia Kurjer zdw 37 366

2 panienki
poszukują skromnego pokoiku, może być nieumeblowany. Zgłoszenia Kurjer zdw 37 298

Pokoju
próżnego, bez używania kuchni, poszukuję w pobliżu Mostowej 32. Stankowski. Płacę czynsz zgóry. zdw 37 388

Panienka
poszukuje skromnego pokoju, — elektryczność. Oferty Kurjer zdw 37 420

Urzędnik
poszukuje ładnego, niekrępującego pokoju, Śródmieście, Jeżyce. Oferty z ceną Kurjer zdw 37 403

Pokoju
poszukuje bezdzietne małżeństwo śródmieściu. Oferty Kurjer zdw 37 470

Pokoju
zupełnie niekrepującego poszukuje urzędnik bankowy Szczegółowe oferty do Kurjera zdw 37 539

Bezdzietne
małżeństwo szuka pokoju umeblowanego (nie Wilda), używalnością kuchni możliwe z klatki schodowej. Oferty Kurjer zdw 37 537

Pokoju
próżnego, ewentualnie częściowo umeblowanego poszukuje młode małżeństwo. Oferty Kurjer Poznański zdw 37 562

Krawcowa
poszukuje wspólnego pokoju z używaniem maszyny wzamian za szycie lub posługę. Oferty Kurjer zdw 37 554

Pokoju
próżnego lub umeblowanego poszukuje, możliwie z używaniem kuchni. Zgłoszenia Kurjer zdw 37 552

13 LOKALE

Ubikacyj fabrycznych
w Poznaniu conajmniej 200 kw. mtr. możl. z biurem zaraz lub później poszukuję celem dzierżawy. Oferty z podaniem czynszu pod zdw 36 546 Kurjer Pozn.

Sutereny
parterowej 2—3 ubikacje, lub skład potrzebny. Zgłoszenia Kurjer zdw 37 169

Ubikacje
na składnice z biurem lub bez szukam. Zgłoszenia do Kurjera zdw 22 497

2 ubikacje
przy Starym Rynku w nowo wybudowanym budynku, nadające się na wszelkie branże, wprost od gospodarza do wynajęcia. Zgłoszenia: H. Karaś, Pocztowa 3. zdw 37 467

Lokal
biurowy, Plac Wolności, telefonem, eleganckiem urządzeniem oddam. Oferty Kurjer zdw 37 561

Lokal
na biuro. Stary Rynek 45, II. zdw 37 556

14 DZIERŻAWY

5 — 6 garaży
suchych i dobrze zbudowanych przy Dolnej Wildzie, narożnik Półwiejskiej razem lub oddzielnie wydzierżawię. Zgłoszenia telefon 3606 lub 1062. zdw 36 404

Skład
na przedmieściu Poznania nadający się na każdą branżę na dogodnych warunkach wynajmę. — Zgłoszenia Obornicka 35, Jadwiga Andrzejak. zdw 37 207

Gospodarstwo
40 mórg przy mieście Rakoniewicach wprost od właściciela, budynkami, inwentarzem, do objęcia 5 000 zł, dzierżawa na 10 lat. Zgłoszenia Sowiński, Poznań, Św. Marcin 22, tel. 18-97. zdw 37 435/6

Restauracja
połączona kawiarnią, powiatowem mieście, wyższe szkoły, 3 pokoje dla gości, 2 pokoje, kuchnia, mieszkanie, zaraz wydzierżawi, koło Inowrocławia, objęcie 2 000 zł. Zgłoszenia Sowiński, Poznań, Św. Marcin 22, tel. 18-97. zdw 37 433/4

Piekarnia
wielkiej wsi kościelnej 5 pokoi, piec piersiowy, 70.— zł miesięcznie dzierżawy, objęcie 2 000. Zgłoszenia Sowiński, Poznań, Św. Marcin 22, tel. 18-97. zdw 37 431/2

1 700 km.
wydzierżawię na plac. Górna Wilda 132. zdw 37 370

Wydzierżawię
składnicę węgli i wszystkie sprzęty potrzebne do prowadzenia, wtem kantor i stajnię, nadaje się na inną składnicę. — Stanisław Skweres, Ostrówek 12. zdw 37 484

Do wydzierżawienia
ewentualnie sprzedania w Krynicy pensjonat pierwszorzędny, komfort, centrum, z powodu choroby właściciela na dogodnych warunkach. Zgłoszenia Kurjer Poznański pod zdw 34 212

Skład
z mieszkaniem we Wronkach w najlepszem położeniu zaraz wydzierżawi Lewandowski, Poznań, Górna Wilda 114. zdw 37 512

Piekarnia
3 morgi ziemi, od właściciela, objęcie 3.000. Zgłoszenia: Malecki, Poznań, Rybaki 20 a. zdw 37 480

15 UZDROWISKA

Puszczykowo
Dwa dwupokojowe oraz dwa jednopokojowe mieszkania kuchniami, balkony, weranda, światło elektryczne, przy lesie, na sezon letni odda korzystnie właściciel. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 37 242

Pokoju
z kuchnią na lipiec, sierpień poszukuję w suchej i lesistej okolicy blisko Poznania. Oferty Kurjer zdw 37 314

16 OSOBISTE

zdw 35 494
Przybyć nie mogłam 23 b. m. 11.30 przed palmiarnią, proszę wiadomość lub podać adres do Kurjera zdw 37 270

Za
długi i weksle kierownika mego Emanuela Niczka nie odpowiadam. K. Kłosowska, fabryka maszyn piwniczych. zdw 37 482

21 ZGUBY

Zgubiłam
w niedzielę broszkę, trzy duże granaty w formie koniczyny, rzecz małej wartości, dla mnie droga pamiątka. Zgubiłam w kościele Św. Marcina, na ulicy, lub w tramwaju nr. 11. Łaskawego znalazcę proszę o zawiadomienie telefoniczne nr. 66-05. zdw 37 211

100.— zł
zgubiła 24 b. m. na gł. poczcie lub P. K. O., Dąbr., biedna urzędniczka, miesięczna pensja. Uczciwego znalazcę prosi o zwrot. Działyńskich 8, II. prawo. zdw 37 367

7 ROZMAITE

Tłumaczy
i przepisuje na maszynie angielskie, francuskie, niemieckie, polskie — szybko, tanio. Spandowska, Aleje Marcinkowskiego 24, podwórze prawo II. nw 9485

Chiromanta
przepowiada przyszłość i przeszłość z rąk. Hotel Centralny, ul. Franciszkańska. zdw 36 965

Hafty
plisowanie, dekatyzowanie, mereżki wykonuje szybko i tanio — Haftoplis Woźna 10. Pw 8 677-4.70

Krawcowa
wykonuje garderobę damską, dziecięcą tanio szybko, akuratnie. Poznańska 20, III., lewo, front. zd 36 528

Krawcowa
poleca się do szycia sukien, sukienek i wszelkiej pracy w zakres krawieczczyzny wchodzącej po cenach umiarkowanych. Stanisława Marecka, św. Marcin 34, III. piętro. zdw 36 325

Służąca
Agnieszka Rzeszewska, podać adres do Kurjera zdw 37 332

Warsztat kowalski
z kompletnem urządzeniem do wydzierżawienia. Gdzie? wskaże Kurjer Poznański zdw 37 288

Niemiecką
francuską korespondencję załatwiam. Zgłoszenia Kurjer zdw 37 285

Poszukuję
sprytnego, sumiennego obrońcy adwokata, który by łaskawie przyjął do wyskarżenia trzy procesy zawiłe w Poznaniu, o ile możności zaraz, na sumę 250.000 złotych. — Również poszukuję 1.000—1.500 złotych pożyczki od uczciwego wierzyciela dla wywindykowania owego kapitału. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 37 574

Biedna kobieta
w krytycznem położeniu, ma 3 letniego chłopca sierotę na wychowaniu, prosi zamożniejszych państwa o pomoc dla dziecka w odzieży lub w obuwiu. Zgłoszenia Kurjer zdw 37 543

23 OŻENKI

Pani
inteligentna, wdowa, katoliczka, z majątkiem, życzy znajomości lepszego, wyższego, starszego urzędnika. Nauczyciel i wdowiec ma pierwszeństwo. Cel: ożenek. Oferty upraszam do Kurjera Poznańskiego pod zdw 36 991

Magister farmacji
lat 36, Polak, kawaler, wyznanie rzymsko-kat. na kierowniczem stanowisku pragnie poznać inteligentną pannę, któraby swym posagiem mogła dopomóc do usamodzielnienia się. Sprawę traktuję serjo. Nieanonimowe zgłoszenia o ile możności z fotografją do Kurjera Poznańskiego pod zdw 36 791

Kresowianka
młoda, przystojna, ze starej rodziny, posiadająca zawód, szuka inteligentnego dobrze sytuowanego przyjaciela. Cel matrymonjalny. Fotografja pożądana. Oferty Kurjer zdw 37 259

Kawaler
serjo myślący, na stałej posadzie pragnie poznać pannę lub wdówkę do lat 36 możliwie z własnem mieszkaniem w celu matrymonjalnym. Oferty Kurjer Poznański zdw 37 235

Kawaler
student-leśnik, sympatyczny, ożeni się z blondynką średniego wzrostu do lat 26, która dopomoże do ukończenia studjów. Szczegółowe oferty Kurjer zdw 37 183

Przystojny
inteligentny, Wielkopolanin, 29 lat, drogerzysta, średniego wzrostu, dobrego usposobienia, pragnie poznać pannę blondynkę, dobrze wychowawną, możliwie muzykalną. Cel matrymonjalny. Łaskawe zgłoszenia z dołączeniem fotografji, którą zwracam do Kurjera zdw 37 310. Rzecz dyskretna.

Blondyn
kawaler, lat 32, średniego wzrostu, solidny, właściciel dobrze prosperującego, nie obdłużonego przedsiębiorstwa przewozowego, własne mieszkanie, poszukuje znajomości pań dobrze sytuowanych w celu matrymonjalnym. — Oferty z fotografją upraszam do Kurjera zdw 37 308. Rzecz dyskretna, poważna.

Przystojna
sympatyczna panna, lat 25, mająca kilka tysięcy zł gotówki, dla braku znajomości pozna kawalera lub wdowca. Panowie poważni, którym zależy na skromnej i gospodarnej żonie, zechcą złożyć łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 37 411

Mrówka
Piotr. Ostrów (Wlkp.), Kościuszki 2. Poważne partje dla pań i panów. Zgłoszenia tylko piśmienne, gdyż stale w podróży. zdw 37 445

24 NAUKA

Kursy stenografji
pisania na maszynach. Kantaka 1. II ptr. zdw 33 193

Szkoła Tańców Stelli Kledeckiej
do kursu uzupełniającego przyjmę jeszcze kilka osób. Pocztowa 29. zdw 36 516

English
lessons gives specjalist. Oferty Kurjer zdw 36 402

Student
IV roku filozofji, doświadczony korepetytor, przyjmie lekcje: łacina, polski, matematyka. Zgłoszenia: Kurjer Poznański zdw 37 346

Niemieckiego
udzielam. Zgłoszenia: środy, soboty od 14—17. Dąbrowskiego 26, I., lewo. zdw 37 286

Student
udzieli korypetycji tanio, chętnie za pokój. Oferty Kurjer zdw 37 451

Lekcyj
na Jeżycach tanio udzieli pan. Oferty Kurjer jw 3580

25 MUZYKA

Jazzbandzista
(perkusista) młody z pierwszorzędnem kompletnem instrumentem poszukuje posady do pierwszorzędnego zespołu (ewentualnie kabaret) od 1. IV. r. b. Zgłoszenia Wilno, restauracja „Polonja" zdw 37 592

Duet
bardzo dobry potrzebny od 1. Święta Wielkanocnego. Szczepański, hotel, Wejherowo, Pomorze. zdw 37 580

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Bona - freblanka
poszukuje posady do dzieci w majątku. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 976

Pokojowa
czysta i sumienna z dobrego domu, znająca dobrze swój zawód szuka posady w lepszym domu. — Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 36 812

Panienka
znająca pisanie na maszynie, poszukuje posady biurowej za małem wynagrodzeniem. Zgłoszenia Kurjer zdw 36 509

Dziewczyna
wiejska poszukuje posady od 1. 4. Oferty Kurjer zdw 37 091

Gospodyni - kucharka
samodzielna poszukuje posady do samotnej osoby od 1. 4. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 37 137

Panienka
6 klas wydziałowej, muzykalna, która przygotowywała dzieci do szkół, przyjmie posadę w lepszym domu. Może pomóc dzieciom w lekcjach, wyręczyć pania domu. Także do chorej osoby. — Oferty Kurjer zdpw 36 887

Kierownik
krochmalni i gorzelni, wykształcenie średnie, lat 45, kilkonastoletnia praktyka, zmieni posadę od 1 lipca r. b. Przyjmie oddzielnie krochmalnię — gorzelnię z oddziałem rektyfikacyjnym — płatkarnię. — Zgłoszenia Kurjer Poznański pod zdw 34 654

3 000 złotych
kaucji dam za posadę podmłynarza ewentualnie śpichrzowego. Posiadam dobre świadectwa i referencje. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdpw 36 889

Szofer - mechanik
poszukuje posady prywatnej najchętniej do samochodów szybkobieżnych. Dobre świadectwa i referencje, na życzenie gwarancja do 1 000 zł. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 36 850

Samodzielna
gospodyni poszukuje posady od 1 kwietnia, najchętniej na majątek blisko Poznania, z dobremi świadectwami, wiek średni. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 36 869

Mistrz ślusarsko - tokarski
z ukończoną szkołą technicz. dobre świadectwa 9-letniej praktyki, znający maszyny parowe, rolnicze, dobry precyzjonista kawaler lat 27, sumienny, trzeźwy, poszukuje za małem wynagrodzeniem początkującej stosownej posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 36 427

Bufetowa
z kaucją szuka posady zaraz lub 1. IV. Oferty Kurjer zdw 35 841

Z kaucją
500 zł kawaler lat 27 poszukuje stałej posady. Oferty Kurjer zdw 37 245

Bona II. klasy
wesołego usposobienia, kochająca dzieci szuka posady do dzieci poniżej lat 6 (na ostatniej posadzie była prawie 3 lata). Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 37 258

Gospodyni
szuka posady od 1. 4. lub zaraz. Oferty Kurjer zdw 37 234

Inteligentna
wdowa, wiek średni przyjmie posadę biurowej, wyręczycielki lub inną odpowiednią. Zna szycie, zajmie się dziećmi. Oferty Kurjer zdw 37 232

Kelner
krakowianin, trzeźwy, uczciwy przyjmie posadę w Poznaniu. — Zgłoszenia przyjmuje Kurjer zdw 37 226

Służąca
do wszystkiego, z dobremi świadectwami poszukuje posady tylko w lepszym domu od 1. 4. Oferty Kurjer zdw 37 153

Pomocnik
handlowy z działu kolonjalno-delikatesowego z chlubnemi świadectwami poszukuje posady zaraz lub później. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 36 880

Młodszy handlowiec
poszukuje jakiejkolwiek zaufanej posady. Język polski i niemiecki. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 37 217

Prośba
Starsza gosposia z dobrem gotowaniem, pracowita, rzetelna, poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 37 214

Pielęgniarz
lat 24 z dobrem poleceniem lekarskiem szuka posady w szpitalu lub w sanatorjum. Zgłoszenia Kurjer zdw 37 208

Ekspedjentka
bufetowa, dzielna w swym zawodzie poszukuje posady możliwie z obsługą gości. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 37 205

Stenotypistka
polsko-niemiecka z dłuższą praktyką adwokacką, notarjalną, obeznana z wszelką pracą biurową szuka posady zaraz lub później. Oferty Kurjer zdw 37 204

Małopolanka
kucharka gotująca samodzielnie do wszystkiego na 2 3 osoby od 1. 4. Oferty Kurjer zdw 37 199

Pokojowa
z szyciem szuka posady od 1 lub 15. 4. Oferty Kurjer zdw 37 196

Dziewczyna
poszukuje posady jako pokojowa lub do wszystkiego od 1. 4. 30 r. dobremi świadectwami. — Oferty Kurjer zdw 37 192

Panienka
z lepszej rodziny z kilkuletnią praktyką przyjmie posadę do dzieci (język polski i niemiecki) od 1. 4. lub 15. 4. rb. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 37 182

Szofer
szuka posady zaraz lub od 1. 4. 1930. Oferty Kurjer zdw 37 181

Posługaczka
poszukuje posługi na przed południe. Oferty Kurjer zdw 37 177

Panienka
inteligentna, przystojna szuka posady jako początkująca bufetowa z kaucją 100 zł za małem wynagrodzeniem. Oferty Kurjer zdw 37 174

Zawodowa
praczka poszukuje prania. Oferty Kurjer zdw 37 351

Ekspedjentka
z branży artykułów męskich szuka posady. Branża obojętna. — Oferty Kurjer zdw 37 349

Młodzieniec
z ukończoną VI klasą wydziałową poszukuje miejsca ucznia-laboranta u dentysty w Poznaniu lub na prowincji. Łaskawe zgłoszenia pod adresem: Z. Bielczyk, Rogoźno (Wlkp.) zdw 37 575

Panienka
skromna, uczciwa, z lepszej rodziny, z ładnym charakterem pisma, wykwintnemi robótkami, zna cośkolwiek szycia, poszukuje jakiejkolwiek posady, także do dzieci — Zgłoszenia piśmienne: Agencja Szalaty, Wronki. nw 9694

Młody
technik dentystyczny, biegły w kauczuku i złocie, poszukuje posady od 1. 4. Zgłoszenia: Agencja Kurjera Poznańskiego, Gniezno, III. nw 9696

Praczka
sumienna, czysta przyjmie bieliznę w dom. Oferty Kurjer zdw 37 579

Czeladnik młynarski
lat 21, poszukuje posady zaraz lub później w młynie parowym, wodnym lub motorowym. Antoni Golik, Mownia, p. Lubasz. zdw 37 576

Pokojowa
prasowaniem sztywnej bielizny poszukuje posady od 1. IV. Zgłoszenia Kurjer zdw 37 278

Dziewczyna
z gotowaniem szuka posady 1. IV. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 37 276

Fryzjerka
i pomocnik fryzjerski z kilkoletnią praktyką poszukują posady. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 37 563

Obligacistka
rutynowana, członek związku, poszukuje posady od 1 kwietnia lub później, miejscowość obojętna, najchętniej w kinie. Oferty do Kurjera zdw 37 338

Pierwszorzędna
praczka i prasowaczka sztywnej bielizny z bardzo dobremi poleceniami poszukuje pracy. Boczek, Żydowska 6, III p. zdw 37 337

Panienka
poszukuje posady do dzieci lub prac domowych. Lwówek, Międzychodzka 261, Garczarek. zdw 37 170

Mistrz młynarski
lat 36, żonaty, poszukuje posady kierownika, względnie jako samotny zaraz lub później. Jest obeznany z wszelką nowoczesną maszynerją, posiada bardzo dobre świadectwa i referencje. — Łaskawe oferty Kurjer zdw 37 080

Dziewczyna
młoda poszukuje posady od 1. 4. do wszystkiego do 2—3 osób, dobre polecenia. Oferty Kurjer zdw 37 486

Służąca
do wszystkiego, z cośkolwiek gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 37 164

Panna
lat 21, uczona rok krawieczyzny, znająca szycie bielizny oraz robótek i wszelkie prace wchodzące w zakres gospodarstwa domowego, poszukuje posady. — Zgłoszenia proszę skierować do Kurjera zdw 37 161

Pokojowa
rutynowana poszukuje posady w hotelu na wyjazd do Gdyni. Oferty zdw 37 278

Gosposia
inteligentna i sympatyczna lat 27 przyjmie posadę, gdzie niema pani domu. Zgłoszenia Kurjer zdw 37 269

Posługaczka
poszukuje posługi od 1 kwietnia. Zgłoszenia Kurjer zdw 37 271

Biuralistka
biegła, umiejąca pisać na maszynie, obeznana w prowadzeniu kartoteki, poszukuje posady zaraz. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 37 266

Mężczyzna
lat 46, dotychczas pracownik warsztatów wojskowych, z kaucją 1 000 zł, poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 37 261

Początkująca
stenotypistka, znająca wszelkie prace biurowe, poszukuje posady od 1. 4. Oferty do Kurjera zdw 37 564

Służąca
poszukuje posady do wszystkiego. Zgłoszenia Kurjer zdw 37 167

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Białe cienie".
Casino: Pat i Patachon w obliczu śmierci.
Colosseum: „A kochanek miał sto".
Dom Rzemieślniczy (ulica Fr. Ratajczaka): „Cud nad Wisłą".
Edison: „W spelunkach Rio de Janeiro".
Metropolis: „Tancerka w wodalach".
Odeon: „Trujące usta".
Renaissance: „Piąty jeździec Apokalipsy".
Słońce: „Tajemnica Cytadeli w Dęblinie".
Wilsona: „Napoleon" (Bonaparte).

Pomocnik
piekarski, posiadający długoletnią praktykę, szuka posady. — Zgłoszenia do Kurjera zdw 37 559

Starsza
osoba, zna pielęgnację, szuka miejsca, umie gotować. Oferty Kurjer zdw 37 550

Poszukuję
posady: magazyniera, inkasenta lub woźnego, dobre świadectwa i referencje. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 37 536

Poszukuję
posady w zakładzie radjotechnicznym. Zgłoszenia Kurjer zdw 37 336

Dziewczyna
dobra, cokolwiek gotowania, szuka posady od 1. IV. Oferty Kurjer zdw 37 344

Panienka
z dobrego domu z wykształceniem mogąca udzielać lekcyj, znająca robótki, pracę domową, poszukuje posady do towarzystwa pani lub dzieci. Oferty Kurjer zdw 37 168

Dziewczyna
poszukuje posady od 1. 4. Zna dobrze skromną kuchnię. Zgłoszenia Kurjer zdw 37 295

Poszukuję
prania i prasowania. Oferty Kurjer zdw 37 294

Kucharka
do wszystkiego, z dobremi i długoletniemi świadectwami poszukuje posady od 1. 4. Kurjer zdw 37 292

Posługaczka
uczciwa szuka posługi. Oferty Kurjer zdw 37 291

Dziewczyna
z gotowaniem, dobremi świadectwami szuka posady do wszystkiego. Zgłoszenia Kurjer zdw 37 365

Praczka
poszukuje prania. Zgłoszenia Kurjer zdw 37 361

Dziewczyna
z gotowaniem szuka posady od 1. 4. Oferty Kurjer zdw 37 357

Dziewczyna
młoda, uczciwa, ze wsi poszukuje posady do wszystkiego, bez gotowania, zaraz lub od 1. 4. Zgłoszenia do Kurjera zdw 37 356

Krawcowa
dzielna na wszelką garderobę poszukuje posady, poleca się w dom. Oferty Kurjer zdw 37 352.

Bona
Niemka, znająca język polski poszukuje posady od 1. IV 30 lub później. Udzielam konwersacji niemieckiego. Świadectwa posiadam. Zgłoszenia do Kurjera zdw 37 398

Dziewczyna
poszukuje posady z gotowaniem od 1. 4. Oferty do Kurjera zdw 37 391

Posługaczka
poszukuje posługi lub prania. — Oferty Kurjer zdw 37 374

Inteligentna
panienka z ukończoną szkołą handlową poszukuje posady od 1. 4. do biura. Oferty Kurjer zdw 37 389

Chłopak
porządnej rodziny poszukuje miejsca jako uczeń u ślusarza, elektromontera lub u fryzjera. Oferty Kurjer zdw 37 426

Pokojowa
poszukuje posady, znająca krawieczyznę i robótki. Zgłoszenia Kurjer zdw 37 425

Panienka
z szyciem poszukuje posady do dzieci lub pokojowej od 1. 4. Oferty Kurjer zdw 37 416

Inteligentna
panienka poszukuje posady jako początkująca bufetowa od 1 lub zaraz. Oferty Kurjer zdw 37 407

Poszukuję
posady z kaucją 3 000 zł. Zgłoszenia: Józef Gumny, Ostroróg, pow. Szamotuły, ul. Pniewska. zdw 37 446

Inteligentna
pani lat 30 poszukuje posady jako towarzyszka lub gospodyni, zarządczyni, także na wyjazd ewentualnie do pomocy w gospodarstwie przy składzie. Oferty Kurjer zdw 37 417

Biuralistka
z praktyką poszukuje posady. — Zgłoszenia Kurjer zdw 37 422

Dziewczyna
z gotowaniem, praniem, poszukuje posady od 1. 4. Oferty Kurjer zdw 37 412

Posługaczka
poszukuje sprzątania. Oferty Kurjer zdw 37 475

Książkowa
młodsza z trzyletnią praktyką poszukuje posady od 1. 4. lub później. Łaskawe zgłoszenia „Par", Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11, pod 54.26. Pw 10 180 54.26

Posługi
i prania szukam. Oferty Kurjer zdw 37 524

Uczennica
z wydziałową szkołą poszukuje posady, branża obojętna. Zgł. Kurjer zdw 37 517

Szofer - kawaler
lat 24, trzeźwy i sumienny, z praktyką, poszukuje posady. — Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 37 490

Dziewczyna
uczciwa szuka posady z gotowaniem. Oferty Kurjer zdw 37 483

Pokojowa
skromna, inteligentna poszukuje posady od 1. 4. do prywatnego domu. Oferty Kurjer zdw 37 487

Dziewczyna
znająca samodzielne gospodarstwo domowe szuka posady od 1. 4. Oferty Kurjer zdw 37 503

Praczka
sumienna i czysta szuka prania 5 zł dziennie. Zgłoszenia Kurjer zdw 37 502

Poszukujemy
posady dla książkowego, obeznanego w branży zbożowo-młynarskiej, którego zwolnić musieliśmy z powodu redukcji. Polecić go możemy jako pracownika trzeźwego, pilnego i rzetelnego. Zgłoszenia skierować pod adresem Opalenickie Młyny i Kaszarnie Motorowe, Opalenica, pow. Grodzisk. zdw 37 504

KINO RENAISSANCE, Poznań, ul. Kantaka 8/9.
S. CHAPLIN w filmie p. t.
5-ty JEŹDZIEC APOKALIPSY
Początek seansów g. 4,30, 6.30 i 9-tej.
Pw 10 189-18,30

Pierwszorzędny
krawiec poszukuje pracy poza domem. Zgłoszenia do Kurjera zdw 37 481

Dziewczyna
młodsza cośkolwiek gotowaniem poszukuje posady od 1. IV. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 37 538

Panienka
lat 16, z lepszej rodziny, chce się wyuczyć krawieczczyzny, tylko na rok. Zgłoszenia Kurjer pod zdw 37 588

Szofer elektromechanik
trzeźwy, sumienny, poszukuje posady prywatnej. Oferty Kurjer zdw 37 581

Osoba
uczciwa w średnim wieku, znająca gospodarstwo domowe i wychowanie dzieci, poszukuje odpowiedniej posady od 15 IV. lub 1. V. r. b., najchętniej, gdzieby matkę zastąpić mogła. Oferty Kurjer zdw 37 579

28 WOLNE MIEJSCA

Dziewczyna
do dziecka i lekkich prac domowych potrzebna. Poznań - Urbanowo, Sokoła 11, Urbański, skład. zdw 36 911

Piekarz
dobry cukiernik może się zgłosić zaraz. Ludwik Remszel, Kórnik, Rynek 127. zdw 37 041

Samodzielny
kierownik potrzebny do tartaku na Pomorzu z wkładem 3—5 tys. Zgłoszenia Kurjer zdw 37 135

Gospodyni
lub rutynowana służąca z dobrym charaktem do średniego domu urzędniczego potrzebna zaraz. Bezwzględna uczciwość i sumienność wymagana. Zgłoszenia Kurjer zdw 37 000

Zastępstwo
na pastę do obuwia oddam na Wielkopolskę, Pomorze, Śląsk i Gdańsk. Zgłoszenia do eksped. Kurjera Pozn. zdw 36 570

Uczeń
piekarski z dobrej rodziny może się zgłosić zaraz. Piekarnia, Górna Wilda 22 zdw 36 793

Solidnych
zastępców sprzedaży obligacyj państwowych na raty poszukuje jedyna wyłącznie chrześcijańska i polska instytucja. Gwarantujemy dotrzymanie korzystnych warunków. Zgłoszenia do „Spółdzielczy Bank dla Eskontu i Zaliczek". Lwów, ul. Akademicka 10. nw 9 529

Freblanka
względnie dziewczyna wykwalifikowana do dwojga dzieci potrzebna od 1. 4. Zgłoszenia tylko z dobremi poleceniami. Skubiszewska, Dąbrowskiego 35/37. zdw 37 331

Kucharka - gospodyni
znająca się dobrze na kuchni, zaprawach i drobiu, potrzebna na wieś od 1. Odpis świadectw z podaniem warunków: Głębocka, Głębokie, poczta Sławur, powiat Gniezno. zdw 37 381

Fryzjer
starsza siła na wodną i żelazkową ondulację i strzyżenie pań potrzebny zaraz. F. Domagała, Inowrocław, Kilińskiego 1. zdw 37 225

Ekspedjentka
do bufetu z obsługą potrzebna. Gwarancja 500—1000 zł wymagana. Oferty Kurjer zdw 37 328

Krawcową
zdolną do nauki szycia i kroju poszukuję. Zgłoszenia Kurjer zdw 37 304

Służąca
do wszelkich prac domowych. — Zgłoszenia przyjmuję tylko w składzie, Pocztowa 29, Olszyńska zdw 37 359

Sto
Zł dziennie mogą panowie przy lekkiej akwizycji zarobić. Zgłoszenie Śniadeckich 30, II. 4—7. zdw 32 632

Chcesz
otrzymać posadę? Musisz ukończyć kursy fachowe korespondencyjne profesora Sekułowicza — Warszawa Żórawia 42 n. Kursy wyuczają listownie: buchalterji rachunkowości kupieckiej korespondencji handlowej stenografji nauki handlu prawa kaligrafji pisania na maszynach towaroznawstwa angielskiego francuskiego niemieckiego pisowni oraz gramatyki polskiej. Po ukończeniu świadectwo. Żądajcie prospektów. np 9169

Kowal
potrzebny zaraz. Za Groblą 3/4 Tranzyt. zdw 37 253

Krawcowa
samodzielna może się zaraz zgłosić. Pracownia damskiej garderoby, ul. Bukowska 15. zdw 37 236

Służąca
z gotowaniem do restauracji zaraz lub 1. 4. Zgłoszenia „Bałtyk" Plac Sapieżyński 6. zdw 37 402

Inkasent
potrzebny z gotówką 3 000 zł, zabezpieczenie hipoteczne. Oferty Kurjer zdw 37 377

Sprytny
chłopiec do posyłek może się zgłosić. Pocztowa 21, I piętro. zdw 37 373

Pomocnik
fryzjerski z ondulacją potrzebny. Plonka, Aleje Marcinkowskiego nr 3 a. zdw 37 368

Służącej
uczciwej, z dobremi rekomendacjami, od wszystkiego poszukuje od 1. 4. 30. Św. Marcin 57, II. piętro, prawo. zdw 37 390

Dziewczyna
uczciwa z bardzo dobrem gotowaniem zaraz lub 1. 4. potrzebna. Pucińska, Ratajczaka 33, III., lewo. zdw 37 394

Krawcowa
i uczenica potrzebna. Kozia 25, II. piętro, podwórze. zdw 37 395

Dziewczę
od dzieci i lekkich prac domowych potrzebne. Marcinkowska, Łukaszewicza 11. zdw 37 547

Do
czyszczenia jelit (flaków) poszukuje się zaraz pracowników lub kobiety. Zgłoszenia: Poznań, ul. Piaskowa 6/7. zdw 37 546

Fryzjerka
dzielna potrzebna zaraz. Drzewiecki, Woźna 16. zdw 37 047

Prasowaczkę
dzielną przyjmę. — Prasowalnia, Wielkie Garbary 42. zdw 37 568

Elektrotechnik lub kupiec
do samodzielnego prowadzenia oddziału firmy elektrotechnicznej w Poznaniu poszukiwany — Oferty z życiorysem i poważnemi referencjami pod zdw 36 549 do Kurjera Poznańskiego.

Pokojówka
znająca dobrą usługę, pranie, prasowanie potrzebna od 1. 4. Zgłoszenia ul. Chełmońskiego 20, II. piętro. zdw 36 349

Pannę
z lepszego domu z ładnym charakterem pisma, która pracowała już w aptekach, przyjmę od 1. IV. r. b., ewentualnie później. Wolski, aptekarz, Pobiedziska. zdw 36 310

Bona
wychowawczyni młodsza potrzebna zaraz do dwojga dzieci 7—9 lat. Zgłoszenia z świadectwami Staszewska, Wyspiańskiego 15. zdw 37 513

Kucharka
pierwszorzędna oraz dziewczyna do kuchni potrzebna zaraz. Zgłoszenia do kuchni Kasyna Oficerskiego 3. pułku lotniczego, Ławica. zdw 37 284

Poszukuje
się kilka zdolnych pań i panów jako handlarzy domokrążców do zbierania zamówień na artykuły dziennej potrzeby. Na odpowiedź załączyć znaczek. Zgłoszenia do Dr. Kwaśnik, Nowy Bieruń, Górny Śląsk. Pw 9673-71,80

Dziewczę
16—18, dobrze polecone, do dziecka i lekkich prac. Wrocławska 19, III., prawo. zdw 37 379

Kantorzystka
młodsza z ładnym charakterem pisma potrzebna. „Axela", ulica Nowa 7. zdw 37 424

Fryzjerka
dobra siła potrzebna. Szkolna 7/8. zdw 37 443

Pomocnica
do czytelni poszukiwana. Bracia Niteccy, Ślusarska 7. zdw 37 441

Pokój
umeblowany. Ogrodowa 15, IV. lewo. zdw 37 430

Kucharka
potrzebna od 1. IV. do kasyna podoficerskiego 7 bat. sap. Zgłoszenia 3—4, Rolna 1. zdw 37 522

Posługaczka
potrzebna. „Informator", Ratajczaka 15. zdw 37 510

Ekspedjentka
młodsza z branży rzeźnickiej z kaucją na samodzielną posadę do Gdyni potrzebna. Zgłoszenia Maćkowiak, Wodna 22, III. zdw 37 461

Uczenicę
na rok nauki do krawieczyzny przyjmę. Niedźwiecka, Wały Jana 12. zdw 37 499

Poszukuję
kilka wymownych pań celem sprzedaży bardzo pokupnego artykułu. Rude, Poznańska 50, II., front. zdw 37 501

Służąca
samodzielna z praniem przywykła do pracy, na 6 osób potrzebna. Chwilkowska, św. Marcin 40. zdw 37 452

Uczciwa
pracowita kucharka z prasowaniem i dobremi świadectwami może objąć posadę od 1 kwietnia. Adres wskaże Kurjer dw 4 596

Uczeń
kupiecki zaraz potrzebny. Dom Odzieży, Kramarska 25. rw 9 231

Ogrodnik
samotny potrzebny zaraz do ogrodu handlowego. Zgłoszenia z podaniem pensji i odpisem świadectw proszę skierować Majętność Szlachecin, pow. Poznań, poczta Murowana Goślina. rw 9 229

Technik dentystyczny
pracujący także w operatywie może się zgłosić. B. Malecki, dentysta, Śrzelno (Wlkp.). zdw 37 586

Służąca
umiejąca gotować potrzebna. — Skład Obuwia, św. Marcin 64. zdw 37 577

Dziewczę
do dzieci przyjmę. Grobla 19, IV., front, prawo zdw 37 582

Fryzjerka
potrzebna. Solacz, Wołyńska 13, fryzjer. zdw 37 585

Inteligentna
siła żeńska w charakterze bufetowej zaraz potrzebną do kontroli bufetu i prowadzenia ksiąg żurnal ameryk. za wynagrodzeniem i utrzymaniem. Wiek od 20—35. Oferty spieszne wraz z fotografją uprasza się nadesłać do Kawiarni Wiedeńskiej w Gnieźnie, ulica Chrobrego 31. nw 9697

Poszukuję
mistrza dzielnego i trzeźwego ślusarza-mechanika, obznajmionego z przykrojami. Uwzględnia się tylko siły samodzielne, posada do objęcia zaraz. Oferty z podaniem pretensji oraz referencji do „Par", Aleje Marcinkowskiego 11, pod 13.28. Pw 10 178-58,115

Dziewczę
do dziecka zaraz bez spania. Dudziak, św. Józefa 6, III. piętro, podwórze, lewo zdw 37 312

Konduktora
na autobus poszukuje się zaraz. Wymagane bezwzględnie dobre referencje i kaucja. Adres wskaże Kurjer zdw 37 283

Pończochy - Skarpetki
wszelkie gatunki poleca korzystnie detalicznie i hurtownie D./H „Julpol" firma chrześc. Poznań, Rzeczypospolitej 3.
Cenniki hurtowe bezpłatnie.
Pw 10 176-12,293

Samodzielnej korespondentki
niemiecko-polskiej do nowo powstającego przedsiębiorstwa. Na początek warunki skromne. W przyszłości awans. Reflektuje się na osoby b. dobrze prezentujące się. Zgłoszenia do Kurjera zdw 36 844

Potrzebny
uczeń fryzjerski. Ul. Kraszewskiego 30. zdw 37 155

Zaraz
potrzebny uczeń i czeladnik piekarski. W. Cyrkler, Chwaliszewo 6. zdw 37 220

Cukiernik
karmelarz samodzielny, specjalista słomek poszukuje pracy zaraz. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 37 210

Dziewczynę
dzielną z gotowaniem do wszystkiego przyjmie Jaśkowska, Strzelecka 14 a. zdw 37 209

Młodszy
magister z praktyką, chrześcijanin, władający także językiem niemieckim potrzebny od 1 maja rb. do apteki pod Orłem w Katowicach ul. Marsz. Piłsudskiego 4. zdw 37 201

Pokojowa
skromna, pracowita z praniem, robotami ręcznemi, trochę szycia potrzebna. Zgłoszenia ul. Koszarowa 1 m. 14. zdw 37 195

Poszukuję
dziewczyny czystej, z samodzielnem gotowaniem i praniem od 1. 4. Dąbrowskiego 33, I. lewo. zdw 37 189

Pan lub Pani
młoda przystojna, wymowna do sprzedaży węgli wprost z kopalni potrzebna. Zgłoszenia Kurjer zdw 37 172

Szydełkowe
prace wydam poza dom. Jankowska, Podgórna 10. zdw 37 316

Służąca
uczciwa i pracowita, z dobremi świadectwami do wszelkich prac domowych, z praniem i gotowaniem potrzebna od 1. 4. b. r. Tucholska, Kwiatowa 3, II., prawo. zdw 36 642

Inteligentna
ekspedjentka z branży może się zgłosić. Magazyn futer Aleje Marcinkowskiego 15. zdw 37 264

Maszynistkę
biegłą z praktyką przyjmie adwokat Baranowski, Aleje Marcinkowskiego 25. Zgłoszenia osobiste. zdw 37 342

Sekretarza
(sekretarkę) wyrobionego w adwokaturze język niemiecki niezbędny przyjmie adwokat Baranowski, Aleje Marcinkowskiego nr. 25. Zgłoszenia osobiste. zdw 37 341

Młodsza
dziewczyna czysta i sumienna do wszystkiego może się zgłosić (ewenti własna pościel). Adres Kurjer zdw 37 335

Służąca
uczciwa, do wszelkich prac domowych, potrzebna 1. 4. 30. Zgłoszenia 5—7 godz. Górna Wilda 84 III piętro, prawo. zdw 34 666

Gospodyni
hotelowa, inteligentna, nie do kuchni, potrzebna zaraz. Hotel „Pod Orłem", Bydgoszcz. Pw 10 188-63,176

Wolontarjusz
lub uczeń, syn porządnych rodziców, może się zgłosić. Fr. Grześkowiak, Wrocławska 10/11, — skład konfekcji męskiej. zdw 37 545

Humor zagraniczny

— Czemuś taki zmartwiony? Mnie się wydaje, że portret jest doskonały!

— Klientka pragnie, abym jej nieco nos poprawił, a ja już nie pamiętam, gdzie go namalowałem.

(Humorist, Londyn) S. F.

Przedpłata za kwiecień 1930 r. za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska" i „Nowiny Sportowe" w Poznaniu w eksped. zł 4.00, w agencjach w mieście zł 4.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 4.70 z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4,94 kwartalnie zł 14,80, pod opaską w Polsce zł 9.00 pod opaską w innych krajach zł 11,00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawn. nie odpowiada za dostarczenie pisma a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 30 gr. na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 75 gr. na stronie czwartej 120 gr. na stronie drugiej 150 gr. przed wiadomościami potocznemi 240 gr od 1-łamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30 w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża do wydania wieczornego do godz. 10, w dni przedświąt. do godz. 9 przed południ. Drobne ogłoszenia słowo napisowe (tłuste) 30 gr każde dalsze słowo 20 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia powstałe wskutek matrycowania wydawnictwo nie odpowiada.

Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 4072, 2305, w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań, nr. 200 149.